

God in Akam Inigha Izir Gumazim
Esekiel in Akinafarim

O
Esekiel
Akar faragha zuim

Esekiel, a Godin ofa gamir gumazir mam, a uaghan akam inigha izir gumazim. A gumazamizir apaniba inigha ghua Babilonin kalabus gatiziba, a men tongin ikia, bizir gin otivambar gun gumazamizir bizir pumuning virara me migei. Gumazamizir maba Esekiel ko Babilonin iti, ezi gumazamizir maba Jerusalemra iti.

Akinafarimin aven danganir mabar Esekiel, Ikiavira Itir God pazavira Judabar amuamin ikiangsizir Akar Gav-gavibar me migei. Egha danganir mabar a ghaze, God gumazir Judabagh asighasighiziba, men araziba tuisigh osimtizir ekiam me daningam. Egha akar otevir igharaz-ibar, Esekiel kamaghin migia ghaze, God gumazamizibar amighti me navir amirizimin ikiam. A ghaze, God dughiar aghuim damighti a gin otivam. Eghti Israelia ua uan kantri damighti a ua tughti, me ua God bagh Dipenir igiamin ingaram.

Ezi Judan gumazamizir Babilonin itiba, me nighnizir aviribagh ami. Me ua Godin nguibar ekiamin itir pu-vatigha, Godin Dipenimin saghon iti. Kamaghin amizi, me fozir puvati, God me ko ikiavira iti, o ti puvati? Ezi Esekiel Godin akabar me migia, men nighnizibar amighti da gavgavighti me kamaghin fogham, God me ko ikiavira iti. Egha arazir aghuibar amuasa vaghvagha gumazamizibar naviba fer akabar me migei.

Dughiar aviribar God irebabar min garir bizibar migirigiabar Esekiel migei. Ezi Esekiel bizir a garir

kabagh eghari. An migirigiar kabar mingariba dughiar mabar azenara iti e dagh fogha da baraghasa ifonge. Ezi migirigiar mabar mingariba mongezi, e deragh dar mingaribagh fofoghasa divaghdivasi.

God akam inigha izir ingangarim Esekiel gan^{ingi}

(Sapta 1--3)

Esekiel Godin atrivir dabirabimin gari

¹ Ki Esekiel, ki Judabar tongin Babilon Kantrin aven Kebarin Fanemin boroghin iti. Babilonia faragha e inigha iza kalabus gatizi, e danganir kamin iti. Ezi azenir namba 30, an iakinir namba 4, egha an aruer namba 5, ki irebamin min garir bizimin garima, overiam kuiagherizi, ki Godin gari. ² Babilonia atrivim Jehoiakin Jerusalem a inigha Babilon kantrin ghuzi, azenir 5pla givazi, gin, bizir kaba otifi. ³ Ki Esekiel, Godin ofa gamir gumazim Busin otarim. Ki kantri Babilonin Kebarin Faner miriamin ikia, Ikiavira Itir God barazi, a na migeima an gavgavim iza na avara.

⁴ Ezi ki kogha, notin amadaghan pin garima, Ame! Aminir ekiam miturir ekiam mitiam sara izi. Ezi onimariba miturir mitiar kamin aven taghtazima, an angazangarim avimin min bariba sigha ghuavira iti. Ezi avir kamin tongin bizir mam brasin min angazangarigha taghtasi. ⁵ Ezi miturir mitiar ekiam kamin tongin ki gari, bizir angamira itir 4pla iti. Dar namnaba, gumazimin namnamin min gari. ⁶ Egha da vaghvagha 4plan guaba ikiava 4plan aviziba iti. ⁷ Dar sueba gumazamizibar suebar min minaghire, ezi dar dagarir oniba mati bulmakaun dagarir beraba. Dar dagariba ko dagarir beraba, mati me bras

dagh aghuizi, da taghtasi. ⁸ Ezi dar namnabar miriar 4pla vaghvagh aviziba iti. Egha 4plan avizibar apengan da vaghvagh gumamazibar dafaribar min dafariba iti. Ezi dar aviziba ko guaba kamaghin iti. ⁹ Ezi bizir angamira itir 4plan kaba, vaghvagh uan aviziba kuizi dar avizir suiaba uarir suigha, mati boksiam 4plan ruaghateviba iti. Egha da zuir dughiabar, da kamaghira ikia uari inigha zui, egha namnaba gighavkira tintinibar zuir puvati.

¹⁰ Egha bizir angamira itir 4plan kaba, da vaghvagh 4plan guaba iti. Gumazir guam faragha iti, ezi laionin guam agharir guvimin itima, bulmakaun guam agharir kiriamin iti, ezi kuarazir bagamin guam, girakirangin iti.

¹¹ Bizir angamira itir kaba uan aviziba kuizima dar avizir suiaba uarigh inifi, ezi dar avizir igharaziba, me dar uan namnaba ave. ¹² Ezi bizir angamira itir kaba vaghvagh Godin Duamin gin bighatighavira zui. Egha uan namnaba ighaghira tintinibar zuir puvati.

¹³ Ki bizir angamira itibar tongin gari, mati adenir avim isia, bizir angamira itir kabar tongin ghua ua izi. Ezi avimin angazangarim bar gavgavigha onimarimin min taghtagha tintinibar zui. ¹⁴ Ezi bizir angamira itir kaba, mati onimarim taghtasi, ezi da mangi zegh gami.

¹⁵ Ki bizir angamira itir kabar gari, da vaghvagh dar boroghin, wilin mam nguazim gisirara iti. Egha da vaghvagh wilin vamira vamira iti. ¹⁶ Ezi wilin kaba magh gari, da vaghvagh dagiar iangurir pin kozibar min taghtasi. Egha uaghan da vaghvagh dar aven wilin igharazir mam ua vaghvagh wilin kabar aven dagh ighuvagha iti. ¹⁷ Ezi wilin kaba managh mangisi pura bighiratigh mangi ua ighighiran kogham. ¹⁸ Wilin

1:10: Esekiel 10:14; Akar Mogomem 4:7 **1:13:** Akar Mogomem 4:5

1:15: Esekiel 10:9-13 **1:18:** Akar Mogomem 4:8

kabar rimba ekevezi dar tuiriviba pin iti, ezi ganamin damaziba bar wilin kaba noegha iti. Ezi ki dar gara bar atiatingi. ¹⁹ Bizir angamira itir kaba sivaghsivagh mangiti, wilin kaba uaghan mangam. Eghti bizir kaba nguazim ategh pin ghuavanangti, wilin kaba uaghan ghuavanangam. ²⁰ Godin Duam managh zui, ezi bizir angamira itir kaba uaghan zuima, wilin kaba uaghan da ko zui. Bizir angamira itir kabar duam, wilin kabagh apazagha iti, kamaghin amizi, da bar uari inigha virara zui. ²¹ Bizir angamira itir kabar duam wilbagh apazagha iti. Kamaghin amizi, bizir angamira itir kaba mangiti wilba uaghan mangam. Eghti da tuivighti, wilba tuivigham. Eghti bizir angamira itir kaba nguazim ategh ghuavanangti, wilba nguazim ategh ghuavanangam.

²² Ezi ki bizir angamira itir kabar dapanibagh isin gari, bizir mam mati itarir bar dafam fuaghav iti. Egha a glasin aghuir mam in min bizir angamira itir kabar dapanibagh isin onegha taghtasi. ²³ Bizir angamira itir kaba itarir dafamin min garir bizir kamin apengan ikia, uan aviziba kua uarir amangizi, dar suiaba uarir suisi. Ezi dar avizir igharazir pumuning vaghvagha dar namnaba ave. ²⁴ Egha da migha zuima, ki dar avizibar niginim barazima, mati ongarim dipira tingazi, egha mati midorozir gumazir okuruar gavgavir mam misoghasa zui, egha mati Godin Gavgaviba Bar Itimin tiarim, ararimin min dagarvasi. Egha da mighagha ghua tuivigha, uan avizibar kumi. ²⁵ Ki orazima, gumazimin tiarim, bizir angamira itir kabar dapanibagh isin itir itarir ekar fuaghav itimin ikegha izi. Ezi bizir angamira itir kaba tuivigha uan avizibar kumi.

²⁶ Ezi itarir ekar kam gisin mati atrivir dabirabir me dagiar bar gavgavir bluplan ingarizim, ezi atrivir

dabirabim gisiin, mati gumazim a gaperaghav iti. ²⁷ Ezi ki gumazir kamin gari, an ivariamìn ikegha uanadi, a brasin min angazangarigha taghtasi. Ezi an angazangarim avimin min bar ekefe. Egha an ivariamìn ikegha uaghiri, ki gari, mati avim isia bar ekevegha bar an okari. ²⁸ Ezi angazangarir kam, ekianimin min overiamin ikia dirir aghuiba an iti. Angazangarir ki gari kam, kar Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim a izi.

Ezi ki an ganigha, irigha uan guam isa nguazim gatigha orazima, migirigiam kamaghin na bagha izi.

2

God, akam inigha izir gumazimin ingangarim damuasa Esekiel amisefe

¹ Ezi tiarir kam kamaghin na migia ghaze, “O nguazir kamin gumazim, ni dikavigh tughti, ki ni mikimasa.” ² God na migiavira itima, an Duam na bagha iza nan aven ghua, na fezi ki dikavigha tu. Egha ki God barazima, a ua kamaghin na migia ghaze. ³ “O nguazir kamin gumazim, ki datirighin Israelia bagha ni amadi. Me gumazamizir akaba barazir puvatiziba, me nan akam batoke. Me uan inazir afeziabar min akaba batogha, akiribagh igha na gasi, mati men inazir afeziaba fomira amizi mokin. ⁴ Men naviba gavgavizi me nan akam barazir puvati. Ezi ki ni amadaghti, ni me bagh mangi kamaghin me mikim suam, ‘Kar Ikiavira Itir Godin Ekiam, ia bagha akar kam amada.’ ⁵ Eghti e pura ganam, gumazamizir kaba ti nin akam baregham, o an aghuagham. Bar guizbangira, kar gumazamizir akaba barazir puvatiziba. Egh me kamaghin fogham, Godin akam inigha izir gumazir mam me ko iti.

⁶ “Ezi nguazir kamin gumazim, ni men miğirigiar me ni gamibar atiatingan marki. Me nin akaba dikabiragh ni abinam, mati ni benir ataghataribar torimin iti moghin ikiam. Egh uaghan mati ni tuighakabagh isin aperaghav iti. Eghti ni gavgafigh. Me akaba batozir adarasi. Kamaghin amizi, ni men akabar atiatingan marki. ⁷ Ni fo, kar akaba batozir adarasi. Me ni baragham, o ti puvatigham, ni pura nan akabar me mikim mangivira iki.

⁸ “Nguazir kamin gumazim, nirara, akar ki ni migeiba, ni deragh da baragh. Egh gumazamizir akaba batozir kabar min akaba batoghan marki. Ni uan akam akarigh bizir ki ni daningamim ami.”

⁹ Ezi ki garima, Ame! Dafarir mam miniaghirigha na bagha izi, ezi akinafarir righizim an iti. ¹⁰ Ezi God akinafarir righizir kam nan damazimin an onezi, ki garima, tuater arareba ko, azirakar ighiaba ko, gumazamiziba osimtiziba itir akaba, me da osirizi, da vong ko vong sara iti.

3

¹ Ezi God kamaghin na migei, “O nguazir kamin gumazim, ni akinafarir righizir kam amegh givagh, egh mangi Israelian adaraziv kim.” ² Ezi ki uan akam akarizima, an akinafarir righizir kam amasa a isa nan akam garu. ³ Egha a kamaghin na migei, “Nguazir kamin gumazim, ni akinafarir righizir kam amiti, nin navim bar izifagh.” Ezi ki anepima, a nan akamin ikia, hanin min isingi.

⁴ Ezi God kamaghin na migia ghaze, “O nguazir kamin gumazim, ni Israelian adarazi bagh mangiva, ki ni mikemezir akabar me mikim. ⁵ Ki Kantrin Igharazibar Gu-

2:7: Jeremaia 1:7; 1:17; Esekiel 3:10-11; 3:17 **2:9:** Akar Mogomem 5:1

3:1: Akar Mogomem 10:9-10 **3:3:** Onger Akaba 19:10; 119:103; Jeremaia 15:16

mazamizir akar igharazibav geiba bagha ni amadir puvati. Ki Israelian adarazi baghavira ni amadi. ⁶ Ki Kantrin Igharazibar Gumamazizir avirir, uan akabav kimti ni foghan koghamiba bagha ni amadir puvati. Ezi kamaghin ti deragham, ki kantrin igharazir kaba bagh ni amadaghti, me nin akaba baragh dar gin mangam. ⁷ Israelian adarasi, me oraghan aghuagham. Me bar moghira akaba barazir puvatigha naviba bar gavgafi. Kamaghin amizi, men tav tong bar ni migeir akatam bareghan kogham.

⁸ “Ni oragh! Men nighniziba gavgavizi moghin, ki nin nighnizim damighi a gavgavigham. Ezi men naviba gavgavizi moghin, ki datirighin nin navim damighi a men damazibar gavgavigham. ⁹ Ki nin nighnizim damighi ni daimonin dagiamin min gavgavigham. Eghti ni men ganganibar ganiva digavir kuram damu men atiatingan marki. Me bar akaba batozir adarasi.”

¹⁰ Egħa God ua kamagh na migia ghaze, “Nguazir kamin gumazim, ni deraviram migirigiar ki ni mikimamin kaba uan kuarir torimningin da baregh, da isi uan navim datigh dagh nighnighvira iki. ¹¹ Nin gumamaziziba iza Babilonin kalabusin iti, ni me bagh mangi me mikim suam, Ikiavira Itir Godin Ekiam, ia mikimasa na mikemezi biziba ki ia migei. Eghti me uari, me ni baragham, o puvatigham.”

¹² Ezi Godin Duam na fezi, Ikiavira Itir Godin angazan-garir gavgavim uan danganimin ikegha izima, ki uabin girakirangin niginir dafam barasi. ¹³ Ezi niginir dafar izir kam, kar 4plan angamira itir bizir kaba uan aviziba kuizi dar avizir suiaba uarir suigha uanaga izaghiri, ki dar niginim barasi. Ezi wilin kaba dar boroghin ikia uaghan niginir ekiam gami, mati mikimkizir ekiam izi. ¹⁴ Ezi Godin Duam na fegha na inigha zuima, ki paza uabi baragha atara nan navim bar oseme. Ezi Ikiavira Itir Godin gavgavim na avara. ¹⁵ Ezi ki iza Israelia kalabusin itir

nguibam, Telabipin oto. Nguibar kam Kebarin Fanemin miriamin iti. Ki danganir kamin ikia, 7plan aruebar bizitam damuamin gavgaviba puvatigha, puram aperaghav ikia bizir ganizir kabagh nighnigha bar osemegha iti.

Ikiavira Itir God, Israelia geghuv men ganasa Esekiel amisefe

(Esekiel 33:1-9)

¹⁶ Ezi 7plan arueba givazima, Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, ¹⁷ “Nguazir kamin gumazim, ki Israelia geghuv men ganasa ni amisefe. Egh ki me mikimsi akatam mikemeghti, ni oregh, ikiangsizim me daning me mikim. ¹⁸ Eghti gumazitam arazir kurabar amighti, ki aremeghsi a mikimam, eghti ni ikiangsizir akamin a mikim suam, a navim giragh uan arazir kuraba ategh, angamira ikiam. Ni a mikemeghti, a uan arazir kurabagh iraghan kogh, ovegham. Ni a mikemeghan koghti, an arazir kuraba ikivira ikiti an oveghti, an ovevemin osimtizim nin ikiam. ¹⁹ Egh ni uabi, ni arazir kurabagh amir gumazir kam mikemeghti an arazir kuraba ataghiraghan aghuagh aremegham. A uabi uan arazir kuraba bangin aremegham. Eghti ni an ovevemin osimtizim ateran kogham. Egh arazir kamin, ni uabi uan ikirimirimimin akuragh, ovengan kogham.

²⁰ “Eghti gumazir aghuitam uan arazir aghuim ategh arazir kuram damighti, ki an tuavim apirighti, an aremegham. Ni dughiar kamin ikiangsizir akam a mikemeghan koghti, a uabi uan arazir kuraba bangin aremegham. A faragha amizir arazir aghuiba, ki dagh nighnighan kogham. Puvati. An aremegham. Eghti an ovevemin osimtizim nin ikiam. ²¹ Eghti ni gumazir aghuitam arazir kurabar anogorogh ikiangsizir akamin a mikemeghti, a nin akam baregh arazir kurabar amuan

koghiva, aremeghan kogham. Eghti arazir kamin, ni uabi uan ikirimirimin akuragh ovengan kogham.”

God Esekiel gamizi,

an mizem osemezi, a mikiman asa

²² Ki danganir kamra ikiavira itima, Ikiavira Itir Godin gavgavim na bagha iza na avara. Ezi ki orazima, a kamaghin na migei, “Ni dikavigh danganir zarimin magiriti, ki munagh ni ko mikimam.” ²³ Ezi ki dikavigha danganir zarimin zuima, Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim munagh tughav iti. A mati ki faragha Kebarin Fanemin miriamin ikia ganizir angazangarir gavgavimin mirara gari. Ezi ki uan tevimning apirigha guam isa nguazim gati. ²⁴ Ezi Godin Duam nan aven iza na gamizi ki dikavigha tu. Egha na ko migia ghaze, “Ni mangiva uan dipenimin aven mangi uan tiar akam asaragh. ²⁵ Nguazir kamin gumazim, ni oragh! Me benir gavgavibar ni ikeghti, ni ua gumazamizibar tongin daruan kogham. ²⁶ Eghti ki nin mizem damighti, an anang nin akar averiam apirighti, ni mikiman asagham. Eghti ni uam akaba batozir ikizir kam, ni me akirsi me mikiman kogham. ²⁷ Eghti gin ni nan akam gumazamizibav kinsi ifongeghti, ki nin mizem damighti, ni ua mikimam. Egh ni me mikim suam, ‘Kar Ikiavira Itir Godin Ekiam, ia mikimasa mikemezir akaba.’ Eghti tarazi ni baraghsi ifuegham, a dera, me mar ni baragh. Eghti tarazi oraghan aghuagham, marki, me mar aghuagh. E fo, me gumazamizir akaba batoziba.”

Esekiel akam akura ghaze, Jerusalem ikuvigham

4

(Sapta 4--24)

Apaniba Jerusalem gasighasigham

¹ Egha God ua kamaghin migei, “O nguazir kamin gumazim, ni mangi brighin tam inigh nguazim datigh, egh Jerusalemin nguibar ekiamin nedazim brighin kam osirizi moghin an aghoregh. ² Egh brighin kamin boroghin, ni mati midorozir gumaziba nguibar ekiar mam avinigh a misogh a iniamin arazibar ababaniba, ni bar dar arikigh. Egh daghurimin ababanim damighti a nguibar ekiar kam bar anevinigh, egh nguazibagh kuva nguibar ekiar kamin divazimin boroghin dar pozibav kinigh. Eghti da danganir aghuir midorozir gumaziba isin ghuavanang tuiv iki misoghamibar min ikiam. Egh midorozir gumaziba iki misoghamin averpeniba nguibar ekiamin boroghin dar ababaniba arikigh. Egh nguibar ekiamin divazim ginivti an akarighirisi, me temer bar ekiaba inigh da isi akuriabar arigh, egh dagh afughafuzir ababanibar moghin, ni bar moghira dar ababanim nguazimin dar amu. ³ Egh ni dar ababaniba arigh givagh, ainin itaritam inigh anekirigh a isi ni uabi ko nguibar ekiamin tongin anesaragh, egh ni uan guam nguibar ekiam mituagh, egh nguibar ekiar kam bagh misogh a iniamin ababanim damu. Eghti Israelian gumamaziziba bizir kamin gan fogham, gin midorozir gumazitaba izi Jerusalemin nguibar ekiam gasighasigham.”

⁴⁻⁵ “Ni kamaghin damigh givagh, egh ragh uan agharir kiriam moghin mitogh, 390plan dughiaabar irighiv iki arazir kurar Israelia amizibar osimtizar ivezir kuram ateram. Ki 390plan dughiaaba ni ganingi, ezi dughiar kaba Israelin ikizim osimtizar me ini ikiamim, a 390plan azenibar dibobonim ko magh ghu. Kamaghin amizi, ni bar dughiar ruarir kamin me amizir arazir kurabar osimtizim iniam. ⁶ Ni kamaghin damigh givagh, namba 2in dughiamin ua mitogh. Egh ni uan agharir guvim moghin mitogh egh irighiv iki, egh Judan gumamaziziba

amizir arazir kurabar osımtızimin ivezir kuram ateram. Ki 40plan dughiaba ni ganıngi, ezi dughiar kaba Judabar ikizimin osımtızir me ini ikiamin azenibar dibobonim ko magh ghu.

⁷ “Ni irıghiv ikiva, apaniba Jerusalem iniasava amir ababanir nedazir itibar gan. Egh ni mati midorozim damuasava ami moghin damu, egh nan akam isi kamaghin pamtem an gun mikim, ‘Nguibar ekiar kam ikuvıgham.’ ⁸ Ni orakigh, ki benir gavgavımın ni ikeghti ni uabi gıghivkinisi damuva avegham. Ni kamaghıra iki mangi, dughiar ki ni ganıngizir kaba, da mangi bar gıvaghıam.

⁹ “Ni datirıghin, witin ıgharagha gari taba ko, balin taba ko, nguezir ıgharagha garir taba inıghıva bar moghıra da isi itarir ekiatam datıgh, dagh asegh da veregh ua bagh bretin tabar ingarigh da tuegh. Ni 390plan dughiar kabar uan agharir kiriamın ofızıbara irıghvıra ikiva darara dami iki. ¹⁰ Egh dagher aruer vamıran ni damamin osımtızim, 200pla gremra tu, a tong ua sıvazir puvati. ¹¹ Egh uaghan dipar ni aruer vamıra damamim a 1 litara tugh, a tong uam afiraghan marki. ¹² Egh ni bret tusi gumazir buariba inıgh dar arıkgıh. Buariba mısingıghti, ni da inıgh dar avim atıgh bretba tu. Ni gumazamızıbar damazımın bizir kabar amuti, me ni amir bizir kabar ganam.”

¹³ İkiavıra İtir God ua kamaghin mıgıa ghaze, “Arazir ni amir kaba, kar İsraelia damuamin arazıbar ababanıba. Ki gın apanıbar amamangatıghti, me mangi İsraelia ko mısoghıva me inıgh kantrin ıgharazımın mangıgham. Eghti me kantrin ıgharazımın iki dagher nan damazımın uezir puvatızıbar amam.”

¹⁴ Ezi ki an akam ikaragha ghaze, O İkiavıra İtir Godın Ekiam, “Ni orakigh! Ki kamaghin damıghan kogham.

Bar puvati. Ki uan igiamin ikegha iza datirighin, nin damazimin mizezir puvati. Egha asizir atiaba misozir asiziba ko, uari ariaghirir asizibar tuziba, ki uan akamin tam amezir puvati. Egha dagher nin damazimin zuezir puvatiziba, ki uan akamin tam amezir puvati.”

¹⁵ Ezi a nan akam ikaragha ghaze, “Mamaghin, ki nin amamangarisi, ni gumazir buariba ategh egh bulmakaun buaribara inigh avim atigh bretba tu.”

¹⁶ Egha a ua kamaghin na migei, “O nguazir kamin gumazim, ni oragh! Ki Jerusalemin daghebar amighti da bar otevegham. Eghti gumazamiziba atiatim sara, aruer vamirara men tughatighamin damamin daghebara ikiam. Eghti gumazamizibar dipabar daghem, ki anetughti, me arueba vaghvagh dughiar vamiran dipam ami bar ose-megham. ¹⁷ Eghti dagheba ko dipaba bar men oteveghti, me osimtizir ekiamin iki uarira uarir ganam. Me gumazamizir arazir kurabagh amiba, kamaghin amizi, ki ivezir kuram me daning men dagheba ko dipabar amighti, da bar oteveghti, me bar aghariba gunigham.”

5

Esekiel uan dapanir arizim gise

¹ God ua kamaghin migia ghaze, “O nguazir kamin gumazim, ni mangi midorozir sabar bar ghumtizir tam inigh resan min an suiragh uan ghuamasizim ko dapanir ariziba bar adagh isegh. Egh arizir kaba bar da isi skel datigh dar osimtizim gifogh, egh 3plan pozibar da tuiragh da arikigh. ² Egh 390plan aruebar gin ivezir kurar kam givaghti ni dikafigh. Eghti arazir kam kamaghin Israelian akagham, apaniba Jerusalem inigha gifa. Ni dikavigh uan arizir pozir faragha itim inigh, Jerusalemin akazir ababanim gamir brighin kam gisin datigh, a daboroghti a isi. Egh arizir pozir namba 2 inigh, brighin kamin miriam

daruva da akun, uan midorozir sabamin tintinibar ada aghor mangi. Egh arizir pozir namba 3 inigh da akunighti, aminim da ater tintinibar mangi. Eghti ki uan midorozir sabam inigh arizir kabar gintigh mangam. ³ Egh ni arizir vabara ateghti da ikiti, ni da inigh uan azenan itir korotiamin miriam gitorogh da isamigh. ⁴ Egh arizibar tongin, ni ua taba inigh avim mikinighti da isi. Eghti dar avim isi mangi Israelin ikizim girigh, bar moghira men isigham.”

⁵ Egha Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin na migei, “Ni Jerusalemın nguibar ekiamın gan, ki a isa kantrin igharazibar nguibabar tongiram aneti. Ezi me bar an okarigha iti. ⁶ Ezi Jerusalemia, bizir ki damuasa me mikesmeziba ko arazir ki ifongezibar gin zuir puvatigha, me amir arazir kuraba, Kantrin Igharazibar Gumamaziziba amir arazir kuraba bar dagh afira. Me bar akirim ragha bizir ki damuasa me mikemezibagh asaragha, nan arazir ki ifongezibar gin zuir puvati. ⁷ Bizir kam bangin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Jerusalemia, ia oragh! Ia arazir ki ifongeziba batuegha bizir ki damuasa ia mikemezibar gin zuir puvatigha, kantrin ian boroghin itiba men arazibagha ami. Ezi arazir kurar ia amiba, kantrin igharaziba amir bizir ki damuasa mikemezibar arazir kuraba bar dagh afira. ⁸ Bizir kam bangin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki ghaze, nan agorogetam tong ian itir pu. Bar puvati. Ki ian apanimin min iti. Egh kantrin igharazibar damazibar, ki ian araziba tuisighi gumamaziziba bar ian ganam. ⁹ Ia arazir ki ifongezir puvatizir bar aviribagh amigha gifa. Ezi ki ivezir kuram ia daningiva arazir fomira amizir puvatizir kaba, datirighin ia damuam. Egh ki ua gin kamaghin ia damighan

kogham. ¹⁰ Eghti arazir kurar ia amizibar ivezir kuram, ia ameboghfeziaba uan boribav soghiva dar tuzibar amiti, boriba uan ameboghfeziabav sogh men tuzibar amam. Ki pazivira ia damuam, eghti ariaghirezir puvatizir darasi, ki me aghamsighti me tintinimin nguazir kamın danganir igharazibar mangegham.

¹¹ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara ikia uan ziamin guizbangira migei. Ia arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviriba, nan Dipenimin aven dagh amizi nan Dipenim nan damazimin bar mize. Eghti ki ian apangkuv ian asughasuighan kogham. Ia mati gumazim uan dapanir arizim bar a gise. Kamaghira, ki guizbangira bar ia gasighasigham. ¹² Ki ia isi 3plan okoruabar ia arigham. Eghti namba 1in okoruam, mitiriar ekiam ian aghiti arimariaba ia damuti ia nguibar ekiamin aven arighiregham. Eghti namba 2in okoruam, apaniba izi nguibar ekiamin azenan midorozir sababar me misoghti me arighiregham. Eghti namba 3in okoruam, ki me aghamsigh tintinimin me amangighti me nguazimin danganiba bar dar mangeghti, ki apanibar amamangatighti me uan midorozir sababa inigh men agintigh mangi me misoghirarigham.

¹³ “Egh ki kamaghin damighti nan adarir ekiam ko aningagharim givagham. Bizir kaba otivti, ia nan akam ginighnigh fogham, ki Ikiavira Itir God, ki asetamin amamangatighti, a nan danganim inighan kogham. ¹⁴ Ki ia gasighasighti, kantrin igharazir ian boroghin itibar gumazamiziba izi ian gan kamaghin mikimam, ‘Mevzika! Me bar moghira ikufi. Ikiavira Itir God, men arazir kuraba ikarvagha me gasighasiki.’

¹⁵ “Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migia ghaze, nan

aningagharim ia bagha bar nan ekefe, ezi ki bar pazavira ia damu ia gasighasigham. Eghti arazir kam kantrin igharazir ian boroghin itibar gumamazizibar damazimin ikiangsizir arazimin min otogham. Eghti me ian ganigh atiatigh nighnizir aviribar amuam. Egh me dibovir akabar ia mikimti ia bar aghumsigham. ¹⁶ Egh ki ian dagher damamibar amighti,* da bar oteveghti, mitiriaba puv ian agham. Eghti mitiriar aghazir kam, mati me baribar ia gasima, ia mizazir ekiaba isi moghin uari baragham. ¹⁷ Egh ki mitiriar aghazir ekiam ia bagh anemadagh, asizir atibabar amamangatighi, da ian boribav soghirarigham. Egh ki arimariar bar kurabar amamangatighi da ia bagh izam. Egh ki apaniba amadaghti, me izi bar ia mi-soghirarigh ia agivagham. Ki Ikiavira Itir God, ki mike-megha gifa.”

6

Ikiavira Itir God
gumamazizir asebar gin zuibar atari

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migia ghaze, ² “O nguazir kamin gumazim, ni Israelin kantrin mighsiabar amadaghan ganiva nan akamin gun dav kim, ³ egh suam, Ia Israelin kantrin mighsiaba ia Ikiavira Itir Godin Ekiamin akam baragh. Ikiavira Itir Godin Ekiam, uan akam isa ia mighsiar ekiaba ko mighsiar doziba, ko daghurir ekiaba, ko danganir zariba, ia ganidi! A ghaze: Ki apanibar amamangatighi me izi, gumamaziziba asebar ziaba fer danganir pin itiba bar dagh asighasigham. ⁴⁻⁵ Egh apaniba, ian ofa gamir dakoziba, ko ian ofan migharir mughuriar aghuim zuim gamibar dakoziba bar da apirarigham. Egh

* **5:16:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim abighizir puvati. **5:17:** Akar Mogomem 6:8

ki apanibar amuti, me Israelian gumazamiziba bar me mi-soghirarigh, men kuaba ian marvir guabar damazibar da akunighti, da ireghiv ikiam. Eghti ki apanibar amamangatighti, me men aghariba ian ofa gamir dakozir kabar miriabar tintinibar da aghamsighti da ireghiv ikiam. ⁶Egh apaniba, Israelin nguibar ekiaba bar dagh asighasighti da ikuvigham. Eghti men mighsiabar pin itir danganir ia asebar ziaba feba ko, men ofa gamir dakoziba ikuvigh pura ikiam. Eghti ian asebar marvir guaba me bar dagh asighasigham. Egh mughuriar aghuim zuir ofa gamir dakoziba bar da akararighti, Israelia amir arazir kurar kaba bar moghira givagham. ⁷Eghti apaniba Israelin kantrin averiam bar a daru, egh gumazamizibav soghirarigham, eghti ariaghirezir puvatigha angamira itiba ganigh kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

⁸ “Ki tarazi ateghti, me ikivira ikiam. Eghti tarazi midorozimin tintinibar aregh mangi kantrin igharazibar ikiam. ⁹Me saghon itir kantrin igharazir kabar kalabusin iki, na ginighnigh kamaghin fogh suam, me uan navir averiabar aven akirim ragha na gasara, ezi arazir kam bar na abira. Me uan damazir kurabar aseba bagha pamtem garava, bar dagh ifonge, ezi arazir kam na gamima, ki bar me baseme. Me fo, me arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviribagh ami. Eghti me uan arazir kurar mizirizir amiziba bagh bar aghumsigham. ¹⁰Egh me kamaghin fogh suam, Kirara ki Ikiavira Itir God. Egh me fogham, Akar Gavgavir ki amizim, a purama akar kinim puvati.”

¹¹Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Ia uan dafaribav sogh, pamtemin dagaribar nguazim dikiva, os-emezi moghin kamagh mikim, ‘Mevzika! Israelin ikizim, me arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviribagh ami.’

Kamaghin amizi, apaniba iziva men tarazi, bar me misoghirarigham. Eghti men tarazi, mitiriaba ko arimariaba me damuti, me arighiregham. ¹² Men tarazi saghon iki arimariaba bangin arimighiram. Eghti tarazi roghira ikiti apaniba izi me misoghti me arimighiram. Eghti angamira ikiavira iti darasi, mitiriar ekiam men aghiti me arimighiregham. Kamaghira, ki men aningaghegh bar ivezir kuram me daningam. ¹³ Eghti apaniba, Israelian gumazamizibar marvir guabar ofa gamir dakoziba, ko mighsiabar pin itir danganir asebar ziaba feba, ko temer ekiabar apebaba, ko me aseba bagha ofan migharir mughurir aghuim gamir danganibar Israelian tabav soghirarighiti, men kuaba pura tintinibar ireghiv ikiam. Eghti dughiar kamin, Israelia arazir kamin gan fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God. ¹⁴ Ki uan agharim men nguazimin anemadaghti a bar moghira ikuvigham. Ki notin amadaghan Diplan nguibamin ikegh mangi gumazamiziba puvatizir danganir sautin itimin otogh, men nguaziba bar dar amighiti, da gumazamiziba puvatizir danganibar min ikiam. Ki men nguibatam ateghti a ikian kogham. Da danganir kinibar min ikiam. Eghti gumazamiziba deravira na gifogh suam, ki uabi ki Ikiavira Itir God.”

7

God Israelia agivam

¹ Ikiavira Itir God kamagh na migei: ² O nguazir kamin gumazim, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin Israelin nguazibar itir gumazamizibav gia ghaze:

Kar dughiar abuananam!

Dughiar abuananam a nguazir oteviba bar dar otivasava ami.

³ Ia Israelia, ian dughiar abuananam otogha gifa.
 Eghti ki datirighin uan aningagharim ia bagh ane-
 madagh,
 ia amizir araziba tuisigham.

Egh arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviriba ikarvagh
 ivezir kuram ia daningam.

⁴ Ki ian gan egh ian kuarkuvighan kogham.
 Ia arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviribagh ami.
 Arazir kaba bangin, ki ivezir kuram isi ia daningam.
 Eghti ia bizir kamin ganigh fogh suam,
 ki Ikiavira Itir God.

⁵ Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migia ghaze:

Ia gan! Bizir kurar ia gasighasighamin kaba,
 uari tivaghtivagh izivira iki bar moghira ia agi-
 vagh.

⁶ Ia gan! Ian dughiar abuananam datirighin roghira
 izegha gifa,
 egha ia agivasava ami.

⁷ O Israelin nguazimin itir gumazamiziba, ia bar moghira,
 ian dughiam roghira izegha gifa.
 Eghti ia ua mighsiabar uari akuv bar akueghan kogham.
 Ia datirighin atiatim sara uari akuv akong ikiam.

⁸ Ki ian arazir kurar ia amizir kaba bagh ia tuisigh,
 zuamira ian arazir kurar avirir ki ifongezir puvatizir
 kaba ikarvagh

ivezir kuram ia daning,
 egh uan aningagharim ia gingeghti,
 ia osimtizir ekiaba iniam.

⁹ Ki ian gan egh ian kuarkuvighan kogham.
 Ia arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviribagh ami.
 Arazir kaba bangin, ki ivezir kuram isi ia daningam.

Eghti ia bizir kamin ganigh, fogh suam,
ki Ikiavira Itir God, ki bizir kurar kaba amada.

¹⁰ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei:

Ia gan! Dughiam otogha gifa!

Ezi asighasizir ekiam otivasa.

Israelia zurara uan namakabar ikuvava, arazir aghuibar
me gamir puvati.

Me zurara uari pirafir arazim gami.

¹¹ Men arazir kurar kaba ghuavira ikia datirighin
ekevegga gifa.

Kamaghin amizi, ki men bizir aghuir aviriba bar dagh
asighasigham.

Egh men ziam abiraghti,

me uam arazir kurabar amuan kogham.*

¹² Osimtizim otivamin dughiam a roghira izegha gifa.

Eghti dughiar kamin gumazamiziba bizibagh ivesi
akongan marki.

Eghti gumazamizir biziba amangasa amiba naviba osiman
marki.

Dughiar kamin ki gumazamiziba bar me
gasighasigham.

¹³ Eghti gumazitam uan biziba amangiti tav adagh ivesi
ifuegh,

aning dughiar kamin angamira ikivira iki,

ua uan biziba amang dagh ivezamin arazim
damuan kogham.

Gumazamiziba bar moghira arazir kuram gami, kamaghin
men tav ikian kogham,

* **7:11:** Hibrun akam ves 10 ko 11 deragha aning'in mingarim
abighizir puvati.

me bar moghira givagham.

Nan akam a gavgafi, egh a guizbangiram otivam.

- ¹⁴ Nan aningagharim gumazamizir kaba bar men iti.
 Kamaghin amizi, me midorozim damusi sigham givi
 biziba akiriva,
 men gumazitam midorozim bagh mangan
 kogham.

God ivezir kuram Israelia ganidi

- ¹⁵ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei:

Apaniba Jerusalem anekiarugha gifa.

Eghti gumazamizir nguibar ekiamin azenan itiba,
 apniba me misoghti me arimighiram.

Eghti gumazamizir nguibar ekiamin aven itiba,
 dagheba men oteveghti,
 arimariar igharagha garir aviriba me damuti,
 me arimighiram.

- ¹⁶ Eghti midorozimin ariaghirezir puvatizir darasi, me ari
 mighsiabar mangam.

Egh uan arazir kurar me amizibagh nighnigh
 naviba bar osemegh puvirama aziam.

Eghti men azirakam,

mati danganir zaribar itir kuarazibar ararebar min
 mangam.

- ¹⁷ Eghti men aghariba men amiragh gavgaviba puvatighti,
 men teviba me ginuighnuigham.

- ¹⁸ Eghti me azirakar korotiabar aghuigh,
 puvirama atiating akongiva,

bar aghumsigh,

uan dapanir ariziba bar dagh isegh dapanir tuziba
 ikiam.

- ¹⁹ Me faragha silva ko gol mighigha aning gagoima,

aning me gamizi, me arazir kurar aviribagh ami.
 Egha me fo, Ikiavira Itir God, uan aningagharim men
 akaghamin dughiamin,
 men gol ko silva men akuraghan kogham.

Guizbangira, men gol ko silva, men mitiriar aghazir ekiar
 kam agivaghan kogham.

Kamaghin amizi, me pura uan gol ko silva isi bizir
 kurabar min, tintinibar tuavir toribar da akunti,
 da Godin damazimin bizir mizirizibar min
 otogham.

²⁰ Me gol ko silva itir dughiamin, me kurukazir bar
 aghuibar ingara uarir kuruka,
 egha da bagha bar akongegha

da isa aser aviribar marvir guabar ingari.

Marvir guar kaba ki dagh ifongezir puvatigha, bar a dar
 aghua.

Kamaghin amizi, ki bizir kabar amighti
 da men damazibar bar bizir mizirizibar
 otivigham.

²¹ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin migia ghaze:

Ki gumazir kurar azenan itibar amamangatighti me uan
 kantri ategh izi,

Israelian bizir kaba bar ada okemegh mangi,
 egh dar arazir kurar bar aviribar amuam.

²² Egh ki men amamangatighti me nan Dipenir aghuimin
 aven mangi

a damighti, a nan damazimin mizegham.

Eghti ki men anogoreghan kogham.

Bar puvati.

²³ Israelin nguazimin itir danganiba bar, gumazamiziba
 arazir kurar aviribar uari gamua,

egha men nguibar ekiamin aven me uan avirim
misozi me ariaghira ghuavira iti.

Kamaghin amizi, datirighin senbar ingarigh me
ikirarighamin dughiam oto.†

²⁴ Ki kantrin bar kurar igharazibar gumazibar amaman-
gatighti

me izi Israelian dipenibar me batoghti,
me ari mangiti, me men dipeniba iniam.

Egh Israelia asebar ziaba fer danganiba me bar ada
akararigham.

Eghti men gumazir gavgavir uan ziaba feba, atiatigh,
ua uari pirafan kogham.

²⁵ Eghti dughiar bar kuram Israelia bagh iziti,
me dabirabir aghuim ko navir amirizimin ikisi bar
damuva avegham.

Bar puvatigham.

²⁶ Eghti osimtizir ekiaba uari tivaghtivagh me bagh izam,
eghti bizir kurar otivir aviribar akaba uari tivaghti-
vagh me bagh iziti,

me da baragham.

Egh bar atiatingiva nan nighnizibagh fofoghsi,
akam inigha izir gumazibar azangsighti,
ki akaba me daningan kogham.

Eghti ofa gamir gumaziba men sure damuamin akaba
puvatighti,
men gumazir dapaniba me daningamin nighnizir
aghuiba puvatigham.

²⁷ Eghti men atrivimin navim bar a basemeghti,
an nighniziba bar an ikuvigham.

Eghti nguazir kamin gumazamiziba

† 7:23: Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim
abighizir puvati. 7:26: Godin Araziba 32:23; Jeremaia 4:20;
Azir Akam 2:9

atiatingiva akongam.
 Ki men arazir kurar me amiziba bar da bagh ivezir kuram
 me daningam.
 Me faragha gumazir igharaziba isa kot gatigha me
 tuisizi moghin,
 ki datirighin arazir kurar me amiziba bagh me
 tuisigham.
 Eghti me kamaghin fogh suam,
 ki Ikiavira Itir God.

8

Israelia arazir kuraba
 Godin Dipenimin aven dagh ami

¹ E kantri Babilonin kalabusin itir dughamin, azenir namba 6in, an iakinir namba 6in, an aruer namba 5 otozi, ki uan dipenimin aperaghav itima, Judan gumazir dapaniba iza na ko e apiaghav iti. E apiaghav itima, Ikiavira Itir Godin Duam na bagha iza na avara. ² Ezi ki kogha pin gara irebamin min garir bizimin garima, bizir mam mati, gumazimin nedazim avimin min isi. Ezi gumazir kamin mikarzim ko, ivariam in ikegha uaghiri, ki an gari, a mati avim isi. Ezi an ivariam in ikegha ghuanaga ki garima, a isia bar puvira taghtasi.

³ Ezi ki garima, gumazir kam mati, uan dafarim aneminegha nan dapanir arizimin suira. Ezi irebamin min garir bizir kamin aven, Godin Duam na ghufegha nguazim ko overiam in tizimin ghua na inigha Jerusalem in ghua Godin Dipenimin otogha ghua, notin amadaghan itir divazimin tiar akamin tu. Danganir kamin, Israelia faragha aser mam in marvir guam atizi a iti. Ezi God bizir kam bagha bar aningaghe.

⁴ O Israelia, ki e uan Godin angazangarir gavgavimin gari. Ki faragha Kebarin Faner miriamin ikia ganizir angazangarim.

⁵ Ezi a kamagh na migei, “O nguazir kamın gumazim, ni kogh notin amadaghan gan.” Ezi ki garima, aser mamın marvir guam tiar akamın boroghira ofa gamir dakozimın boroghın asaraghav iti. Ezi God bizir kurar kam bagha bar aningaghe.

⁶ Egha a kamaghın na migei, “O nguazir kamın gumazim, ni Israelin ikizimın arazir kurar me amibar gari? Me amir arazir kaba, ki bar dar aghua. Da bar ikuvigha, nan Dipenimin na batosi, egha na gamima ki bar men saghon iti. Ni gin me damuamin arazir bar kurar ki bar ifongezir puvatizibar ganam, da ni datirighın garir arazir kurar kabagh afiragham.”

⁷ Egha a nan akua ghua divazir Godin Dipenimin avinizimın aven zuir tiar akamın otozi, ki garima, torir mam divazimın iti. ⁸ Egha God kamaghın na migei, “Nguazir kamın gumazim, ni divazimın torir kam akarigh a damighti an arokegh.” Ezi ki divazimın torim asigha garima, tiar akar mam iti.

⁹ Ezi a kamagh na migei, “Ni aven mangıva arazir bar kurar mızırızir ki ifongezir puvatizir me amibar ganigh.”

¹⁰ Ezi ki aven ghua garima, God ifongezir puvatizir asizir mızırızibar nedaziba ko kuruziba, danganir kamın divazıba bar a dagh izıfa. Israelin ikizim fer marvir guaba uaghan iti. ¹¹ Ezi ki garima, Israelian gumazir dapanir 70pla danganir kamın aven iti, ezi Safanın otarim Jasanıa, a uaghan me ko iti. Me bar moghıra vaghvagha itarir pauran mughuriar aghuim zuibar suighav itima, mıgharıba dar dikava ghuavanadı.

¹² Ezi Ikiavira Itir God, kamaghin na migei, “Nguazir kamin gumazim, Ni gan! Israelian gumazir dapaniba mitarmemin mueghav ikia arazir kurar kabagh ami. Me vaghvagha uan marvir guaba bagha ofa gamir dakoziba iti. Me ghaze, Ikiavira Itir God ti men garir puvati. Ikiavira Itir God ti akirim ragha nguazir kam gasara.”

¹³ Egha Ikiavira Itir God, ua kamaghin na migei, “Ni men ganti, me arazir kurar ekar ki ifongezir puvatizir aviribar amu mangivira ikiam. Ezi arazir kurar me amir kaba, me faragha amizir arazir kurabagh afira.”

¹⁴ Egha a na inigha ghua Ikiavira Itir Godin Dipenimin divazir notin amadaghan itir tiar akamin otogha na migia ghaze, “Ni gan! Amizir munaba ghaze, men asem Tamus areme, ezi me an apangkuva a bagha azia iti.”

¹⁵ Egha a ua kamaghin na migei, “Nguazir kamin gumazim, ni bizir kamin ganiz, o? Ni arazir bar kurar mabar ganigha gifa, ni datirighin ua arazir bar kurar ki aghuazir igharagha garibar ganam, da arazir ni faragha ganigha givaziba bar dagh afira.”

¹⁶ Egha a ua nan akua ghua Ikiavira Itir Godin Dipenim avinizir divazimin bar aven ghua an Dipenimin tiar akamin boroghin oto. Ezi ki garima, Dipenimin tiar akam ko ofa gamir dakozimin tizimin 25plan gumaziba iti. Me akiriba ighegha Ikiavira Itir Godin Dipenim gasaragha guaba aruem anadi naghin gara tevibar pirigha avighav iti.

¹⁷ Egha a ua kamaghin migei, “O nguazir kamin gumazim, ni bizir kamin ganiz, o? Judan ikizim, arazir bar kurar ki aghuazibagh amuava, Israelin nguazim bar an gumazamizir igharaziba bar men apanim gami. Men arazir kurar kamin, me ghaze, ki ti pura bizim, egha na dipova arazir bar mizirizibar na gami. Ezi ni oragh! Me amir arazir kurar kaba na gamizi ki bar men aningaghe.

¹⁸ Kamaghin amizi, ki bar pazivira me damigham. Egh uan aningagharim anegivagham. Ki tong men apangkuv men asughasughan kogham. Me pamtem nan dimiva arangam, eghti ki bar me bareghan kogham.”

9

God ivezir kuram isa Jerusalem ganidi

¹ God na mikemegha givagha, tiarim akarigha pantemin dia migei, “Ia, gumazir nguibar ekiamin itir gumazamizibav soghti me arighiramiba, ia vaghvagh midorozir sababar suigh kagh izi.” ² Ezi ki gari, gumazir 6pla divazimin notin amadaghan itir itiar akamin boroghin ikegha izi. Me bar vaghvagha gumazibav soghamin midorozir sababar suiki. Ezi gumazir igharazir mam me ko izi. A korotiar ghurghurir bar aghuir mam aruzi, osizirir biziba itir mitarir muziarim an oghiriamin mitem gitoroghav iti. Me bar izegha ofa gamir brasin dakozimin miriamin boroghin mitifi.

³ Ezi Israelian Godin angazangarir gavgavir ekiam, enselin bar gavgavim a gisin ikia avughsegha, anetegha uanaga Godin Dipenimin tiar akamin boroghin zui. Ezi Ikiavira Itir God, gumazir korotiar ghurghurir bar aghuim aruzir kamin dia, ⁴ egha kamaghin a migei, “Ni dikavigh Jerusalem in nguibar ekiam bar an averiam daruva gumazamizir men namakaba amir arazir kurar God aghuazibar osemegha itiba, ni me bativ, men guaba osizirir ababanim me darigh.”

⁵ Ezi ki orazi God kamaghin gumazibav soghamin midorozir sababar suighizir gumazir 6plan kabav gei, “Ia dikavigh an gin mangi nguibar ekiamin aven gumazamizibav soghti, me arimighiregh. Egh men tavin

apangkuvigh aneteghti an angamira ikian marki. ⁶ Ia gumazir dapanir akirim ragha Godin Dïpenim gasaraziba faragh me misoghirarigh, egh mangi gumazir ghuriba, ko guiviba ko otarir igiaba, ko amiziba ko boriba, bar me misoghirarikh. Egh osizirir ababanim guabar itir gumazamiziba, ia me misueghti me arimighiran marki.” Ezi me dikavigha ghua gumazir dapanibav soghezi me ariaghire.

⁷ Egha God kamaghin 6plan gumazir kabav gei, “Ia nan dïpenim avinizir divazimin aven iti darazi bar me misoghirarighi men kuaba nan Dïpenim gizifagh. Eghti bizir kam bangin nan Dïpenim nan damazimin bar mizegham. Aria! Ia dikavigh mangi.” Ezi me nguibar ekiamin danganiba bar dagh arua ghua gumazamiziba bar me misuagharisi.

⁸ Me gumazamizibav soagharizir dughiamin, ki uabira ikia Godin Dïpenimin aven iti. Egha ki nguazim girigha fuagha, uan guam nguazim mituagha diava ara ghaze, “O Ikiavira Itir Godin Ekiam, ni uan aningagharim isi Jerusalemia gingamin dughiamin, ni Israelian ikiavira itir varazira bar me gasighasigham, o?”

⁹ Ezi a na ikaragha ghaze, “Israelin ikizim ko Judan ikizim arazir kurar bar avirim gami, ezi osimtizir bar ekiam iti. Nguazir kamin, arazir gumaziba uariv soghava ariaghirim bar ekefe. Ezi nguibar ekiar kamin gumazamiziba uarir ikizirizir arazim bar izifa. Me ghaze, Ikiavira Itir God ti nguazir kam akirim ragha a gasara. Egha en garir puvati. ¹⁰ Ezi ki men ganiva tong men apangkuv men asughasughan kogham. Ki arazir me igharaz darazigh amizibara, uam da ikarvagh dar me damuam.”

¹¹ Ikiavira Itir God mikemegha givazi, ki garima, gumazir korotiar ghurghurir bar aghuim aruzim, osizirir

biziba itir mitarir muziarim an oghiriamin mitem gitoroghav iti, a uamategha iza kamaghin Ikiavira Itir God migei, “Ni na mikemezi moghin ki amigha gifa.”

10

Godin angazangarir ekiam an Dipenim ataki

¹ Ki garima, bizir mam mati itarir bar dafam, enselin bar gavgavir kabar dapanibagh isin pin iti.* Ezi itarir bar dafar kam gisin, bizir mam mati atrivir dabirabim me dagiar bluplan aghuimin an ingarizi a iti. ² Ezi Ikiavira Itir God, gumazir inir ghurghurir aghuim aruzim migia ghaze, “Ni mangi ganigh, 4plan wilba, da enselin bar gavgavir kabar apengan iti. Ni wilbar tongin mangiva dafarim amadagh, avivkiataba inighiva nguibar ekiam gisin tintinibar da kavamadagh.” Ezi ki garima, a zui.

³ Ezi a Dipenimin aven zuima, enselin bar gavgavir kaba, Dipenimin aven sautin amadaghan tuivighav iti. Dughiar kamin, ghuariam Dipenim avinizir divazir averiam, bar a koro. ⁴ Ezi Ikiavira Itir Godin angazangarir bar gavgavim, enselin bar gavgavir kaba ategha pin ghuava, Godin Dipenimin tiar akamin boroghin tu. Ezi ghuariam ghua Godin Dipenim bar a koro. Ezi Godin angazangarir bar ekiam Dipenim avinizir divazim gisirazi a taghtasi. ⁵ Ezi enselin bar gavgavir kabar aviziba tingazir niginim, me divazir ekiar azenan itimin aven uaghan da baragham. Dar avizibar niginim, mati Gavgaviba Bar Itir Godin tiarim.

⁶ God gumazir korotiar ghurghurir aghuim aruzim migia ghaze, Ni enselin bar gavgavir kaba boroghin

10:1: Esekiel 1:26; Akar Mogomem 4:2 * **10:1:** Enselin bar gavgavir kaba, bizir 4plan angamira itir kabar mirara gari. Esekiel sapta 1, a irebamın min garir bizim, a gun dav gei. **10:2:** Akar Mogomem 8:5

mangi, wilbar tongin avivkiataba inigh. Ezi an aven ghua wilin mamın boroghın miti. ⁷ Ezi enselin bar gavgavir kabar mav uan dafarim amadagha avir men tongin itimin, avivkiar mam inigha a isava gumazir korotiar ghurghurir aghuim aruzimın dafarim gatizi, ana inigha zui.

⁸ Ki garima, enselin bar gavgavir kaba, mati gumazibar dafaribar mın dafariba ikia, dafariba vaghvagha dar aviz-ibar apengan iti.

⁹ Ki ua garima, 4plan wilba vaghvagha enselin bar gavgavir kabar boroghın iti. Wilin kaba mati dagiar iangurur pın kozibar mın taghtasi. ¹⁰ Ezi wilin 4plan kabar ganganiba da magh gari, egha da vaghvagha dar aven wilin igharazir vamira vaghvagha dar tongira iti. ¹¹ Wilin kaba managh mangisi pura bighiratigh mangi ua ighighiran kogham. Wilin faragha itim guam danganir manam misuegh mangiti, wilin igharaziba uaghan an girara mangi pura bighiratigh mangam. ¹² Enselin bar gavgavir kabar namnaba, ko men akiraghariba ko, dafariba ko, aviziba ko, men wilin 4pla, ganamin damaziba bar dagh izifa. ¹³ Ezi ki orazi, tiarir mam wilin kaba ziam me garigha ghaze, “Wilin Ivemariba.”

¹⁴ Enselin bar gavgavir kaba vaghvagha 4plan guaba iti. Enselin bar gavgavimın guam faragha iti, ezi gumazimın guam agharir guvimin itima, laionin guam agharir kiriamin iti, ezi kuarazir bagamin guam girakirangin iti.

¹⁵ Enselin bar gavgavir kaba, da bizir angamira itir 4plan kabar mın magh gari, ki faragha Kebarin Fanemin ikia irebamın mın garir bizimın aven dar gani. Egha datirighin ua irebamın mın garir bizir kamın ua men gari. Ezi me dikavigha mighegha ghuavanadi. ¹⁶⁻¹⁷ Enselin bar gavgavir kaba mangiti, wilin kaba dar miriamin iki

uaghan mangam. Eghti enselin bar gavgavir kaba uan aviziba kuigh mighegh ghuavanangti, wilin kaba uaghan nguazim ategh bighiratigh ghuavanangam. Enselin bar gavgavir kabar duam wilbagh apazagha iti. Kamaghin amizi, enselin bar gavgavir kaba tuivighti, wilba tuivigham. Eghti enselin gavgavir kaba nguazim ategh ghuavanangti, wilba nguazim ategh ghuavanangam.

¹⁸ Ezi Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim Godin Dipenimin tiar akam ategha ghua enselin bar gavgavir kabagh isin iti. ¹⁹ Ezi ki garima enselin bar gavgavir kaba uan aviziba kuigha mighegha nguazim ataghiragha ghuanadi, ezi wilin kaba dar miriabar ikia uaghan ghuanadi. Da ghua Ikiavira Itir Godin Dipenim avinizi divazir aruem anadi naghin itir tiar akamin tuifi. Ezi Israelian Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim me gisin iti.

²⁰ Ezi ki fo, enselin bar gavgavir kaba, kar bizir 4plan angamira itir kabara, ki faragha Kebarin Faner miriamin boroghin dar garima, da Israelian Godin gavgavimin apengan iti.

²¹ Enselin bar gavgavir kaba vaghvagha 4plan guaba ko 4plan aviziba iti. Egha men avizibar apengan me vaghvagha gumazibar dafaribar min, dafariba iti. ²² Ki faragha Kebarin Faner miriamin ikia 4plan angamira itir bizibar guabar ganizi moghin, ki datirighin ua dar guabar gari. Enselin bar gavgavir kabar guaba danganir manamin mituagh mangisi pura bighiratigh mangam. Me uan namnaba gighaghira tintinibar zuir puvati.

11

Israelia ikuvigham

¹ Bizir kabar gin, Godin Duam na ghufegha na inigha ghua, Godin Dipenim avinizir divazir aruem anadi naghin itir tiar akamin na ati. Ezi ki itiar akamin boroghin 25pla

gumazibar gari me iti. Ezi ki men tongin Asurin otarim Jasia ko Benaian otarim Pelatian garima, aning iti. Aning gumazamizibar faragha zuir gumazir dapanimning.

² Ezi God kamaghin na migia ghaze, "O nguazir kamin gumazim, gumazir kaba nighnizir kuraba ikia, arazir kuram damuamin tuavim buri. Egha uan nighnizir kurar kaba Jerusalemin gumazamiziba me ganidi. ³ Me ghaze, 'E datirighin dipenibar ingaramin dughiam puvati. E dera. En nguibar ekiam mati isaghafir minem, ezi e asizir tuzibar min an aven iti.' ⁴ Kamaghin amizi, nguazir kamin gumazim, ni akam inigha izir gumazimin min, bizir gin otivamibar gun akam me gasi me mikim."

⁵ Ezi Ikiavira Itir Godin Duam nan aven izegha akar kam na migia ghaze, "O Israelin ikizim, kar nin nighnizim. Ezi nin nighnizimin averiam, ki bar moghirama a gifo. ⁶ Ia nguibar ekiam kamin averiamin gumazamizir aviribav sozi me ariaghirezima, men kuaba nguibar ekiamin tuaviba bar adagh izefe.

⁷ "Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migia ghaze, Jerusalemin nguibar ekiam kam mati isaghafir minem, ezi ariaghiregha ireghav itir kuar kaba asizir tuzibar min an aven iti. Kamaghin ti puvatigham, ki Jerusalemin nguibar ekiamin ia batueghti ia mangi azenan ikiam. ⁸ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, Ki fo ia midorozir sababar atiatia iti. Ki gumazir midorozir sababav soziba amangighti, me ia misoghsi izam. ⁹ Ki nguibar ekiamin aven ia inigh Kantrin Igharazibar Gumazamizibar dafaribar arigham. Egh arazir kamin, ki ian arazir kuraba ikarvagh ivezir kuram ia daningam. ¹⁰ Ki ian arazir kuraba ikarvagh ivezir kuram ia daningti, apaniba Israelin kantrin mitagh-niamra, midorozir sababar ia misoghti ia arimighiram. Eghti arazir kamin ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira

Itir God. ¹¹ Nguibar ekar kam a nin isaghapir minemin min ikian kogham. Egh ia minemin min asizir tuziba an averiamin ikian kogham. Ki ian arazir kuraba ikarvagh Israelin kantrin mitaghnamra, bar pazavira ia damigham. ¹² Eghti ia kamaghin fogham, ki ikiavira Itir God, ia arazir ki ifongezibar gin zuir puvatigha bizir ki damuasa ia mikemeziba abisi. Egha kantrin igharazir ian boroghin itibar gin ghua men arazibagh ami.”

¹³ Ki Godin akamin me migiavira itima, Benaian otarim Pelatia irigha maghirama areme. Ezi ki tevimning apirigha guam nguazim girigha pamten kamaghin dia migei, “O Ikiavira Itir Godin Ekiam, manmaghin ami? Ni ti Israelian gumazamizir ikiavira itir varazira ni bar me kuvarimasa o?”

God Israelian kalabusin itir darazi bagha amizir akar dikirizim

¹⁴ Ezi Ikiavira Itir God kamagh na migei: ¹⁵ “O nguazir kamin gumazim, ni ko nin aveghbuaba, nin namakaba, ni ko kalabusin itiba, me Israelin ikizim, ia bar moghira, Jerusalem itir gumazamiziba ia ginighnigha ghaze, ‘Ikiavira Itir God, me batoghezi me ghua bar nguibar saghuiamin itimin iti. Guizbangira, a nguazir kam isa e ganingizi, a guizbangira en nguazimra.’ ¹⁶ Eghti ni uan namakar Babilonin kalabusin itiba kamaghin me mikim suam, ‘Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kirara ki ia aghamsigha ia amangizi, ia tintinibar kantrin saghon itibar ghue. Ia datirighin iki nan ziam famin dipeniba puvati. Eghti ki dughiar ovezimin danganir ia ghua itir manaba ki uabi ia ko ikiti, ia nan ziam fivira ikiam.’

¹⁷ “Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze: Kantrin igharazir ki faragha ia amangizi ia ghua itir kabar, ki ua ia inigh izi ia akuvagh, Israelin nguazim isi ua ia daningam. ¹⁸ Egh me uamategh

Israelin nguazimin izeghiva asebar marvir guar ki bar aghuaziba, bar da batokegh. ¹⁹ Eghti ki me damuti, me navir vamiran ikiam. Ki duar igiam isi men navir averiabar atigham. Faragha men navir averiaba dagiabar min bar gavgafi. Eghti ki men navir averiabar amuti, da amiraghamiregh na gifuegh na baghvira ikiam. ²⁰ Egh me arazir ki ifongeziba guizbangira dar suiraghiva, deravira bizir ki damuasa me mikemezibar gin mangam. Egh me nan gumazamizibar min ikiti, ki men Godin ikiam. ²¹ Egh gumazamizir asebar marvir guar ki bar aghuazibar ziaba feba, ki me amir arazir kaba ikarvagh ivezir kuram me daningam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mikemegha gifa.”

Godin angazangarir gavgavim Jerusalem ataki

²² Egha gin, enselin bar gavgavir kaba uan aviziba kuigha mighheghasava amua, wilin kaba dar miriabar ikia uaghan uanangasa. Dughiar kamın, Israelin Godin angazangarir gavgavim me gisin iti. ²³ Ezi Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim nguibar ekiam ategha ghuanaga aruem anadi naghin itir mighsiam gisin iti. ²⁴ Ezi Godin Duam irebamin min garir bizimin aven na fegha uamategha na inigha Israelian kalabuziaba itir naghin kantri Babilonin ize. Ezi irebamin min garir bizir kam gifa. ²⁵ Ezi ki Ikiavira Itir God nan akazir biziba bar dar gun kalabusin itir gumazamizibav gei.

12

Esekiel gumazim kalabusin zuir ababanim gami

11:19: Onger Akaba 51:10; Jeremaia 31:33; 32:39; Sekaraia 7:12 **11:19:**
 Esekiel 36:26-28 **11:20:** Onger Akaba 105:45; Jeremaia 24:7; Esekiel 14:11
11:22: Esekiel 43:2-5

¹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ² “O nguazir kamin gumazim, ikizir ni datirighin men tongin itir kam, me akaba batozir darasi. Me damaziba ikia gari puvati. Egha me kuariba ikia biziba barazir puvati. Me akaba batogha orazir puvatizir ikizim.

³ “Kamaghin amizi, nguazir kamin gumazim, ni datirighin uan biziba inigh, mati gumazim kalabus bagha nguibar saghuiamin itimin mangasa. Egh aminim tighar pirsi damuti, ni mangiti me bar nin ganigh. Ki kamaghin ifonge, me ni amir bizir kamin mingarim deragh a gifogh. Me gumazamizir akaba batoziba, egh me ti an mingarim deragh a gifoghan kogham. ⁴ Aruem pazaghar torimin ikivira ikiti me nin ganvira ikiti, ni kalabus bagh mangisi uan biziba ini. Egh aruem magiriti, me ganvira ikiti ni ifar mati kalabusin mangasa ami moghin mangi. ⁵ Me ganvira ikiti ni divazimin toritam asigh, uan biziba ater torir kamin aven mangi vongin otogh. ⁶ Egh me ganvira ikiti ni uan biziba dipizim datigh mitarmemin mangi. Ni mangi uan guam avaragh, egh foghan kogham, ni nguazir manamin zui. Ni amir arazir kam, ababanir arazim Israelin ikizimin akagham.”

⁷ Ikiavira Itir God na mikemezi moghin ki ami. Aruer kamin ki gumazim kalabuziam bagh mangasa biziba isi moghin ami. Egha aminim pirima, ki uan dafarimin divazimin torim gamigha azenan ghu. Me bar garima ki biziba uan dipizim gatigha mitarmemin zui.

⁸ Ezi amimzaraghan, Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ⁹ “Nguazir kamin gumazim, Israelian akaba batoziba kamaghin nin azaragham, ni tizim gami? ¹⁰ Eghti ni me mikim suam, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki me migia ghaze, kar atrivir Jerusalem gativagha an garim,

ko Israelin ikizir Jerusalemin munagh itibar migirigiam.*
 11 Ni me mikim suam, bizir ni amizir kam, a Jerusalema bativamin bizimin ababanim. Eghti apaniba kalabuziabar min me inigh mangi, kantrin igharazimin me isi kalabus darigham. 12 Atrivir men tongin itim, uan biziba dipizim datigh mangi uan dafarimin divazimin toritam damigh, uan biziba ater torir kamin aven mangi vongin otoghiva mitarmemin mangam. A mangi uan guam avaragh uan damazimningin nguazimin ganan kogham. 13 Eghti ki uan ivem aguraghti an an suiragham. Egh a inigh Babilonin nguibar ekiamin mangigham, kar Kaldiabar nguazim. Eghti a nguazir kamin ganighan kogham.† Egh a nguazir kamin iki mangi aremegham. 14 An dipenimin itir darasi, ki bar me kavkinigham, eghti an ingangaribagh amir gumaziba ko an midorozir gumaziba, ki me damighti me tintinibar mangegham, eghti gumaziba me misoghsi me buriam.”

15 “Ki me aghamsighti me tintinibar kantrin igharazibar mangegham. Eghti me kamaghin fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God. 16 Ki men varazira ateghti me iki, midorozim ko, dagheba otevir dughiam ko, arimariar kurabar arimighireghan kogham. Egh kantrin igharazibar tongin iki, me amizir arazir kurar ki bar aghuaziba me uari dar gun mikimam. Eghti me fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God.”

* 12:10: Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim abighizir puvati. 12:13: 2 Atriviba 25:7; Jeremaia 52:11 † 12:13: Dughiar kabar gin, Babilonia, Atrivim Sedekaian suiragha egha a inigha a isi kalabus darighasa Babilonin ghu. Me a gamizi, an damazimning okafi. Ezi arazir kamin akar isin zuir kam a guizbangira oto. Egha a bar uan damazimningin Babilonin nguazimin ganizir puvati, egha a nguazir kamin areme. Ni eghaghanir kam, 2 Atriviba 25:7 ko Jeremaia 52:11, an gan.

Esekiel nighava agoi

¹⁷ Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ¹⁸ “O nguazir kamin gumazim, ni nighvira uan daghem ami, egh atiating akongiva dipam ami. ¹⁹ Egh ni nguazir kamin itir gumazamiziba bar moghira me mikim suam, kar Ikiavira Itir Godin Ekiamin akam, a Jerusalemin gumazamizir Israelin nguazimin itiba bagha izi. Nguazir kamin itir darasi, me dughiaba bar uan namakaba pazavira me gamua arazir kurar aviribagh ami. Bizir kam bangin, apaniba izi men biziba bar da avigh mangegham. Kamaghin amizi, me atiatingvira daghebar amiva, atiatingvira dipabar ami. ²⁰ Nguibar ekiar datirighin gumazamiziba izivaziba ikuvigham. Eghti kantri pura danganir kinimin min ikiam. Eghti Israelia kamaghin fogh suam, Kirara, ki Ikiavira Itir God.”

Dughiar ovezimin akam inigha izir gumazimin migirigiam guizbangiram otivam

²¹ Ikiavira Itir God ua na migia ghaze, ²² “O nguazir kamin gumazim, bizir tizim bagha Israelian gumazamiziba zurara akar otevir kam gami? Me ghaze, ‘Akam inigha izir gumaziba bizir gin izamibav gia ghaze, da otivam. Ezi azenir aviriba iza zui, irebabar min garir bizir kabar aven otivir akaba guizbangira otivir puvatigha pura zui.’ Ezi ki Israelian aghuzir akar kamin aghua. ²³ Ni datirighin me mikim suam, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin mikimasa. Aghuzir akar me zurara migeir kam ki datirighin anegivagham. Me Israelin kantrin aven uam a mikiman kogham. Ni kamagh me mikim suam, ‘Dughiam otogha gifa. Eghti irebamin min garir bizibar akaba, da vaghvagh guizbangira otivam!’

²⁴ “Ezi datirighin, akam inigha izir gumazir maba Israelin gumazamizibar tongin ikia irebamin min garir

bizibar gara, akar ifavariba ko apezeperir akavsiabar gun me migei. Eghti ki Israelin ikizimin aven bar arazir kam agivagham. ²⁵ Ki Ikiavira Itir God, ki uabi Israelia me ko mikimam. Eghti bizir ki mikemeziba, da zuamiram otivam. Ia akaba batozir ikizim, ia oragh! Ia aremeghan kogh ikivira ikiti, ki mikemezi moghin damuam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

²⁶ Ikiavira Itir God ua kamagh na migei, ²⁷ “Nguazir kamin gumazim, Israelin ikizim ghaze, ‘Esekiel, irebamin min garir bizibar gara, egha gin otivamin bizibar migirigiabar gun migei. Ezi bizir a migeir kaba datirighin otivan kogham. Puvati, da bar gin otivam.’ ²⁸ Eghti ni me mikim suam, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam me ikaragha ghaze, Ki sughsughan kogham. Bizir ki mikemeziba, da datirighin otivam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa!”

13

God, akam inigha izir gumazir ifavaribar atari

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ² “O nguazir kamin gumazim, ni mangi Israelin akam inigha izir gumazibav kim. Men marazi uan nighnizibar gin ghua, gin otivamin bizibar gun migei. Ni pamtemin men atar me mikim. Ni kamaghin me mikim, ‘Ia Ikiavira Itir Godin akam barakigh.’

³ “Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei: Akam inigha izir gumazir onganir kaba, Mevzika! Me bar ikuvigham! Me irebabar min garir bizibar garir puvati. Me uari uan navir averiabar aven itir bizibar gin ghua, uan nighnizibar dav gei. ⁴ O Israelian gumamaziziba, ian akam inigha izir gumaziba, mati afiar atiaba nguibar ekiar ikuvizir mam puram a garui. ⁵ Me nguibar ekiam avinizir divazir akaraghirezir danganibar gara ua dar

ingarir puvati. Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiamin midorozim otoghti, ia Israelia tuivigh gavgavighan kogh apanibav soghan iburagham. ⁶ Akam inigha izir gumazir ifavarir kaba, me irebabar min garir bizibar aven itir biziba, da bizir ifavariba. Me gin otivamin bizibar migirigiabav gei, ezi da guizbangira puvati. Me ghaze, me Ikiavira Itir Godin akabav gei. Ezi puvati, Ikiavira Itir God me amadazir puvati. Egha me ti manmaghin nighnigha ghaze, men migirigiabar dagheba otivam? Bar puvatigham.

⁷ “Ki ia mikimasa, ia irebamin min amizir bizir ia gariba, da guizbangira puvati. Ezi gin otivamin bizir ia migeiba, da akar ifavariba. Ia ghaze, kar Ikiavira Itir Godin migirigiaba. Ezi puvati. Ki akatam ia mikemezir puvati!
⁸ Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin me migia ghaze, ian migirigiaba guizbangira puvati. Ezi ia irebamin min garir biziba, da gumazamizibagh ifari. Kamaghin amizi, ki ia ko itir puvatigha, navim ia bagha bar ikufi. ⁹ Ia akam inigha izir gumazir ifavariba irebamin min garir bizibar gara akar ifavaribagh amua, egha gin otivamin biziba deraghavira gumazamizibagh eghari puvati. Kamaghin amizi, ki pazivira ia damigham. Nan gumazamiziba uari akuvagh ikiti, ia men tongin ikeghan kogham. Eghti ian ziaba uaghan Israelin ikizimin osirizir ziabar aven ikian kogham. Eghti ia ua Israelin nguazimin izeghan kogham. Egh ia kamaghin fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.

¹⁰ “Ia akam inigha izir gumazir ifavariba, ia ifara nan gumazamizibav gia ghaze, men dabirabim bar dera. Ezi guizbangira men dabirabim bar derazir puvati! Nan gumazamizibar dabirabim mati, gumazim divazimin ingarizi a guizbangira deragha gavgavizir puvati. Ezi ia

akam inigha izir gumazir ifavariba izava, divazir kurar kam penin ghurghurim a gaghui. Ezi datirighin divazir kamin azenan itir ganganim bar dera. Ezi puvati. A guizbangira irigh ikuvigham. ¹¹ Ni mangi gumazir penin ghurghurimin aghuizir gumazir kabav kim suam, men divazim akarighirigham. Ki amozir izi mamaghira iki-amim amadagham. Eghti amozir ofizir ekiar dagiabar min gariba a gisin iram, eghti aminir gavgavim a givangam. ¹² Eghti divazim irightima, me bar ian azangsigham, 'Divazir kam bar gavgavizir puvati! Ian penin ghurghurim tong divazimin akurazir puvati. Ia e gifari.'

¹³ "Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migia ghaze, nan aningagharimin, ki amozir izi mamaghira ikiamim, ko amozir ofizir ekiar dagiabar min gariba, ko aminir gavgavim amadaghti, da divazir kam gasighasigham. ¹⁴ Divazir ia penin ghurghurimin aghuizir kam, ki anekararigh, an divazir mingarimin aven itir dagiaba aghamsighti da pura tintinibar ikiam. A degeghirigh bar ia misoghirarigham. Eghti ia bar fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir God.

¹⁵ "Kamaghira, divazir kam ko gumazir divazim penin ghurghurim aghuzir kaba, me nan aningagharimin gavgavim baragham. Eghti ki ia mikim suam, divazim a itir puvati, kamaghira, te penin ghurghurim a gaghui, me uaghan ikian kogham. ¹⁶ Akam inigha izir gumazir ifavarir manaba, irebabar min garir bizibar gara, Jerusalem migia ghaze, an dabirabim bar dera, ezi guizbangira an dabirabim bar derazir puvati. Kamaghin amizi, ki adagh asighasiki. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa."

¹⁷ Ikiavira Itir God kamaghin migei, “O nguazir kamin gumazim, ni Israelian amizir imezibagh amibar atar, me zurara gin otivamim bizibar gun migeir kabav gei. Akar me migeir kaba me uan nighnizibar dagh ami. Ni nan akam inigh mangi me mikim. ¹⁸ Ni me mikim suam: Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin ia migia ghaze, ‘Iavzika! Ia amizir kuraba, ia gifa! Ia akavsiar kuraba bagha daveriabar ingara da isava gumazamizibar agharibagh azui. Egha akavsiabar amuamin iniba isamigha da isa men dapaniba ave. Gumazamizir otevíba ko ruariba, ia kamaghira bar moghira me gami. Eghti me bizir kaba uari darigh gavgavim inigh gumazamizir igharazibagh ativaghasa. Ia amizir kaba uarira uarigh nighnigha, gumazamizir maba paza me gamua marazi deragha me gami. Ia ghaze, arazir ia amir kam ti dera? Bar puvati. ¹⁹ Ia nan gumazamizibagh ifara ghaze, ia ziar ekiam na ganidi. Ezi puvati, ia nan ziam abiravira iti. Ia akuzir arazim gamua gumazamizir mabav sozi me ariaghiri, egha marazir akurvasi. Gumazir ki ovengan ifongezir puvatiziba, ia me misozi me ariaghiri, egha ki ovengasa ifongezir gumazamiziba ia deragha me gami. Ezi gumazamiziba ian arazir kam bagha bar ifongegha bretin otevíba ko balin muziaribar ia givezima, ia arazir kurar kabagh ami.

²⁰ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze, Ia oragh! Ia akavsiar kuraba bagha daveriabar ingara da isava gumazamizibagh ativaghasa men agharibagh azui. Mati gumazim ruarimin kuaraziba buri moghin ia gumazamizibagh ami. Ezi ki daveriar kaba bar dagh ifongezir puvati. Ia agharibagh aghuizir daveriar kaba, ki bar da aghoreghti, ia uam akavsiabar amuan kogham. Eghti gumazamizir ia ativazir kaba ua ian apengan ikian kogham. ²¹ Egh ki uaghan akavsiabar amuamin inir ia gumazamizibar dapaniba aveziba adegham, eghti nan

gumazamiziba firighiregh ua ian apengan ikian kogham. Eghti ia kamaghin mikim suam, kirara, ki Ikiavira Itir God.

²² “Ia akar ifavarir bar aviribagh amua, gumazamizir aghuibar nighnizibagh asighasiki. Ezi ki uabi me gamizi, me osemzir puvati. Ia gumazamizir arazir kurabagh amibav gia, gavgavim me ganidima me uan navibagh ighasa nighnizir puvati, kamaghin amizi, me zurara itir ikirimirim inighan kogham. ²³ Kamaghin amizi, ia ua irebabar min garir bizir ifavaribar ganan kogham. Eghti gin otivamin bizibar apezeperir akar ia amiba, da bar givagham. Eghti ki uan gumazamizibar akuragh ua ia da me inighti, ia ua me gativagh men ganan kogham. Eghti ia kamaghin fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God.’”

14

Gumazamiziba asebar ziaba fan, God aghua

¹ Dughiar mam Israelian gumazir dapanir maba, Ikiavira Itir Godin ifongiam gifofoghasa nan azangsighasa izi. ² Ezi Ikiavira Itir God na migia ghaze, ³ “O nguazir kamin gumazim, gumazir kaba uan naviba isa asebagh aningizi, arazir kam bangin men arazir kuraba ghua bar ekefe. Me bar uan asebagh ifongegha da ataghiraghan aghua. Me datirighin pura iza nighniziba bagha nan azangsisi. Eghti ki guizbangira men azangsizim ikarvaghan aghua.”

⁴ Datirighin ni me mikim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, Israelin ikizimin tongin gumazitam uan navim isi asebar anigam, eghti arazir kam bangin an arazir kuraba mangi bar ekeveghti, a uan aseba bar dagh ifongegh da ataghiraghan aghuagh, a pura izi nighniziba bagh Godin akam inigha izir gumazimin azangsigham, eghti ki Ikiavira Itir God, nan ikarvazim kamakin, ki fo, a ziar ekiaba aser aviribagh anidi. ⁵ Aser

kaba Israelin ikizim gamizi, me akirim ragha na gasara. Ezi nan ifongiam kamakin, ki ua men navir averiaba iniasa nighnisi, eghti me na baghvira ikiam.

⁶ “Ezi datirighin, ni Israelin ikizimin mikim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, ia navibagh iragh, uan aseba akirim ragh dagh asaragh, arazir kurar ki bar aghuaziba da atakigh.

⁷ “Eghti Israelin ikizimin gumaziba o amiziba, o Kantrin Igharazibar Gumazamizir uan kantri ategha iza Israelia ko itiba, akirim ragh na gasaragh uan navim isi asebar anigam, eghti arazir kam bangin men arazir kuraba mangi bar ekeveghti, me uan aseba bar dagh ifongegh da ataghiraghan aghuagh, egh me pura izi nighniziba bagh nan akam inigha izir gumazimin azangsigham, eghti ki Ikiavira Itir God, ki uabi men ikarvazim me daningam. ⁸ Ki men apanim damu, egh uan gumazamizibar tongin me batuegham. Eghti ia Israelia bizir ki me gamizir kamin ganigh, egh kamaghin mikim suam, ‘Ikiavira Itir God, gumazamizir akirim iragha a gasiba, arazir kamin me gami.’ Eghti ia kamaghin fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God.

⁹ “Eghti gumazir kamagh garitam izi nan akam inigha izir gumazitam apezeper a damuti, an akatam a danigham, bizir kamin mingarim mati, ki Ikiavira Itir God, ki uabi nan akam inigha izir gumazim gifarazi an akar kam a ganingi. Kamaghin amizi, ki ivezir kuram a daningiva Israelian gumazamizibar tongin a batuegham.

¹⁰ Eghti nan akam inigha izir gumazim ko, gumazir nan ifongiam gifofoghasa ghuava an azarazim, aning uaghara ivezir kurar magh garim iniam. ¹¹ Ki kamaghin damigh, Israelin ikizimin tuavim apirighi me uam akirim ragh na gasan kogham. Egh arazir kurabar amuan kogh nan damazimin mizeghan kogham. Eghti me nan

gumazamizibara ikiti, ki men Godin ikiam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

God vaghvagha gumazamizibar arazir kurabar gari

¹² Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ¹³ “Nguazimin gumazim, kantrin tamın gumazamiziba arazir kuram damighiva nighnizir gavgavim nan ikiam koghti, ki uan gavgavim men akagh men daghebar amighti da mangi bar otevegham. Ki mitiriam azir dughiam me bagh anemadaghti, gumazamiziba ko asiziba virara daghem bangin arighiram. ¹⁴ Gumazir 3plan aghuir kaba, Noa, Daniel ko Jop, me kantrin kamın ikiai,* ki 3plan gumazir kabagh nighnigh egh gumazamizir arazir kurabagh amibar apangkuvighan kogham. Puvati. Ki gumazir 3plan kabara me ateghti me deragh ikiam. Eghti, gumazamizir igharaziba arimighiregham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

¹⁵ “Ki maghsuegh, asizir atiaba amadaghti da izi gumazamizibav soghirarigham, egh nguazim damighti atiatim bar anevarghti, gumazitam a daruan kogham. ¹⁶ Ezi gumazir 3plan aghuir kaba, Noa, Daniel ko Jop, me kantrin kamın ikiavira ikiai, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki angamira itir God, ki uan ziamin kamaghin migei, ki 3plan gumazir kabara nighnigh men otariba ko guivibar apangkuvighan kogham. Puvati. Ki gumazir 3plan kabara me ateghti me deraghvira ikiam. Eghti, gumazamizir igharaziba arimighiregham. Eghti nguazim ruarir kinimin otogham.

14:12: Ofa Gami 26:14-35; 1 Atriviba 8:33-40 * **14:14:** Noan eghaghanimin akaba, Bar Faraghaviram Otivizir Bizibar Eghaghanimin Akinafarim, sapta 6in ikegha ghua sapta 9in tu. Ezi Jopin eghaghanimin akaba da Jopin Akinafarimra iti. Ezi Danielin eghaghanimin akaba da Danielin Akinafarimra iti.

¹⁷ “Egh ki maghsuegh, midorozir sababar suighizi apaniba kantrin kam bagh me amadaghti, me izi gumazamiziba ko asiziba uaghan bar me kuavaremegham. ¹⁸ Ezi gumazir aghuir 3plan kaba kantrin kamin ikiavira ikiai, ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki angamira itir God, ki uan ziamin kamaghin migei, ki 3plan gumazir kabara nighnigh, men otariba ko guivibar apangkuvighan kogham. Puvati. Ki gumazir 3plan kabara me ateghti me deragh ikiam. Eghti, gumazamizir igharaziba arimighiregham.

¹⁹ “Egh ki maghsuegh, arimariar kuratam amadaghti a bar atamra kantrin kam gimirighi, ki uan anin-gagharimin gumazamiziba ko asizibav soghirarigham.

²⁰ Ezi gumazir 3plan kaba, Noa, Daniel ko Jop, kagh ikiai. Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki angamira itir God, ki uan ziamin kamaghin migei, ki 3plan gumazir kabagh nighnigh men otariba ko guivibar apangkuvighan kogham. Puvati. Ki gumazir 3plan kabara me ateghti me deragh ikiam. Eghti, gumazamizir igharaziba arimighiregham.

²¹ “Ki ikiavira Itir Godin Ekiam ki kamaghin migei, ki uan ivezir kurar 4plan kaba isi Jerusalem da amangam, kar midoroziba, ko mitiriam azir dughiam, ko asizir atiaba, ko arimariar kuram. Eghti da gumazamiziba ko asiziba uaghara me misoghirarigham. ²² Eghti varazira ikivira ikiam, kar Israelian otariba ko guiviba. Ki gin men aku azenan izam, eghti me ia bagh iziti, ia me amir arazibar gan. Men araziba bar ikufi. Eghti ni uan navir averiamin fogh suam, ivezir kurar ki Jerusalem bagha amadazim, a voroghira ghu. ²³ Eghti ia kamaghin fogham, ki amizir biziba da mingarir aghuiba itima, ki dagh ami. Ni men arazir kurabar ganigha fo, ki me ikarvaghamin arazim bagh navir amirizim inigham. Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

15

Wainin ikarizimin akar isin zuim

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migei:

² “O nguazir kamin gumazim,
ni manmaghin nighnisi, wainin ikarizim, a ti derazir
puvati.

Wainin ikarizimin agharim, ruarir arizimin temebar
agharibar tongin manmaghin deragh aghung,
dagh afiragham?
Ti puvati.

³ Ni a isi bizitamin ingarigham, o?
Egh ni wainin ikarizir otevitam inigh, biziba guamin
akezibar ingarigham, o?
Ti puvatigham.

⁴ An avim damuamin bizim a bar dera.
An ruaghatevimning isighti an arizim ganadam tong
isighti, ni a isi an bizitamin ingarigham, o?
Ti puvatigham.

⁵ Avim tighar an isiam, ingangariba an puvati.
Ezi datirighin avim tong an isighti,
a guizbangira ingangariba bar an puvatigham.”

⁶ Egha Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Kamaghira, mati wainin ikarizir ruarir arizimin temebar tongin itim, a derazir puvati. Kamaghin, ki dazimin min anemisevezima, me a gaborozi a isi. Kamaghira, ki Jerusalemin itir gumazamiziba inigh pazavira me damigham, me mati avim arighamin daziba. ⁷ Ki men apanim damuva ivezir kuram me daningam. Me ti avim gitaviraghsi damuva avegh bar isigham. Ki pazavira me damightima, me fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir God.

⁸ Me nighnizir gavgavim nan itir puvati. Kamaghin amizi,

ki nguazir kam damighti a danganir kinimin min ikiam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin mikemegha gifa.”

16

Jerusalem mati amizim uan pam ataki

¹ Ikiavira Itir God ua na migia ghaze, ² “O nguazir kamin gumazim, ni akam Jerusalemia gasi me mikim suam, me bar arazir kurar ki bar aghuazibagh ami. ³ Ni Jerusalem mikim suam: Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migia ghaze, Jerusalem, ni amizir mamın min iti. Nin afeziam ko amebam gumazamizir arazir kurabagh amibar tongin ikegha ize. Nin afeziam Amorian adarazir gumazim. Ezi nin amebam Hitian adarazir amizim. Ezi nin amebam Kenanın nguazimin ni bate. ⁴ Amebam ni batezima, tav nin overapanir sazim atugha ni ruezir puvati. Me amangsızim ni gaghuizir puvati, egha inir avizibar ni nomkezir puvati. ⁵ Tav bar nin apangkuvigha bizir katam ni gamizir puvati. Amebam ni batezir dughiamin, tav ni gifongezir puvati. Me pura ni isa danganir arozir kinimin ni akunizi, ni pura irighav iti.

⁶ “Ezi ki arua iza nin garima, ni uan ghuzim gipoghposi. Ghuzim ni avara, ezi ki ni ateghti ni aremeghan aghua. Egha ki ghaze, ‘Ni angamira ikiam. ⁷ Egh aghung ghuavanang, mati akimarir bar aghuim azenimin iti.’ Kamaghira, ni aghua gavgavigha ruaragha amizir igiamin oto. Nin otemning otozi, nin mikarzimın arıziba otivigha gifa. Ezi ni bibiamra ikiavira iti.

⁸ “Ki ua iza nin garima, ni gumazimin ikiamin dughiam otogha gifa. Ezi ki uan azenan azuir korotiam inigha an onegha nin mikarzim avara. Egha ki nin ikiasa ni ko Akar Dikirizir Gavgavim gami, ezi ni konanamra. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin mikemegha gifa.

⁹ “Egha ki dipam inigha nin mikarzim ruava, nin ghuzim adiza olivin mughuriar aghuim zuir borem nin mikarzim gaghui. ¹⁰ Egha ki korotiar bar aghuir me tretin digirir bar aghuibar isamizim ni garu. Egha dagarir asuar bar aghuiba ni ganigha, inir bar aghuim nin dapanim gike. Egha azenan azuir korotiar bar aghuim ni garu. ¹¹ Egha ki kurkazir bizir aghuiba ni ganingi. Ki daveriaba nin agharimning gaghui, senin aghuim isa nin firimin da. ¹² Egha ni uan atinim daghuasa ki ring ni ganingi. Egha ni uan kuarimning daghuasa ringning ni ganingi. Egha ki dapanir asuar bar dirim isa nin dapanim garu. ¹³ Ezi ni uabin kurkamin silva ko golin bar avirim iti. Egha ni zurara, korotiar aghuir me tretin digirir aghuibar isamizir aghuiba azui. Ki bretin me plauan bar aghuimin ingarizim ko hani ko olivin borem isa ni ganingizi ni da api. Nin ganganiba bar deraviram oto. Ezi ni atrivir amizimin oto. ¹⁴ Nin ganganiba deraviram otozi, Kantrin Igharazibar Gumazamizir avirim, nin eghaghanim gifo. Ki uabi ni asingizi ni ganganir bar aghuim gamua taghtasi. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

¹⁵ “Ezi ni nighnizir gavgavim uabin ikia ghaze, ni amizir bar dirim, egha tuavimin amizimin min oto. Ni uan ganganir aghuim bangin, gumazir aviriba mangigh zegh gamima, ni me gekua me koma akui. Ezi nin ganganir aghuim, gumaziba bar men bizir aghuimin min oto. ¹⁶ Ni uan korotiar maba isa asebar ziaba fer danganiba asingi. Ni danganir kabar tuavimin amizimin min amua pura uabi isava gumazibagh anidi. Nin arazir kurar kam, a bar ikufi.* ¹⁷ Ni gol ko silvan ni uan mikarzimin kurkiasa ki ni ganingiziba da inigha gumazibar nedazibar ingari. Egha nedazir kaba ko poroghamiba uari bakiava akuir arazim

* **16:16:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim abighizir puvati.

gami. ¹⁸ Ki ni ganingizir korotiar aghuir me tretin digirir bar aghuibar isamiziba, ni da isa nedazir kabagh aghui. Egha ki ni ganingizir olivin boreba ko pauran mughuriar aghuim itiba, ni da isa nedazir kaba bagha mughuriar aghuim zuir ofabagh ami. ¹⁹ Ki dagher bar aghuiba ni ganingi, mati plauan bar aghuim ko olivin boreba, ko haniba, ezi ni aser kabar naviba iniasava me baghavira nighnigha, ofan min dar men ofa gami. Bar guizbangira, ni arazir kabar dagh ami, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei.

²⁰ “Ni na bagha otezir otariba ko guiviba, ni me mi-suegha asizibar min me isa marvir guaba damasa ofabagh ami. Ni fo, nin arazir tuavibar amiziba amir arazir kam, a derazir puvati. Ezi ni ti ghaze, ni amir arazir kuram ti pura bizim, ezi ni arazir kurar avirim damu mangivira ikiasa. ²¹ Ni kamaghin ifuegha, ni nan boribav suegha me isa marvir guaba bagha ofabagh ami. ²² Ni uan arazir kurar ki bar aghuaziba ko, nin arazir ni tuavimin amizimin min amibar gin ghua, tong uan aghirimra ikezir dughiam ginighnizir puvati. Dughiar kamin ni bibiamra ikiava uan ghuzim gipoghposi.”

Jerusalem, tuavimin amizimin min oto

²³ Ikiavira Itir Godin Ekiam ua kamaghin migia ghaze, “Iavzika! Ia bar moghira ikuvigham. Iavzika! ²⁴ Ia tuaviba bar, dar gumamaziziba uari akuvir danganibar ghua asebar ziaba fer arazim ko tuavimin amizibar arazim, aning damuasa danganibar ingari. ²⁵ Ni ghaze, ni bar amizir ganganir bar aghuim gamim, egha gumaziba tuavibar izima, ni me gekua uan mikarzim isa pura gumazir kinibagh anidi. Egha nin arazir tuavimin amiziba amir arazir kam, ekiva ghuavira iti. ²⁶ Ezi Isipian nin boroghin itir darasi, kar gumazir mikarziba puvira dikaviba, ni men amamangatizi, me iza ni ko misiabagh akui. Ezi nin

arazir tuavibar amiziba amir arazim ekiva ghuavira ikia na gamima, nan navim ikuvizi ki nin atari.

²⁷ “Ni oragh! Ki uan aningagharim ni gingegha uan gavgavimin pazavira ni gamigha, ni ganingizir biziba, ki ua ni dama da ini. Ki ni isava Filistiabar agharim gatizi me uan ifongiabar gin ghua pazavira ni gami. Me bar nin arazir kurar mizirizir kabar aghuagha dar aghumsisi.

²⁸ “Gumazir igharazir kaba iza ni ko akua nin ifongiam agivazir puvati. Kamaghin amizi, ni Asirian gumazibar gin ghua mati tuavimin amizim tintinimin gumaziba bagha ruiagha arui. Me ni koma akuima, ni arazir kam bagha bar ikuvighavira iti. ²⁹ Egha ni uaghan Babilonian, dagiaba bagha ingarir gumaziba, ni men gin arua mati tuavimin amizimin min, ni me koma akui. Me ni koma akuima, ni arazir kam bagha bar ikuvighavira iti.

³⁰ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, Ni uan ifongiamin gin ghua, aghumsizir puvatigha tuavimin amizimin min ami. Mati, nin navir averiamin aven, arimariar ekiam an iti. ³¹ Tuaviba bar, gumaziba uari akuvir danganibar ni asebar marvir guabar ziaba fasa danganibar ingarava tintinimin gumaziba koma akuir arazim gami. Egha ni tuavimin amizir igharazibar min amir pu. Bar puvati. Me dagiaba iniasa arazir kam gami. Ezi ni arazir kam gamua dagiaba inian aghua. Ni uan ifongiam agivasa pura me koma akui.

³² “Ni mati amuir uan pam ataghirazim. Egha gumazir ni fozir puvatiziba ko, poroghamiba uari bakeir arazim me koma a gami. ³³ Tuavimin amiziba bar, dagiaba isi. Ezi ni puvati. Ni bizir aghuiba isa gumazir ni ifongeziba bar me ganidi. Egha tuavir kamin ni me apezepera me getuima, me tintinibar ikia iza ni ko dakuasava ami. ³⁴ Ni tuavimin amizir igharazibar min amir puvati. Tav kamaghin tuavir amizimin min otivasa ni migia ni gaghonezir puvati. Ni

dagiaba isir puvati. Ni dagiaba isa me givesi! Guizbangira, ni bar amizir igharaghav amim.”

Godin aningagharim Jerusalem gisin iti

³⁵ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei: “O Jerusalem. Ni tuavimin amizim, ni nan akam barakigh! Ki Ikiavira Itir God. ³⁶ Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei: Ni uan ifongiar ekiamin gin ghua uan korotiaba suegha bibiamra ikia, tuavir amizimin min uabi isava gumazir ni ifongeziba pura uabi me ganidi. Egha ni uan marvir guar ki bar aghuaziba baghavira ikia, uan boribav sogha da isa asebar ofa gami. ³⁷ Nin arazir kaba bangin, ni gifongezir gumaziba, ki bar me akuvagham. Gumazir ni ifongeziba, ko ni aghuaziba sara, ki men aku iziti, me bar ni okarigh tuivighi, ki nin korotiaba sueghti, me bar nin ganti, ni bibiagara ikiam. ³⁸ Nin arazir poroghamiba uari bakeir arazim ko gumazibav soagharizir arazim bangin, ki ivezir kuram ni daningam. Egh gumazibar ghuziba irezir bizir kurar kam ikarvagh, uan aningagharim akagh pazavira ni damighi, ni ovengam. ³⁹ Ki ni isi gumazir kabar agharim datighi, me nin danganir ni gumaziba koma akua, egha asebar ziaba feba, me bar da akararigh dagh asighasigham. Me nin korotiaba ko kurkazir aghuiba bar da inigh mangi ni ateghti ni bibiagara ikiam.

⁴⁰ “Gumazir kaba gumazir igharazibar diaghti, me izi dagiabar ni ginivigh, uan midorozir sababar ni aghorarigh bar ni nguemsirigham. ⁴¹ Egh gumazir kaba nin dipenibar apongiva amizir aviribar damazimin ivezir kuram ni daningam. Tuavir kamin, ki nin arazir tuavimin amizimin arazir kam agivagham. Egh ki uaghan ni damighi, gumazir ni gifongeziba, ni ua pura bizir aghuiba isi me daningiva me apezeper me gekuan kogham. ⁴² Eghti nan aningagharim givaghti ki amiragham. Egh navim ua ni

bagh ikuvan kogham. Egh ki navir amirizim iki, ua nin ataran kogham.

⁴³ “Ni aghirimra itima, ki bar deravira ni gami, ezi ni bizir kam bakinighinigha egha arazir kurar kabagh ami. Ni guizbangira arazir kurar avirir ki aghuazibagh ami. Egha ni manmaghsua, tuavimin amizimin arazir kam gami. Kamaghin amizi, ki nin arazir kurar kaba ikarvagh egh ivezir kuram ni daningam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

Guivim uan amebam in araziba ini

⁴⁴ Ikiavira Itir God ua kamaghin migia ghaze, “O Jerusalem, gin gumazamiziba nin gan aghuzir akar otevir kamin ni mikimam, ‘Guivim uan amebam in araziba bar ada ini.’ ⁴⁵ Guizbangira, nin araziba bar nin amebam ko nin avenemebabar arazibar mirara ghu. Me uan paba ko boribagh ifongezir puvati. Nin amebam Hitian amizim, ezi nin afeziam Amorian gumazim.

⁴⁶ “Nguibar ekiam Samaria, a notin amadaghan iti, a mati nin avenemebam. Ezi nguibar ekiam Sodom, a fomira sautin amadaghan ike, a mati nin afumim. Ezi nguibar dozir an boroghin itiba, da mati an guiv-iba. ⁴⁷ Amizir kamning faragha arazir bar kurar ki bar aghuazibagh ami. Ezi ni aningin dagarir noziba dikiva aningin min arazir mizirizibar amuasava ami. Ezi dughiar otevimin nin arazir bar kurar ni amiba bar aning amir arazir kurabagh afira.

⁴⁸ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei: Nin afumim Sodom ko nguibar dozir an boroghin itiba, me ni ko nin nguibar dozir nin boroghin itibar mirara, arazir bar kurar katabagh amizir puvati.

⁴⁹ “Ni oragh. Nin afumim Sodom uan guiviba ko, me gavgavigha uari fava, dagher avirim ikia navir amirizimin ikia nimira iti. Ezi men osimtizim kamakin, me onganarazibagh amir gumazamizibar akurvaghan aghua. ⁵⁰ Me ifaghata uari fava, egha nan damazimin ki aghuazir arazir kurabagh ami. Kamaghin amizi, ki men arazir kurabar ganigha me batoke.

⁵¹ “Samaritan arazir kuraba avirasemezir puvatizi, dar dibobonim mong nin arazir kurabar dibobonimin apengan iti. Nin arazir kuraba an arazir kurabagh afiragha bar mize. Ia 3plan amiziba, ki ian arazir kurabar gari, nin arazir kurabara bar ikufi. Ezi amizir igharazimningin arazir kuraba, ki dar gari, da mati pura biziba. ⁵² Kamaghin amizi, ni datirighin uan arazir mizirizibar aghumsizim iniam. Ki ian gara bar ian araziba tuisigha ghaze, nin arazir kuraba bar ikuvizi ki bar dar aghua. Ezi amizir igharazimning, nan damazimin amizir aghuimningin min oto. Bizir kam bangin, ni datirighin uan aghumsizir ekiam iniva navim bar ikuvigham.”

God deravira Sodom ko Samaria damuam

⁵³ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “O Jerusalem, datirighin Sodom ko, Samaria uan guiviba ko, me bar ikuvighavira iti. Eghti ki me damighti, men dabirabim ua deragham. Ki garima, ni aningin tongin ikia bar ikuvighavira iti. Eghti ki uaghan ni damighti, nin dabirabim ua deragham. ⁵⁴ Ni uan arazir kuraba bangin uabin aghumsigham. Eghti amizir igharazimning, nin aghumsizimin gan, fogh suam, aning deravira zui. ⁵⁵ Eghti amizir igharazimning ki aningin akuragham, Sodom uan guiviba ko, Samaria uan guiviba ko, men dabirabim mati me faragha ikezi moghin ua deragham. Eghti ki uaghan ni ko nin guivibar akuraghti ian dabirabim mati ia faragha iti moghin ua deragham. ⁵⁶ Dughiar ki tighar ni

Esekiel 16:57 53 Esekiel 16:63

gasighasighamimin, ni gavgavigha ifaghata uabi fa, egha Sodom dipova ghaze, Sodom bar ikufi. ⁵⁷ Ezi nin arazir kurar ni faragha amiziba datirighin azenim gire. Ezi gumazamizir igharazir nin boroghin itiba, me ni gifongezir puvati. Nin dibovir arazim a ua iza nirara iti. Ezi Idom ko, an boroghin itir darazi ko, Filistia ko, an boroghin itir darasi, me bar ni dipova nin aghua. ⁵⁸ Ni datirighin uan arazir miziriziba ko, arazir kurar avirir ki aghuaziba bagh ivezir kuraba iniam. Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme.”

Godin Akar Dikirizir Gavgavir Igiam zurara iki mamaghira ikiam

⁵⁹ Ikiavira Itir Godin Ekiam ua kamaghin migia ghaze: “Ni fomira na ko Akar Dikirizir Gavgavim gamigha akam akirigha ghaze, ni an gin mangam. Egha ni uan akar dikirizimin aghuagha Akar Dikirizir Gavgavim abiki. Kamaghin amizi, ki nin arazir kurar kamra, a ikarvagham. ⁶⁰ Ezi kirara, ki dughiar ni uan igiamra itimin, ki ni ko Akar Dikirizir Gavgavim gami, egh gin ki a ginighnighvira ikiam. Ki ni ko Akar Dikirizir Gavgavim damuasa, eghti Akar Dikirizir Gavgavir kam zurara iki mamaghira ikiam. ⁶¹ Nin avenemebam ko nin afumim gin ua ni bagh izeghti, ki aning ateghti, aning nin guivimningin min ikiam. Arazir kam, a nan Akar Dikirizir Gavgavir ki ni ko amizimin aven itir puvati. Ki uan ifongiamin gin mangi a damuam. Eghti dughiar kamın, ni amizir arazir kuraba, ni dagh nighnigh aghumsigham. ⁶² Ki uan Akar Dikirizir Gavgavir Igiam, ni ko a damuam. Eghti ni fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir God. ⁶³ Ni amizir arazir kuraba, ki bar ada gin amadagham, eghti ni dagh nighnigh bar

aghumsigh mikiman akabagh asagham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

17

Ikiavira Itir God kuarazir bagamning ko wainin ikarizimin akar isin zuim migei

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migei: ² “O nguazir kamin gumazim, ki kamaghsua, ni akar isin zuitam Israelia mikim, eghaghanir otevir kamin aven, mingarir mam modoghav iti. ³ Ni kamaghin Israelia mikim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze:

Bar maburan kuarazir bagar mam iti,
an aviziba bar ekevegħa ariziba bar ruarigha dirir
aghuiba ikia

ganganir bar aghuim gami.

A mighegħa Lebanonin Mighsiabar ghua
temer sidan mamın ghua amiri.

⁴ Egha an suiam apirigha a inigha mighegħa
ghua dagiaba bagħa ingangaribagh amir nguazir
mamın ghughā,
a isa biziba amaga dagħ ivezir gumazamizibar
nguibar ekiamın anekara.

⁵ Egha a dikavigha mighegħa
Israelin nguazimın ghua wainin ikarizir mamın biam
asigha,

azenir mamın nguazir bar aghuimın an opari.

Nguazir kam, a dipar miriamın ikia bar dera,
egħti gin wainin ikarizir kam an iki aghung
mangı bar ekevegħam.

⁶ Ezi wainin ikarizimın biar kam aghua
vazimra aghariba asava wainin ikarizimram oto.
An aghariba aghua iragħa kuarazir bagam iti naghin gari,

ezi an biba diza bar vin mar uaghiri.
 Ezi wainin ikarizimin aghariba ko an dafariba
 bar aviraseme.

⁷ “Ezi kuarazir bagar ekiar igharazir mam uaghan iti.
 An aviziba bar ekeveggha arizir aviriba iti.
 Ezi wainin ikarizir kam nguazir a itir kamin aghua,
 egha a uan biba ko agharibagh iragha
 kuarazir bagar kam itir danganimin da amangi.
 Wainin ikarazim nighnisi,
 kuarazir bagar igharazim tir nguazim ti dipar
 aghuim a daningam.

⁸ Ezi nguazir wainin ikarizir kam faragha itim,
 a guizbangira nguazir bar aghuim.
 A dipar bar aviriba ikiava, ikarizim damuti,
 an aghung dafariba muriva,
 biva oviziba ikiva bar deragham.

⁹ “Kamaghin amizi, ki ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin
 nin azai,
 Wainin kam deravira ikiva aghungam? Ti pu-
 vatigham.

Kuarazir bagar faragha izim ti izi
 biba sarama anesigh an oviziba adegh,
 an aghariba apirigh da ateghti da misingigham.
 Gavgaviba puvatizir gumazim o gumazir kinir puningra,
 me ti wainin ikarizir kam asighirafagham.

¹⁰ Ni oragh! Me wainin ikarizir kam nguazir aghuimin an
 opari.
 Eghiti a deraghvira ikiva aghungam, o? Ti pu-
 vatigham.
 Aruem anadi naghin ikezir aminim izi a givangti, a
 imuigham.
 A danganir a faragha aghuimra, iki bar misigham.”

Akar isin zuimin mingarim

¹¹ Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, ¹² “Ni mangi Israelin ikizir akaba batozimin azaragh, me ti akar isin zuir kamin mingarim gifos, ti puvati? Akar isin zuir kamin mingarim kamaghin ghu. Babilonian atrivim, Jerusalem in izegha atrivim ko an gumazir dapaniba ua bagha me inigha Babilonin ghu. ¹³ Babilonin atrivim, Judan kantrin ikiavira ikiava, Judan kantrin atrivimin adarazir mav inigha a ko akar dikirizir gavgavim gami. A ghaze, gumazir kam, a Judan kantrin atrivir igiamin otogham. Egha ghaze, atrivir igiam an apengara ikiasa. Egha a Judan kantri ateghasa amua gumazir ziaba itiba, a me inigha kalabusin ghu. ¹⁴ Babilonin atrivim ghaze, atrivir igiam akar dikirizir gavgavir kamin gin mangan aghuagh, a uan kantri damuti a ua gavgavigh dikavigh Babilon misoghshi damuam, eghti Babilonin atrivim ua izi bar Judan kantri gasighasigham. ¹⁵ Ezi Judan atrivir igiar kam Babilonin atrivimin akam batuegha, Isipin atrivim bagha akam amadagha ghaze, a hoziaba ko midorozir gumazir aviritaba amadaghti me an akurvaghshi izam. Ni manmaghin nighnisi, atrivir igiar kam deravira ikiam, o? Puvatigham. A Babilonin atrivimin akar dikirizir gavgavim abiki. Kamaghin amizi, Babilonin atrivim izi pazaviram a damigham.

¹⁶ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin guizbangira kamaghin migei: Judan atrivim mangi Babilonin kantrin kalabusin iki mangi aremegham. Bizir kamin mingarim kamakin, Babilonin atrivim anemisevezi, an atrivir igiamin iti. Egha a Babilonin atrivim ko akar dikirizir gavgavim gamua ghaze, an an apengan ikiva bizibar amuam.

Egha a uabi akar dikirizir gavgavimin aghuagha anebiki. ¹⁷ Eghti Babilonia izi, Jerusalem nguibar ekiam ekiarugh nguazim giku divazim boroghin dar pozibav mikinigham. Egh me nguazir pozir kabagh isin tuivigh iki midorozim damuam. Me kamagh nighnigha ghaze, gumazir avirim arighiregham. Eghti Isipin atrivimin midorozir gumazir avirir bar gavgavim, midorozimin dughiamin izi men akuraghan kogham. ¹⁸ Ia oragh! Judan atrivir igiam, akar dikirizir gavgavimin aghuagha anebiki. Egha a bizir kaba bar dagh ami. A datirighin arimangighan kogham.

¹⁹ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin guizbangira kamaghin migei: Ki atrivir kam ikaragh pazavira a damigham. A guizbangira nan ziamin akar dikirizir gavgavim gami, egha anebiki. ²⁰ Ki an suiragham, mati gumazim asiz-ibar suizir ivem onegha a mikinizi an an suira. Ki a inigh Babilonin mangi munagh an arazir akirim ragha na gasarazim tuisigh, egh ivezir kuram a daningam. ²¹ An midorozir gumazir gavgavir aghuiba, me bar arighiregham. Eghti midorozir gumazir ikiavira itir varazira, me tintinimin suaraghirigham, mati aminim iza ivaima biziba tintinibar ghue. Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

God Israelian akuraghasa akam akiri

²²⁻²³ Egha Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei:

“Ki uabi, ki sidan temer ruarim an aguar muziarir bar pin ititam atugham.

Egh a inigh mangi Israelin mighsiar igharazir bar dagh afirazimin an anekaragham.

Eghti temer kam aghuigh ekevegh aguar ruariba iki biva, oviziba ikiam.

Egh a sidan temer bar dirimin otogh, sidan temer mabagh afiragham.
 Eghti kuarazir guar aviriba izi an aguabar dapighiri aruemin uari apazam.
 Egh me an aguar kabar mikonibar ingaram.
²⁴ Eghti nguazir kamin itir temeba, me bar kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.
 Ki temer ruariba otima, da uaghiri, egha temer igiabagh amima, da aghua ghuavanadi.
 Ki temer dafarir angamtizibagh amima, da midii.
 Egha temer dafarir midiaribagh amima, dar dafariba angamira iti.
 Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa,
 egh ki mikemezi moghin, ki biziba bar dar amuam.”

18

Gumamaziziba bar God vaghvagha men arazibar gari

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migia ghaze, ² “Ia manmaghsua zurara Israelian nguazim ginighnigha aghuzir akar kamin a migei?

“Afeziaba ko amebaba wainin ovizir angamtiziba api.
 Ezi wainin ovizir kaba isingtiziba puvatigha
 boribar akabav sozi men atariba me giri.’

³ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei, Israelia ia uarira uarir tongin aghuzir akar kam mikiman kogham! ⁴ Ia oragh! Gumamaziziba bar men ikirimirim, nan bizim, afeziam ko amebamin ikirimirim ko borimin ikirimirim, nan bizim. Eghti gumazir arazir kuram gamizim, anarira aremegham.

⁵ “Gumazitam ti bar deragh, arazir kuraba an puvatighi, gumazir kam deraghvira ikiam. ⁶ Gumazir kam, mighsiabar pin itir aseba famin danganibar zuir puvatigha me bagha ofa gamua dar dagheba apir puvatigha, Israelin asebar marvir guabar ziaba fer puvati, egha gumazir igharazibar amuiba koma akuir puvati, egha uaghan amizir uan iakinibav sozim koma akuir puvati. ⁷ Egha a igharaz darazi abira arazir kurabar me gamir puvati. Egha gumazir igharazibar biziba okeir puvati. Egha a uan namakamin amamangatizi, a pura ada dagiar kaba ini, ezi namakam ua da ikarvaghamin ababanimin min a uan biziba isa a ganingi. Egha gin namakar kam iza uan dagiar kaba ikarvaghasa, ezi gumazir aghuir kam ua namakamin bizim a ganidi. Egha gumazir aghuir kam, mitiriaba azir darasi, a dagheba isa me ganidi. Egha korotiaba puvatizir darasi, a korotiaba isa me ganidi. ⁸ Egha an namakam an dagiaba pura da inigha ua da ikarvaghasa, an dagiar an aningizim gisin ua dagiaba isir puvati. Egha gumazamiziba kotiaba bagha izi, a guizin arazimin gin ghua men kotiaba tuisisi. Egha an arazir kurabar amuan aghua. ⁹ Gumazir kamaghin amim, an arazir ki ifongeziba ko bizir ki damuasa ia mikemeziba baragha deravira dar gin ghua dagh ami. Gumazir kam, nan damazimin dera, kamaghin amizi, an angamira iki mamaghira ikiam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

¹⁰ “Eghti gumazir kam otaritam ikiti, otarir kam gumazibav soghti me arimighiram, kar otarimin osimtizimra. ¹¹ An afeziam arazir kabagh amir puvati, otarim uabira arazir kabagh ami. A mighsiabar pin itir aseba famin danganibar ghua da bagha ofa gamir dagheba api. Egha gumazir igharazibar amuiba koma akui. Egha dagher

me aser marvir guaba bagha ofa gamiziba apava gumazir igharazibar amiba ko arazir kurar ki aghuazibagh ami. ¹² Egha a gumazamizir onganaraziba abira arazir kurabar me gami. Egha gumazir igharazibar biziba okei. Eghti namakatam an dagiar a iniziba ikarvaghsi iziti, gumazir kurar kam ua namakamin ababanir bizim a danighan kogham, a pura ua bagha a ini. Egha marvir guabar ziaba fe. Egha arazir kurar ki aghuazir igharazibagh ami. ¹³ Egh an namakam an dagiaba inigh, ua da ikarvaghsi, an dagiar an aningizim gisin, a ua dagiar igharaziba isi. Gumazir kam ti angamira ikiam ti? Puvatigham. A ikian kogham. An arazir kurar ki aghuazir kabagh ami, kamaghin amizi, an ovengam. A uabi uan osimtizim bangin ovengam.

¹⁴ “Eghti gumazir kurar kamın otarim, uaghan otaritam ikiti, otarir kam uan afeziamin ganti, an arazir kurabar amuam. Eghti a uan afeziamin min arazir kurabar amuan aghuagham. ¹⁵ Egh otarir kam, mighsiabar pin itir aseba famin danganibar mangan kogh, da bagh ofabar amu, dar daghebar aman kogham. Egh gumazir igharazibar amuiba ko dakuan kogham. ¹⁶ Egh a igharaz darazi arazir kurabar me damuan aghuagham. Egh gumazir igharazibar biziba okiman aghuagham. Egh a uan namakamin amaman-gatizi, a pura ada dagiar taba inigh, eghti namakam ua da ikarvaghamin ababanim inian aghuagham. Egh gumazir aghuir kam, mitiriaba azir darasi, a dagheba isi me daningam. Egh korotiaba puvatizir darasi, a korotiaba isi me daningam. ¹⁷ Egh an namakam an dagiaba pura da inigh, egh ua da ikarvaghsi, an dagiar an aningizim gisin ababanim inighan kogham. Egh an arazir kurabar amuan aghuagham. A bizir ki damuasa ia mikemeziba ko arazir ki ifongeziba baragh deravira dar gin mangi dar amuam. Otarir kam, uan afeziamin arazir kurabar osimtiziba inigh, da bangin aremeghan kogham. Pu-

vatigham. An angamira ikiam. ¹⁸ An afeziam bar arazir igharagha garibagh ami. A ifara biziba okiava zurara arazir kurabar igharaz darazigh ami. Kamaghin amizi, a uabi uan arazir kurar an amizibagh ipurigh aremegham.

¹⁹ “Ezi ia kamaghin azai, ‘Tizim bagha, otarim afeziamin arazir kurabar ivezir kuram inian kogham?’ Ezi ian azangsizimin ikarvazim kamakin. An otarim nan arazir aghuiba ko arazir ki ifongezibar suiragha deravira dar gin zui, kamaghin amizi, an aremeghan kogh deravira ikiam. ²⁰ Gumazim an arazir kuram gami, anariram aremegham. Otarim afeziamin arazir kurabar ivezir kuram inian kogham. Eghti afeziam, otarimin arazir kurabar ivezir kuram inian kogham. Gumazir arazir aghuim gamizim, an an ivezir aghuim iniam. Eghti gumazir arazir kurabagh amim, a da bangin ivezir kuram iniam.

²¹ “Gumazir arazir kurabagh amitam arazir kuraba ategh arazir ki ifongezibar suiragh arazir aghuibar amuam, an aremeghan kogham, an angamira ikiam. ²² A datirighin arazir aghuibagh ami. Egha a faragha amizir arazir kuraba ki da gin amada, egh ua dagh nighnighan kogham. Kamaghin amizi, an angamira ikiam. ²³ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei. Gumazir arazir kurabagh amiba ariaghiri, ki bizir kam bagha bar akongezir pu. Puvati. Ki kamaghsua, me navibagh iragh angamira ikiasa ki ifonge.

²⁴ “Eghti gumazir aghuitam arazir aghuiba ategh, arazir miziriziba ko arazir kurar ki aghuazibar amu, egh an angamira ikian kogham. A faragha amizir arazir aghuitam, ki tam ginirighan kogham. An akirim ragha

18:20: Godin Araziba 24:16; Aisaia 3:10-11; Esekiel 18:4; Rom 2:9 **18:21:** Esekiel 18:27; 33:12; 33:16-19 **18:23:** Esekiel 33:11; 1 Timoti 2:4; 2 Pita 3:9 **18:24:** Esekiel 3:20; 33:12-13; 33:18; 2 Pita 2:20

na gasara, kamaghin amizi, a uan arazir kuraba bangin ovengam.

²⁵ “O Israelin ikizim, ia zurara kamaghin migei, ‘Ekiam amir arazir kaba, da derazir puvati.’ Israelia, ia deravira nan akam baragh. Ia ghaze, nan araziba ti ikufi. Bar puvati. Iarara ian arazibara bar ikufi! ²⁶ Gumazir aghuitam, arazir aghuim ategh arazir kuram damigh an osimtizim ikiam. Egh a uan osimtizir kam bagh an ovengam. ²⁷ Eghti gumazir kuratam, arazir kuram ategh arazir aghuim damu, an aremeghan kogham. A deraghvira ikiam. ²⁸ An arazir kurar amizir kam gifogha givagha, anetegha arazir aghuimin gin zui. Bizir kam bangin, an aremeghan kogham. An angamira iki deraghvira ikiam. ²⁹ Ezi ia Israelin ikizim, ia ghaze, Ekiam amir araziba, derazir puvati. Ezi puvati. Ian arazibara bar ikufi.

³⁰ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migia ghaze, O Israelin ikizimin gumazamiziba, ki vaghvagh bar ian araziba tuisigham. Kamaghin amizi, ia navibagh iragh, ia amir arazir kuraba ategh, akirim ragh dagh asaragh. Eghti ian arazir kuraba ia gasighasighan kogham. ³¹ Arazir kurar ia amiba, ia bar ada atakigh. Egh nighnizir igiam ko navir igiam inigh. O Israelin ikizim, ia manmaghsuava ovengasava ami? ³² Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki kamaghin migei: Ian tav aremeghan ki bar aghua. Kamaghin amizi, ia uan arazir kuraba akirim ragh dagh asaragh, egh ia angamira ikiam.”

19

Esekiel azirakar ighiam bange

¹ Ikiavira Itir God Israelian atrivir pumuning bagha azirakar ighiar kam bangasa na mikeme:

² Nin amebam bar laionin amebar aghuim.

A laionin apurir ekiabar tongin ikia uan nguzibar akuaghapi.

A uan nguzibar gara dagh eghuvima, da aghuava ekefe.

³ A uan nguzir mam deragha a geghuva an garima, an aghuigha bar dera.

An asiziba burir arazimin an akakasi, ezi gin a gumazamizibav sogha me api.

⁴ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, bar laionin kamin eghaghanim baregha, a bagha azuazimin min mozim gikuizi laion iza mozir kam giraghu.

Ezi me akezim an koviamin guragha anemikirigha Isipin kantrin ghu.

⁵ Amebam a bagha dughiar ruarimin a mizua itima, a izezir puvati.

Ezi a tagha ua nguzir igharazir mam inizi an an danganim ini, ezi an an gara a geghuvima, a bar mikarzim saram aghungigha, laionin igiar aghuimin oto.

⁶ A bar ekevegha givagha laionin igharaziba koma arui. A uaghan asiziba buri dav sogh, egh dar amamin arazimin fofoziba ini. Egha uaghan gumazamizibav sogha me api.

⁷ A men dipenir gavgaviba akaragharigha, men nguibar ekiabagh asighasisi.

A tiarim akara dazerima, nguazir kamin gumazamiziba bar puvirama atiati.

⁸ Kantriba ko provinsin an boroghin itiba bar dar gumaziba, a misoghasa tintinibar uan nguibabar iza uari akufa. Egha me mozimin aven laionbar suizir iveba onegha an suira.

- 9 Me akezimin an guragha a inigha boksiar mam garugha
a inigha Babilonin atrivim bagha ghu.
Egha a isa kalabus gati.
A uam ari mangi Israelin mighsiabar mangan kogham.
Eghti gumazamiziba uam an dazezerir tiarim
baraghan kogham.
- 10 Nin amebam mati wainin ikarizir me dipar miriamin
dikarazim.
Egha a dipar aviriba iti,
kamaghin amizi, an agharir aviriba ikia puvira
be.*
- 11 Wainin ikarizir kamin aghariba bar gavgafi,
ezi me da isa dar atrivibar asadivibar ingari.
Wainin ikarazir kam aghua agharir aviriba ko dafarir bar
aviriba ikia,
bar ruaragha overiamin suighasava ami.
Ezi gumazamiziba bar saghon mar ikia an gari,
a bar ruaragha aghariba ko dafarir aviriba iti.
- 12 Ezi gumazir an aningagheziba biba saram
anesigha a isa nguazim mikini.
Ezi aminir bar puvira ivaim aruem anadi naghin ikegha
iza an ovizibagh ivarazi,
da kuaraghiregha misingi.
Ezi an agharir gavgavim misingizi, me a
gaborozi a isi.
- 13 Me datirighin a inigha dipaba puvatizir danganimin
ghua,
nguazir dakightizimin anekara.
- 14 Ezi avim ikarizir kamin agharir gavgavimin otogha
vaghvagha an aghariba ko ovizibar isizi,

* **19:10:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim
abighizir puvati.

a ua agharir gavgaviba puvati.

Egh da ua atrivimin asadivimin min otoghan kogham.

Kar azirakar ighiar dughiar aviribar ongezim.

20

Israelia Godin gintizir puvati

¹ E Babilonin kalabusin min itima, azenir namba 7in, an iakinir namba 5, an aruer namba 10 otozi, Israelian gumazir dapaniba na bagha iza, Ikiavira Itir Godin ifongiam gifofoghasa nan damazimin apiaghav iti. ² Ezi Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ³ “O nguazir kamin gumazim, ni nan akamin gun gumazir dapanir kabav kim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin ia migei. Ia manmaghsua nan ifongiam gifofoghasa nan azangsighasa izi? Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei, ia pura ize. Ki bizitamin ian azangsizitam ikaraghan kogham. Bar puvatigham.

⁴ “O nguazir kamin gumazim, ni men arazir kurar me amiziba bagh akam me gasi me tuisigham. Ni me isi azenara me atigh me tuisigh. Ni men inazir afeziaba amizir arazir bar kurar ki aghuazibar gun me mikim.

⁵ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam mikemezi moghin, ni me mikim. Ki Israelia ginabazir dughiamin, ki Jekopin ikizimin ovavir boriba ko Akar Gavgavim akirigha uabi isa men aka. Dughiar kamin, me Isipin nguazimin itima, ki uabin gun me migia ghaze, ki Ikiavira Itir God, ki ian God.

⁶ Dughiar kamin ki akar dikirizim gamua ghaze, ki Isipin nguazimin me inigh nguazir ki me bagha inabazimin mangam. Nguazir kam bar deragha, nguazir otevir maba bar dagh afira. Nguazir kam bar derazi dagheba an ikia,

bar deraghaviram aghui. ⁷ Ezi ki kamaghin me migei, ia bar moghira vaghvagh Isipian marvir guar mizirizir ia bar ifongeziba makunigh. Ki Ikiavira Itir God, ian God, ki me mikeme, bizir ia damuti ia nan damazimin zueghan koghamiba, ia dar ziaba fan marki. ⁸ Ezi me akaba batogha, oraghan aghua. Men tav uan marvir guar mizirizir me bar ifongezitam a makunizir puvati. Egha me Isipian aseba ataghirazir puvati. Me Isipin itima, ki ghaze, ki ti uan aningagharim me gingegh mizazir kuram me daningam. ⁹ Ezi puvati, ki kamagh amizir puvati. Ki kamaghin damighiva, uabi uan ziam abiri moghin damuam. Dughiar kamin, Israelia Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin itima, ki men damazibar uabi isa Israelian akagha Akar Dikirizir Gavgavim Israelia koma a gamigha ghaze, ki Isipin kantrin aven me inigh azenan mangam. Kamaghin amizi, dughiar kamin ki uan ziar ekiam bangin, mizazir kuram Israelia ganingizir puvati.

¹⁰ “Egha ki me inigha Isip ategha gumazamiziba puvatizir danganimin ize. ¹¹ Ki uan arazir ki ifongeziba, ki da isa me ganiga, bizir ki damuasa me mikemeziba, men sure gami. Men tina Akar Gavgaviba baragha dar gintisi, me deravira ikiam. ¹² Egha ki Sabatin dughiam isa me ganiga, na ko men tongin ababanimin min aneti. Me dughiar kamin avughsiva kamaghin fogham, ki Ikiavira Itir God, ki me gamima me nan damazimin zue. ¹³ Egha Israelin ikizim gumazamiziba puvatizir danganimin ikia na barazir puvati. Me arazir ki ifongeziba abigha bizir ki damuasa me mikemeziba, me dar aghuagha akiribagh ighegha na gasara. Kar Akar Gavgaviba, men tina dar gintigh, egh deraghvira ikiam. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. Me gumazamiziba puvatizir danganimin

itima, ki ghaze, ki ti uan aningagharim me gingegh mizazir kuram me daningam. ¹⁴ Ezi puvati, ki kamaghin amizir puvati. Kantrin Igharazibar Gumazamiziba nan garima, ki Israelia Isipin kantrin aven me inigha azenan ize. Kamaghin amizi, dughiar kamin ki uan ziar ekiam bangin, mizazir kuram Israelia ganingizir puvati. ¹⁵ Egha ki gumazamiziba puvatizir danganimin akar dikirizim gamua me migia ghaze, ki me inigh nguazir ki me bagha inabazimin mangan kogham. Nguazir kam bar deragha, nguazir otevir maba bar dagh afira. Nguazir kam bar derazi, dagheba an ikia bar deraghaviram aghui. ¹⁶ Me bizir ki damuasa me mikemeziba abigha arazir ki ifongeziba, me dar aghuagha akiribagh ighegha na gasara. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. Egha me uan navir averiabar aven asebar ziaba fasa. Kamaghin amizi, nguazir ki me ganingizim, ki me inigh an mangan aghua.

¹⁷ “Egha ki men apangkuvigha, gumazamiziba puvatizir danganimin me gasighasizir puvati. ¹⁸ Ki men boriba gumazamiziba puvatizir danganimin me migia ghaze, ia uan ameboghfeziaba amizir araziba, ia dar suighan marki. Ia bizir me damuasa ia mikemezibar gintighan marki. Egh men asebar ziaba fi uari damu nan damazimin mizeghan marki. ¹⁹ Ki Ikiavira Itir God, ian God. Ia nan arazir ki ifongezibar gin mangi, egh bizir ki damuasa ia mikemeziba baragh dar amu. ²⁰ Ia nan Sabatin dughiam damighti, a nan damazimin zuegh iki. Eghti a na ko ian tongin ababanimin min ikiam. Eghti ia kamaghin nighnigh suam, ki Ikiavira Itir God, ian God.

²¹ “Ezi dughiar kamin otivizir borir kaba, gumazamiziba puvatizir danganimin ikia na barazir puvati. Me arazir ki ifongeziba abigha arazir ki damuasa me mikemeziba me

dar aghuagha akiribagh ighegha na gasara. Kar Akar Gavgavir men tina dar gintigh, egh deragh ikiamiba. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. Me gumazamiziba puvatizir danganimin itima, ki ghaze, ki ti uan aningagharim me gingegh mizazir kuram me daningam. ²² Ezi puvati, ki kamaghin amizir puvati. Kantrin Igharazibar Gumazamiziba nan garima, ki Israelia Isipin kantrin aven me inigha azenan ize. Kamaghin amizi, dughiar kamin ki uan ziar ekiam bangin, mizazir kuram Israelia ganingizir puvati. ²³ Me gumazamiziba puvatizir danganimin itima, ki Akar Gavgavir mam me ganiga ghaze, ki me aghamsighti, me tintinibar kantrin igharazibar mangegham. ²⁴ Me bizir ki damuasa me mikemeziba abigha arazir ki ifongeziba me dar aghuagha akiribagh ighegha na gasara. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. Egha me uan inazir afeziabar asebar ziaba fasa zurara da bagha gari. Kamaghin amizi, nguazir ki me ganingizim, ki me inigh an mangan aghua. Kamaghin amizi, ki ghaze, ki me aghamsighti, me tintinibar kantrin igharazibar mangegham.

²⁵ “Ki uaghan arazir ki ifongezir igharazir maba ko, bizir ki damuasa mikemeziba me ganingi. ²⁶ Ki men amamangatizi, me uari uan aseba bagha ofabagh amua nan damazimin bar mize. Egha ki men amamangatizi me uan otarir ivariaba isa aseba bagha me misogha ofabagh ami. Nan nighnizim kamakin, me ti arazir kurar kabar amuva, bar digavir kuram damigh uan arazir kaba bar da ategham. Egh me fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God.”

God Israelia damighti,
me nguazir kamin araziba ategham

²⁷ Ezi Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “O nguazir kamin gumazim, ki Israelia migeir akaba, ni me mikim. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei, Ian inazir afeziaba, arazir igharazir mam gamigha, nan ziam abiragha akirim ragha na gasara. ²⁸ Nguazir ki me bagha inabazir kam, ki me inigha nguazir kamin ize. Ezi gin me temer ekiaba ko mighsiabar gara kamaghin nighnisi, kar danganir aghuir asebar ziaba famiba. Egha me zurara danganir kabar ofabar amuasa iza, asiziba inigha ghua dar ofa gamua dar mughuriar aghuim isa aseba bagha pin da amadi. Egha me wainba inigha iza dagh ingegha aseba bagha ofa gami. Me kamaghin amuava na gamima, ki bar men aningaghe. ²⁹ Egha ki men azangsis, ‘Ia manmaghsua ghua mighsiar kabar ghuavanaga asebar ofa gami?’ Kamaghin amizi, Israelia, fomira iza datirighin danganir ofa gamir kaba kamaghin dar bori, ‘Pin Itir Danganiba.’

³⁰ “Kamaghin amizi, ni mangi Israelin ikizim mikim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, ia manmaghsua uan inazir afeziabar arazir kurabar gin zui? Ia me amizir arazir kurar ki aghuazir kabagh amuava men asebar gin ghua nan damazimin mize. ³¹ Ia tuavimin amizimin min aser ki bar aghuaziba bagha ofa gamuavira ikia, uan boribav sogha me isa da bagha ofabagh ami. Bar fomira iza datirighin, ia arazir kam gamua, nan damazimin bar mize. Egha ia Israelia bar tong aghumsizir puvatigha, na bagha izava nan ifongiam gifofoghasa nan azangsis. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei, ki ian amamangatighan koghti, ia nan ifongiam bagh azangsihan kogham.

³² “Ia kamaghin nighnigha ghaze, ia Kantrin Igharaz-ibar Gumamazibar min ikiva men min temeaba ko

dagiabar ziaba fasa. Eghti ki ti ian amamangatighi ia kamaghin otogham. Bar puvatigham. ³³ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei, ki uan gavgavimin uan agharim ian amadagh uan aningagharim isi ia gingam, egh ian atrivimin ikiam. ³⁴ Ia tintinimin kantrin igharazibar kalabusin itima, ezi ki datirighin ia itir kantrin kabar ia inigh izi danganir vamiran ia akuvagham. Egh ki datirighin uan gavgavimin, uan agharim ian amadagh uan aningagharim isi ia gingegh uan gavgavim ian akaghti, ia a gifogham. ³⁵ Ki ia inighiva, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba Puvatizir Danganimin mangighiva, egh ki munagh ikiva ian damazibar ian arazir kuraba bagh ia tuisigham. ³⁶ Ki arazir kamra, ian inazir afeziaba Isipin kantrin boroghin gumazamiziba puvatizir danganimin itir dughiamin, ki men arazir kuraba tuisiki. Eghti kamaghira, ki gin uaghan ia tuisigham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

³⁷ “Ki datirighin danganir kamin mati, sipsipbagh eghuvir gumazim uan sipsipbagh eghuva asadivim suirazi sipsipba an apengan iti an ada medi moghin, ki ia gativagh ia damighti, ia nan Akar Dikirizir Gavgavim baragham. Eghti ki bar deraghvira vaghvagh ian araziba bagh ia tuisigham. ³⁸ Ian tongin itir akaba batogha arazir kurabagh amir gumazamiziba, ki me batueghti, me ua ian tongin ikian kogham. Me datirighin kantrin igharazibar nguazibar ikia kalabuziamin iti, eghti ki dar me inigh azenan izam. Eghti me ua Israelin nguazimin aven mangan kogham. Eghti ia kamagh fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

³⁹ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki datirikin kamaghin migei, O Israelin ikizim, ia ti na baraghan aghuagh, egh ia vaghvagh datirighin pura iki mangi, uan ifongiabar gin mangi uan asebar ziaba fi. Egh ia asebar ofa damuti, ian

ofan arazir kam ua nan ziar zuruzim abinan kogham.

⁴⁰ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, kottiar kam givaghtima, ia nan gumazamiziba bar uamategh Israelin nguazimin mangi nan mighsiar ruarir bar pin ghuavanabozir kamin mangi nan ziam fam, eghti ki bar ia gakuegham. Ia uan ofaba ko, ian bizir ia ifongegha faragha atiziba ko, ian bizir bar aghuir na baghavira itiba, ia na bagh ada inigh izi na daningti ki bar akuegham. ⁴¹ Ia tintinimin kantrin igharazibar ghuegha dar aven itiba, ki ia inigh azenan izi, egh ki mughuriar aghuim zuir ofaba bagha bar akongezi moghin, ki ia bagh navim deragh bar akuegham. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, bizir ki ia gamir kabar ganigh kamaghin fogh suam, nan araziba bar zue. ⁴² Ki ia inigh Israelin nguazimin izam, kar nguazir ki ian inazir afeziabar aningasa akar dikirizim gamizim. Eghti dughiar kamin, ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God. ⁴³ Eghti ia uan arazir kurar ia amiziba ko, arazir ia uari uari gamua nan damazimin zuezir puvatizibagh inirigham. Ia amizir arazir mizirizir kaba bangin, ia bar uarir ikuragh suam, e bar ikufi. ⁴⁴ O Israelin ikizim, ki uan ziar aghuim bangin deragha ia gami. Ki ian arazir kurabar ivezir kuram isa ia ganingizir puvati. Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mikemegha gifa.”

Avim sautin amadaghan otogham

⁴⁵ Ikiavira Itir God na migia ghaze, ⁴⁶ “O nguazir kamin gumazim, ni sautin amadaghan ganiva pazavira sautin mikimiva, Negevin danganimin itir gumazamiziba puvatizir danganir arozinin atariva akam a gasi. ⁴⁷ Ni Negevin danganim mikim suam, ni Ikiavira Itir Godin akam baragh! Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ni migei, ki avitam atighti, a nin aven itir temer angamtiziba

ko misingiziba bar, a dar isigham. Eghti bizitam avir ekiam amungeghan kogham. A sautin amadaghan ikegh mangi notin amadaghan otogham. Eghti gumazamiziba bar, men mikarziba an mizariabar fefem bar men isigham. ⁴⁸ Eghti gumazamiziba bar ganigh fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki avir kam ati, eghti gumazitam anemungeghan kogham.”

⁴⁹ Ikiavira Itir God mikemegha givazima, ki kamaghin an akam ikaragha ghaze, “O Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki manmaghira akar kam akunam. Gumazamiziba zurara ki migeir akar isin zuir kaba baragha ghua na giporpore.”

21

God uan midorozir sabamin Jerusalemia misoghirarigham

¹ Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, ² “O nguazir kamin gumazim, ni munagh Jerusalem ganiva kamaghin Israelin nguazimin itir gumazamiziba akam me gasi me mikim suam, me arazir kurabagh amir ikizim. Gumazamiziba asebar ziaba fer danganiba, ki uaghan dagh ifongezir puvati. ³ Ni nan Akar Gavgavim isi kamaghin Israelin nguazimin itir gumazamizibav kim suam, ki Ikiavira Itir God ghaze, ki ian apanim damuva, uan midorozir sabamin bar ia misoghirarigham, ian gumazamizir aghuiba ko kuraba sara. ⁴ Guizbangira, ki ian gumazamizir aghuiba ko kuraba uaghara me misoghsi sautin amadaghan ikegh uan midorozir sabamin me misogh mangi notin amadaghan tugham. ⁵ Eghti gumazamiziba bar moghira fogh suam, ki Ikiavira Itir God uabi uan midorozir sabam an misevimin anesigha gifa, egh ki uam a isi anerugham kogham. Puvati. Ki bar puvira ia damigham.”

⁶ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “O nguazir kamin gumazim, ni mangi gumazamizir kabar kuabatighin azenara tugh tiarim akar arang, mati nin dighorim bighasava ami. ⁷ Eghti me ti nin azaragham, ni tizim bagha tiarim akarava arai? Eghti ni kamaghin me mikim suam, ia bativamin bizimin migirigiam izegha gifa. Dughiar kurar kam, izi otoghti, atiatim ian navibagh izivaghti, ian agharapaniba ian amiraghti ia gavgaviba puvatighti, ian sueba inighiva akongam. Ia deraghviram oragh, dughiar kuram otivasav ami. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin mikeme.”

⁸ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, ⁹ “O nguazir kamin gumazim, ni gin izamin bizimin gun gumazamizibav kim suam:

“Ekiam kamaghin migei:

Midorozir sabar mam iti,

midorozir sabar kam me aneminezi a bar ghumigha iti.

Me uaghan borem a gaghuizi a bar zuegha taghtasi.

¹⁰ Me misoghasavira aneminezi a iti.

Me uaghan borem a gaghuizi a zuegha onimarimin min taghtasi.

Ezi ia nan gumazamiziba, ia ti ghaze, ia deravira iki bar akuegh ikiam?

Bar puvati.

Ki migirigiar gavgaviba ia gamua mizazim ia gasima, ia tong nan akam barazi puvatigha da batoke.

¹¹ Midorozir sabar kam, me datirighira borem a gaghuizi a bar zuegha iti.

A ingangarim damuasa me anakiri.

Me aneminegha borem a gaghuigha a isa

gumazir gumazibav soghti me arimighiramimin da-
farim garisi.

¹² O nguazir kamın gumazim, ni pamtemin tiarim akar
puv azi.

Midorozir sabar kam, me a inigh nan gumazamizibav
sogham.

Egh uaghan Israelian gumazir dapanibav
sogham.

Eghti me bar arighiram.

Aia! Nin navir averiam bar bighti, ni uan evarim
misoghiva azi.

¹³ “Ki datirighin uan gumazamiziba osimtizim me
danigh men ganigham, me navibagh iraghan koghti, bizir
kaba me bativam. Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mīke-
megha gifa.

¹⁴ “Nguazir kamın gumazim, ni datirighin, gın izamin
bizim mikim
uan dafaribav sogh.

Eghti midorozir sabam okivira iki mangi
gumazamizir aviriba okiti me arimighiregham.

Kar midorozir sabar kuar aviriba kurim.

¹⁵ Midorozir sabar kam, nan gumazamizibagh amima,
me gavgaviba puvatigha daghiri.

Midorozir sabar kam, onimarimin min taghtagha nguibar
ekiamin tiar akamin ikia
kuaba akunasavira gara iti.

¹⁶ O midorozir sabam, ni agharir guvimin amadaghan
dughor kuniva,
agharir kiriamin dughor kun.

Ni midorozir sabar ghumtizim!

Ni manmaghin uabi ighavkirir dughiabar, ni dan-
ganiba bar gumazamizibav sogh.

¹⁷ Ki uaghan uan dafaribav sogh mamaghira iki mangiti, nan aningagharim givagham.

Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

Babylonian atrivim izi Jerusalem misogham

¹⁸ Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ¹⁹⁻²⁰ “O nguazir kamin gumazim, Babilonian atrivim uan midorozir sabam suiragh izamin tuavir pumuning amisefe. Tuavir kamning uaghara kantrin vamiran ikegh izam. Ni tuavir akar kamningin bizitam osirigh anesaragh. Eghti atrivim izi an ganigh fogham, tuavir mam Amonian nguibar ekiam Raban zui. Tuavir akar igharazim, a kantri Judan nguibar ekiam Jerusalem zui. ²¹ Eghti Babilonin atrivim iziva tuavir akamningin ni osirigha asarazir bizimin miriamin mitigham. Egh a tuavir manamra mangisi fofoghsi, faragh uan barir pibar midorozir akavsiabar amu, uan afuzir mizebagh ivivamang dagh inobagh inobagham. Egh a uan afuzitam Raban akagh, egh tam Jerusalem akakagham. Eghti atrivim afuzir vamira iniam. A uaghan asebar azangsighsi, ofa gamizir asizir dighorimin ganiva anesavsuigham. ²² Ezi afuzir atrivim uan agharir guvimin suirazim, barir pimin afuzim Jerusalem akaghti, a fogh me mikim suam, me mangi Jerusalem midorozim damuam. Egh me Jerusalem itiar akabar aven mangisi, me temer bar ekiaba inigh da isi akuriabar arigh, dagh afughafugham. Egh midorozir gumaziba tiariba akariva, temer bar ekiar kaba inigh mangi nguibar ekiamin itiar akaba akaram. Egh Jerusalem konsi, nguazibagh kuva nguibar ekiar kamin divazimin boroghin dar pozibav kinam. Eghti da danganir aghuir midorozir gumaziba isin ghuavanang tuivigh iki misoghamibar min ikiam.

²³ “Jerusalem gumamaziba kamaghin nighnigh suam, bizir kam a guizbangira puvati. Me fo, me fomira

Babilonian atrivim ko akar dikirizibagh amua ghaze, me an apengan ikiam. Kamaghin amizi, me ghaze, midorozi-tam me bativan kogham. Ezi puvati. Babilonin atrivim, men arazir kuraba bangin akam me gasi, men suigh me isi kalabus darigham.

²⁴ “Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki Israelia ian mikimasa, ian arazir kuraba aghua ghua bar ekefe. Ki ian arazir kurar kaba gin amadaghan kogham. Ia arazir kurar kaba azenara dagh ami, ezi gumazamiziba ian arazir kurabagh fo. Osimtizer ekiam ian iti. Kamaghin amizi, ki ia isi ian apanibar agharim darigham.

²⁵ “Ni Israelin atrivim,
ni nan akaba batogha arazir kurabaram amir gumazim,
ki nin arazir kuraba ikarvaghamin dughiam,
a izegha gifa.

²⁶ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei,
ni uan atrivir dapanir asuam ko inir ni dapanim
ikezim suegh.

Biziba kamaghira ikian kogham, da ighighiregham.

Ki onganarazibagh amir gumazamizibar amighti, me
gavgaviba ikiam!

Eghti ziaba itir adarasi, ki me abiragham!

²⁷ Asighasigham, asighasigham!

Guizbangira, ki nguibar ekiam gasighasighti a bar ikuvigham.

Asighasizir arazir katam fomira nguazimin otozi,
gumazitam an ganizir puvati.

Nguibar kam pura iki mangi gumazir ki inabazimin dughiamin otogham.

Eghti ki nguibar ekiam isiva an dafarim darigham.”

God pazavira Amonia damuam

²⁸ Ikiavira Itir Godin Ekiam ua kamaghin migei, “O nguazir kamin gumazim, ni gin otivamin bizimin gun Amonian mikim. Gumazir kaba akar kurabar Israelia migia akaba me gasi. Eghti ni me mikim suam:

“Midorozir sabar mam, me an misevimin anesizi a gumaz-
ibagh asighasighasava ami.

Me gumazamiziba misoghirarighasa borem a
gaghuizi

a zuegha onimarimin min taghtasi.

²⁹ Ia Amonia irebamin min garir bizir ifavariba ia dar gari,
egha gin otivamin bizir ia migeiba, da guizbangira
puvati.

Ia ghaze, ia uari midorozir sabar kamin suiragh, egh gu-
mazir nan akaba batogha arazir kurabagh amibav
soghirarigham.

Ezi irebar kam, guizbangira puvasi.

Bar guizbangira, ian arazir kuraba ikarvaghamin dughiam
izegha gifa,
ezi ia a damighan kogham.

³⁰ “Ia midorozir sabar kam isi uam an misevim darugh!
Ian amebam ia batezir nguazim, a ian nguibamra,
ki ian arazir kuraba isi azenim datigh ia tu-
isigham.

³¹ Ki uan aningagharim ia gingegh ia gasighasigham,
mati avir mizariaba mighi ia bagh mangam.
Egh ki ia isi bar puvasi aningazir gumazibar agharibar
arigham,
kar bizibagh asighasizir fofozim itir gumaziba.

³² Avim ia gasighasigham,
eghti ian ghuziba ian nguazimra iram.

Eghti tav ua ia ginighnighan kogham.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikemegha gifa.”

22

Jerusalemia arazir kurar aviribagh ami

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ² “O nguazir kamın gumazim, Jerusalemın nguibar ekiamin gumazamiziba, gumazamizir avirimin misoghezi me ariaghire. Kamaghin amizi, ni me isi kotiam datigh me tuisigham, o? Ni bighivira me amir arazir mizirizir ki aghuazibar gun me mikemeghti, me fogham. ³ Egh ni nguibar ekiar kam mikim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki ghaze, ia Jerusalemia uari uan gumazamizir avirim misuaghariki. Egha ia uari bagha marvir guabar ingara dar ziaba fava, egha ia uari kamaghin amigha nan damazimin mize. Kamaghin amizi, ki ia gasighasighamin dughiam roghira ize. ⁴ Ia gumazamizibar ghuzibagh amizi, da ire, egha marvir guabar ingarigha nan damazimin mize, ezi arazir kurar kabar osimtizim ian iti. Kamaghin amizi, ian dughiam izegh gifa! Arazir kam bangin, ki kantrin igharaziba bar men amamangatighi, me ian aghumsizimin ganiva ia dipov ian ingaravakam. ⁵ Kantrin ian boroghin itiba ko kantrin saghon mar itiba ian gara fo, ia arazir bar kurabagh amir gumazamiziba. Kamaghin amizi, me ian ingaravati.

⁶ “Ia oragh! Ian tongin itir Israelian gumazir dapaniba bar uari uan gavgaviba fava igharaz daraziv suagharisi. ⁷ Ian aven itir gumazitam tong deravira uan amebogh-feziabar akaba baragha men apengan itir puvati. Kantrin igharazibar gumazamizir ian tongin itiba ia me abiri. Egha ian tongin itir amizir odiarir paba ovengeziba, ko

ameboghfeziaba ariaghirezir boriba, ia men biziba isa pazavira me gami. ⁸ Ia ghaze, nan ziam fer biziba, da pura biziba. Egha ia Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim.

⁹ “Ia gumazamizir maba, akar ifavaribar igharaz darazigh amua me misoghirarighasava ami. Ezi ian marasi, asebar ofa gamir dagheba api. Ezi marasi, zurara uan inivafizir agorogebbar arazimin gin ghua aghum-sizir arazibagh ami. ¹⁰ Ezi ian marasi, uan afeziabar amuiba koma akui. Ezi marasi, amizir uan iakinibav sozир dughiabar me ko arazir kurabar amuasa me gakaghorі. ¹¹ Ezi marazi poroghamiba uari bakeir arazim gami. Ezi igharaziba uan otaribar amuiba koma akui. Ezi marasi, uan afeziabar guiviba koma akui. ¹² Ezi ian gumazamizir maba, iveziba isa ghua igharaz daraziv suagharisi. Ezi marasi, uan namakabar dagiaba pura da inigha ua da ikarvaghsi an dagiar an aningizim gisin ua dagiaba ini. Ezi marasi, uan namakar gumazibagh ifara me gami me atiatima, me me da dagiaba isa bizir aviriba iti. Ia bar na gin amadagha na ginighnizir puvati. Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

¹³ “Ia gan! Ia okimakiabagh ami darasi, ko igharaz daraziv suagharizi darasi, ki ian aningaghe, kamaghin amizi, ki ivezir kuram ia daning uan dafaribav sogham. ¹⁴ Dughiar ki pazavira ia damuamin kamin, ia uan navir averiabar aven osimtizir kam ateriva puvira atiatingam. Ki ikiavira Itir God, ki mikemezi moghin, ki damuam. ¹⁵ Ki ian gumazamiziba inigh tintinimin kantrin igharazibar me aghamsigham, eghti arazir kuraba dutugh mangi givagham. ¹⁶ Eghti kantrin igharaziba ian ganiva ian

aghuagh mikim suam, ia pura bizir kinim. Eghti ia uari fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

Godin aningagharim mati avir ekiam

¹⁷ Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ¹⁸ “O nguazir kamin gumazim, Israelin ikizim, ki bar men amira. Me mati gumaziba silva iniasa dagiaba avir ekiamin minemin aven da tuema, da amera egha emira dar muziarir kurar ingangariba puvatiziba iri. Ezi me da isa da makuni. ¹⁹ Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei, ia nan ikiangsizir akam deravira a baragh. Ia silvabar min amir puvati, ia mati dar muziarir kurar ingangariba puvatizir kaba. Kamaghin amizi, ki bar moghira ia akuvagh ia inigh mangi Jerusalem in nguibar torimra mizazim ia gasam. ²⁰ Nan adarim ko aningagharim mati avir ekiam. Gumaziba silva iniasa avir ekiamin dagiaba minemin da tue moghin, ki ia tuam. Me dagiaba akuvagha avim givima a pamten isima, dagiaba amera dipamin min emira iri moghin, ki ia akuvagh ian atar ian aningagham. ²¹ Ki ia inigh ia akuvagh mizazim ia gasegham. Guizbangira ki bar ian aningaghe. Kamaghin amizi, nan aningagharim avir ekiamin min bar ian isigham. Eghti ia ameregham. ²² Egh ia mati silva minemin aven avir ekiamin isia ameri moghin, ia datirighin nan gavgavim ganiva deravira na gifogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki uabi uan aningagharim ia gingegha mizazim ia gase.”

Israelin gumazir dapaniba arazir kurabagh ami

²³ Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei. ²⁴ “O nguazir kamin gumazim, ni Israelia mikim suam, me arazir kurar aviribagh amizi, men nguazim nan damazimin bar mize. Kamaghin amizi, ki bar men aningaghe, egh mizazim

me gasisi amozim amadaghan kogham. ²⁵ Gumazir dapanir ian tongin itiba mati, laionba asizim misuegha an kuamin miriam dazera an tuziba asiagharigha da api. Me gumazamizibar dagiaba ko men bizir aghuiba isi. Egha uan namakabav soghezi me ariaghire. Men arazir kamin, amuir avirim paba puvatigha odiaribar iti. ²⁶ Men ofa gamir gumaziba, nan Akar Gavgavibar gin zuir puvatigha da abiki. Egha ghaze, nan ziam fer biziba, da pura biziba. Egha me fozir puvati, bizir tizim bar zue, ezi bizir manam nan damazimin pura bizim. Egha nan damazimin zuezir biziba ko bizir mizirizibar gun gumazamizibar sure gamir puvati. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvati. Egha me uarir uan tongin nan ziam abiragha ghaze, nan ziar ekiam a pura bizir kinim.

²⁷ “Tan gumazir aruaba, mati afiar atiaba asizim misuegha uarir tongin an kuam getuima, a dighoraghire. Me bizir aviriba ikiasa gumazibav suagharigha, egha ifara pura men biziba isi. ²⁸ Akam inigha izir gumazir ifavariba, me gumazibar arazir kurar kaba moga mati gumaziba birim, penin ghurghurim a gaghui. Egh irebamin min garir bizir ifavaribar garava, gin otivamin bizir ifavaribav gei. Guizbangira, ki Ikiavira Itir God, ki akatam me mikemezir puvati. Ezi me ifara ghaze, me Ikiavira Itir Godin Ekiamin akam migei. ²⁹ Nguazir kamin itir gumazamiziba, uan namakabagh ifara biziba okei. Egha zurara arazir kurabar onganarazibagh amir gumazamizibagh amua pazavira me gami. Egha Kantrin Igharazibar Gumazamizir men tongin itiba abira men biziba okei, egha me guizin arazim ategha kotiamin aven men tuavim apiri.

³⁰ “Ki gumazir men tongin itir kamaghin garitam, a bagha ruia an apizir puvati. Tinara nguazir kamin gu-

mazamiziba bagh nan damazimin tughiva, nguibar ekiam avinizir divazir akaraghireziba akiram. Eghti ki nguibar kam gasighasighan kogham. Ki kamaghin damuamin gumazitamin apizir puvati. ³¹ Kamaghin amizi, men arazir kurar me amiziba bangin, ki uan aningagharim avimin min a isa me gingegha me gasighasiki. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

23

Amizir pumuning,
tuavimin amizimin arazibagh ami

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migei. ² “O nguazir kamin gumazim, guivir pumuning iti. Amebar vamira aning bate. ³ Guivir kamning uan igiamra ikia Isipin kantrin ikia, deravira itir arazim ategha tuavibar amizimin arazimin gin ghua pura tintinimin gumaziba ko ikarara uan mikarzimning isa me ganidi. ⁴ Avenemebam, an ziam Ohola, a Samarian nguibar ekiamin ababanim gami. Ezi an afumimin ziam Oholiba, a Jerusalem in nguibar ekiamin ababanim gami. Ki uaghara aningin iti, ezi aning nan boriba bati.

⁵ “Ohola, a nan amuimra, egha a pura tintinimin gumaziba koma akuir arazir kam bagha bar ikuvigha, Asirian midorozir gumaziba, a bar me gifongegha zurara me bagha an mikarzim dikava me baghavira iti. ⁶ Asirian midorozir gumazir kaba, me gumazir aruar ziaba itiba, ko midorozir gumazir dapaniba, egha me korotiar bar aghuir bluplaba azui. Midorozir gumazir igiar kaba hoziabagh isin apiav ikia misosi. Ohola gumazir igiar kabar marvir guaba sara gari me an damazimin bar derazi, an navim me bagha dikavizi, a me ko arazir kuram gami. ⁷ An Asirian kantrin faragha zuir gumazir igiaba, men tuavir amizimin min otozi, an agoroger kam a gamima, me

a ko arazir mizirizibagh ami. Egha an Asirian marvir guabar ziaba bar da fava, egha uan arazir kam bangin a mize. ⁸ A uan igiamra Isipin ikia tuavimin amizimin arazir kam, a gamuavira iti. Dughiar kamin, gumaziba a koma akua a ko ikararaima, a uan mikarzim isa me ganiga ghuavira iti. ⁹ Kamaghin amizi, ki a isa, Asirian gumazir a bar ifongegha, me baghavira itibar agharim gati. ¹⁰ Ezi me an korotiam suezima, a bibiagara iti. Egha me midorozir sabamin Ohola misoghezi ana aremezi, me an guiviba ko otariba bar me ini. Ezi amizir tintinibar itiba, Ohola batozir arazir kamin eghaghanim baregha sighsirir akabar nimira, kamaghin uariv gei, 'A uan arazir kurabar ivezim ini.'

¹¹ "An afumim Oholiba garima, arazir kam Ohola batozi, a bizir kam ginighnizi pu. Bar puvati. An arazir pura tintinibar gumaziba koma akuir kam gamuavira iti, an arazir kuraba bar Ohola amizir arazir kurabagh afira. ¹² A uaghan Asirian gumazir dapaniba ko, ziaba itiba ko, midorozir gumazibar midorozir korotiar aghuiba azuiba ko, gumazir hoziabagh isin apiav ikia misoziba, a me baghavira ikia bar me gifonge. Gumazir kaba bar, me gumazir igiar bar diriba. ¹³ Ki kamaghin an arazir kamin garima, a bar ikuvigha, uan avenemebamin mirara ghu. Aningin araziba bar mize.

¹⁴ "Oholiba arazir kurar kabagh amua ghuavira iti. A Babilonian gumazir aruabar nedazibar gari, me birimin penin aghevimin men nedazibar ingarigha da aghefe. ¹⁵ Egha dar ivariabar letiabar da amighini, egha iniba isa uan dapanibagh ikezi dar otevir muziariba guighav iti. Oholiba Babilonian gumazir aruar kabar nedazibar gari da bar an damazimin derazi, ¹⁶ an navim dikavizi, a maghira Babilonian gumazir kaba bagha akam amadagha ghaze, Kaldian kantrin gumaziba iziva a ko dakuam. ¹⁷ Ezi

Babilonia izava a ko poroghamiba uari koma akuava amir arazir kurabagh ami. Men agorogem me gami me an gin ghua arazir kurar igharazibar a gamizi a bar mize, ezi a men aghuagha akirim ragha bar me gasara. ¹⁸ Oholiba bibiamra ikia azenara arazir kurabagh ami, ezi gumaziba bar a gifo, an amizir bar kuram. Ezi ki an avenemebamin aghuazi moghin, ki an aghuagha akirim ragha a gasara. ¹⁹ Ezi a tintinimin gumaziba koma akuir arazir kam gami an ekiva ghuavanagavira iti, mati a faragha Isipin igiamra ikia tuavimin amizimin arazir kam gami. ²⁰ An navim arazir kurar kam bagha puv a dikafi. Guizbangira, gumazir kabar mikarzir mogomeba bar ekeveghe mati donkin aminasiziba, ezi a da baka. Men aminasizibar dipaba mati hoziabar aminasizibar dipaba.

²¹ “Oholiba, ni Isipin guivir igiamra ikiava amizir arazir kaba bagha bar ifonge. Dughiar kamin gumaziba nin otemning gikararava ni koma akui.”

God Oholiba gasighasigham

²² Ezi Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “O Oholiba, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki fo, ni ifongezir gumaziba, ni bar men aghuagham. Eghti ki me damighti me adarim nin iki, egh tintinibar ikegh izi pazi ni damu ni gasighasigham. ²³ Ki Babilonia ko Kaldian gumaziba bar, ko Pekotia ko, Soaba ko, Koaba ko, Asirian gumaziba bar, me akuvagh me inigh izam. Me gumazir igiar diriba, ko gumazir ziaba itiba, ko gumazir dapaniba ko, midorozir gumaziba, me bar hoziabagh isin dapiaghti ki me inigh izam. ²⁴ Me midorozir gumazir avirir ekiam ko karisba ko biziba aterir dakoziba sara notin amadaghan ia misoghsi izam. Me orar ekiaba ko orar doziba ko midorozir dapanir asuaba inigh uarir pigh izi bar ni ekiarugham. Ki ni isi men agharim datighti, me uan arazibar gin mangi bizir me ni damuasa

mikemezibar gintigh ivezir kuram ni daningam. ²⁵ Ki nin atara ni bagha nan muriam bar kufi, kamaghin amizi, ki me ateghti, me uari uan aningagharimin ni damuam. Me nin atinim ko kuarimning atugh, egh nin ikivira ikiamin adarasi, me midorozir sabamin me misoghinarigham. Bar guizbangira, me ni da nin otariba ko guivibar suighti, gumazamizitaba ikivira ikiti me angamira me dapongti me isiam. ²⁶ Me nin korotiaba bar da surarigh nin bisba ko ringin diriba inigham. ²⁷ Ni tuavimin amizimin araziba ko arazir mizirizir ni fomira Isipin nguazimin ikia iza datirighin amiziba, ki bar ada agivagham. Eghti ni uam asebar ziaba fan kogh, egh ua Isipia ginighnighan kogham.”

²⁸ Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Ni gan! Ki ni isi gumazir ni ifongezir puvatizibar agharim datighti, me izi pazi ni damigham. ²⁹ Gumazir kaba, bar nin aghua, kamaghin amizi, me nin bizir ni ingara iniziba bar da inighiva, ni ateghti, ni bibiamra ikiam. Mati ni fomira arazir mizirizibagh amua tuavimin amizimin min bibiamra ike. ³⁰ Ni kantrin igharazibar arua men asebar ziaba fava tuavimin amizimin min amua, uabi uabi gamigha nan damazimin mize. Kamaghin amizi, ki ni damuti, ni osimtizir kaba iniam. ³¹ Ni uan avenemebamin diarir nozibar gin zui. Kamaghin amizi, ki a ganingizir ivezir kurar kavin izivazir kam, ki a isi ni daningighti ni anemam. ³² Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze:

“Ki bar pazavira ni damigham,
ki paza nin avenemebam, gamizi moghin pazi ni damigham.

Ki ni damighti ni ivezir kuram iniam, mati ivezir kuram itir kavin bar izivazir mam ni aneremam.

Eghti gumazamiziba bar nin gan ni dipov nin ingar-avakam.

³³ Kavin kam, mati ki nin avenemebam Samaria, ganingizir kap.

Ni anemegh onganigh bar osemegh atiatigham.

³⁴ Ni wainin kam ami bar an agivagham, egh kavin kam abigh an akuar misaraghirezibar amisi damuam.

Egh an akuar misaraghireziba isi uan otemning abighirarigham.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

³⁵ Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Ni na gin amadagha akirim na gasara. Kamaghin amizi, ni uan inivafizir agorogem ko tuavimin amizimin arazim bagh mizazim iniam.”

God amizir kurar kamning gasighasigham

³⁶ Ikiavira Itir God kamaghin na migei, “O nguazir kamin gumazim, ni Ohola ko Oholiba akam aning gasi aning tuisigh, aning amizir arazir kurar ki aghuazibar gun aning mikim. ³⁷ Aning amizir poroghamiba uari bakeir arazim gamimning, egha gumazibav sozi me ariaghiri. Aning uaghan poroghamiba uari bakeir arazim, uan marvir guaba ko dagh ami. Aning na bagha boriba bate, egha me misuegha me isa aseba bagha ofa gami. ³⁸ Aning arazir kamnangram amizir puvati. Aning nan dipenim gamizi a bar mize. Aning bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. ³⁹ Aning uan boribav suagharigha da isa asebar ofa gamizir dughiar kamra, ua nan Dipenimin ghugha a gamizi a nan damazimin bar mize. Aning nan Dipenimin arazir bar mizirizibagh ami.”

⁴⁰“Aning zurara saghuiaimin itir gumaziba bagha akaba amadima me izi. Ezi aning ghua ruava uan damaziba aghiva bisin aghuibar uaningin kurti. ⁴¹Egha dabirabir bar aghuim gapera, ezi aningin guamningin, me bizir aghuiba dakozimin da avara. Bizir aghuir me avezir kabar tongin, nan migharir mughuriar aghuim zuim koma olivin borer ki me ganingizim uaghan iti. ⁴²Ezi aning orazi, gumazir avirimin niginim oto. Gumazir igharagha garir aviriba izi. Me marasi, wainin dipaba apa onganizir gumazir kuraba, me gumazamiziba puvatizir danganimin ikegha ize. Ezi amizir kamning, daveriaba uan agharibagh aghuigha atrivir dapanir asuar bar aghuimning uan dapanimning garu. ⁴³Ezi ki uabi uabi migia ghaze, ‘Amizir kamning ti poroghamiba uari bakeir arazim gamua bar amiraghama. Ezi puvati, gumazir kaba ghua aning ko arazir mizirizibagh amuavira iti. ⁴⁴Me zurara amizir kamning bagha ghua tuavimin amizimin arazimin min aning gami. Ohola ko Oholiba, kar amizir arazir mizirizibagh amimning. ⁴⁵Aning arazir kurar poroghamiba uari bakeir arazim ko igharaz daraziv soagharizir arazim gami. Kamaghin amizi, jasin arazir aghuibagh amiba, kotiamin aven aningin arazir kaba bagh aning ikuvighsi aningin mikimam. Me fo, aning arazir kurar kabagh amima aningin dafariba ghuziba dar iti.’

⁴⁶“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki midorozir gumazir okoruatamin aku iziti, me pazavira aning damuti aning atiatighti me aningin biziba okemegham. ⁴⁷Me dagiabar aning giniv, midorozir sababar aning okiva, aningin boribav soghirarigh, aningin dipenibar apongegham. ⁴⁸Eghti nguazir kamın aven, ki arazir mizirizir kam batuegham. Eghti amiziba arazir kamın ganigh fogham, me aningın min arazir mizirizir kabar amuan kogham. ⁴⁹Gumazamizir kaba, guan arazir

miziriziba ko asebar ziaba fer arazir kurar kaba bangin gua ikaragh, mizazim gua daningam. Eghti gua kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.”

24

Jerusalem mati miner mam

¹ E namba 9in azenimin Babilonin kalabuzin itima, an namba 10in iakinimin, an namba 10in aruem otozi,* Ikiavira Itir God kamagh na migei. ² “O nguazir kamin gumazim, ni datirighin aruer kamin dughiam osirigh. Datirighin, dughiar kamra, Babilonian atrivim ghua, Jerusalem ekiarughasava ami. ³ Ni ikizir akaba batozir kam, ki me bagha ni ganidir akar isin zuir kam isi, me mikemegh:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin me migei,
Ni minem isi avim dafagh,
egh dipam a gingeghti a izifagh.

⁴⁻⁵ Egh sipsipbar tongin, sipsipin bar aghuir mikarzim sara ititam inigh a misuegh aneghoregh,
an gurir tuzir bar aghuim ko an sueba, ko an agharir aghuiba inigh minem daghuigh.
Egh agharir igharaziba isi asizibar apengan da amangigh,
egh asizir aghariba ko tuziba avikigh.

⁶ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei,
Gumaka! Jerusalem in nguibar ekiar kam, a bar ikuvigham.
A gumazamizir aviribav suaghariki.

* **24:1:** Kar e azeniba vaghvagha da diborir diboboniba. Ezi kar azenir vamiran iakiniba dar dughiarbar dibobonim a 588. Dibobonir kam a Kraisin otirivimin faragha iti. **24:2:** 2 Atriviba 25:1; Jeremaia 52:4

A mati miner mam, an averiam bizir miziriziba an iti,
me tong a rueghan kogham.

Ni asizir tuzir kaba ko aghariba vaghvagh da inigh azenim
darigh,

eghti tam ua minemin aven ikian marki.

Guizbangira, Jerusalemia bar ikuvigham.

⁷ Guizbangira, men arazir kuram azenimra iti.

Me mati, gumazim, misoghezi an aremezi, an ghuzim
dagiam gire.

Gumazir kamin ghuzim nguazim girezi nguazir mineziba
anevaragha a modozir puvati.

A dagiar azenan itim gisin ire.

Kamaghira, me azenara gumazamizibar damazimin kam-
aghin amima,
me bar men gari.

⁸ Kirara, ki ghuzim gamizi

a dagiar azenan itim gisin ikia mamaghira itima, ki
an gari.

Eghti me modoghan kogham.

Kamaghin amizi, ki men arazir kuram ginighnigh,
puviram atariva a ikarvagh.

⁹ “Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migei,

Gumaka! Jerusalemin nguibar ekiar kam, a bar iku-
vigham.

A gumazamizir aviribav suaghariki.

Ki uabi dazibar pozim mikinam.

¹⁰ Ni dazir aviriba inigh izi!

Egh avim atigh a givi!

Egh asiziba amangsizim ko iriziba sara da
vereghti, da isi.

Eghti asizir tuziba isi mangiti dipam dakeghti,
asizir aghariba bar isigh mighirigh.

¹¹ Ni datirighin minevsevim isi avivkiabagh isin anefaghti,
a isi mangi bar aghefegh.

Miner kam, a bar mize,
eghti minemin itir mineziba isi mangi bar givaghti,
minem ua bar zuegham.

¹² Ezi ki fo, avim miner kamin minezibar isi da agivaghan
koghham.

Nan ingangarim pura ghu, ezi ki bar amira.

¹³ O Jerusalem, miner kamin itir mineziba,
da nin arazir mizirizibar ababanim gami.

Ki zueghasa ni gamima,
ni mizeghvira iti.

Ni zueghan kogh iki mangi
dughiar nan aningagharim givaghamimin tugham.

¹⁴ Ki ikiavira Itir God kamaghin mikeme,
ki ia gasighasighamin dughiam izi.

Ki a damu,
egh ian arazir kuraba ateghan koghham.

Egh ian apangkuvighan koghham.

Ki ia amizir arazir kuraba tuisigh,
da bagh ivezir kuram ia daningam.

Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mike-
megha gifa.”

Godin akam inigha izir gumazim Esekiel, an amuim
areme

¹⁵ ikiavira Itir God kamaghin na migei. ¹⁶ “O nguazir
kamin gumazim, ki fo ni uan amuim bar faraghvirama
anerigha bar a gifonge. Ki zuamira ni dam amizir kam
inighti ni pura ikiam. Eghti ni a bagh azian kogh temeriba
iran marki. ¹⁷ Eghti tav nin ararem baraghan marki.
Ni nimira iki uan navir averiamin aven osemegh. Ni
zurara ami moghin uan inim isi uan dapanim gikeghiva
uan dagarir asuabar aghuigh, egh gumazim aremezi me

a bagh aziava amir araziba, ni dar amuan marki. Ni uan guam avan marki. Egh ni azia itir darazi ni daningamin daghebar aman marki.”

¹⁸ Dughiar kamin, bar mizaraghara ki gumazamiziba ko migia iti. Ezi guaratighin nan amuim areme. Ezi amimzaraghan ki Ikiavira Itir God na mikemezi moghin ami. ¹⁹ Ezi gumazamiziba kamaghin nan azai, “Ni manmaghsua kamaghin ami? Ni bizir kamin mingarimin gun e mikim.”

²⁰ Ezi ki kamaghin me migei, “Ikiavira Itir God na migia ghaze: ²¹ Ni Israelin ikizimin mangi akar kam me mikim. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ia nan Dipenim bagha bar akongegha ghaze, a bar deragha gavgafi. Ia Dipenir kam bar faraghvira ana anerigha bar a gifonge. Ia uan navir averiabar aven, zurara a baghavira iti. Ia bizir kam gifogh, ki a gasighasighti a bizir kinimin min otogham. Eghti ian borir Jerusalem in ikiavira itiba, me midorozimin aven arimighiregham. ²² Eghti dughiar kamin, ia ki amizi moghin damu. Egh uan akaba avan marki. Egh ia, azia itir darazi ia daningamin daghebar aman marki. ²³ Ia zurara ami moghin, iniba isi uan dapaniba ikeghiva dagarir asuabar aghuigh. Egh ia aziva arangan marki. Ia uan arazir kurabagh nighnigh aghariba guigh, uari uan navir averiabar aven osemegh azi. ²⁴ Esekiel ia bagha ababanim gami, ezi ia an amizi moghira damu. Bizir kaba otoghamin dughiamin ia fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.”

²⁵ Ikiavira Itir God ua migia ghaze, “O nguazir kamin gumazim, nan Dipenim men tongin itima me an gavgavim ko dirimin gara, ziar ekiam isa naviba bar akonge, egha me bar faraghvira ana anerigha zurara bar a gifonge. Me uan navir averiabar aven, zurara a baghavira iti. Eghti ki me da a batuegham. Egh uaghan men boriba me dama

da inigham. ²⁶ Ki kamaghin damuamin dughiamin, tav dughiar kurar kamın Jerusalemin miseveghirigh ni bagh izi ni mikimam. ²⁷ Eghti dughiar kamra, ni ua bizibav kimam. Eghti ni gumazir kam ko mikim, egh ua nimira ikian kogham. Arazir kamın, ni mati ababanimın mın ikıva fofozim gumazamizibar aningam, eghti me fogh suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.”

Esekiel akam akura ghaze, kantrin igharaziba ikuvigham

25

(Sapta 25--32)

God Amonia gasighasigham

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ² “O nguazir kamın gumazim, ni Amonian nguazimın gan akam me gasi me mikim suam, me ikuvigham. ³ Ni kamaghin me mikim: O Amonia, ia Ikiavira Itir Godin Ekiam migeir migirigiaba, deragh da baragh. Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migia ghaze, ia nan Dipenimin garima, a ikuvigha ikia bizir kinimin oto. Ezi Israelin nguazim, apaniba izegha a gasighasiki. Ezi apanir igharaziba Judan ikizim inigha kalabuziabar mın me inigha kantrin saghuiamin itimin ghua me isa kalabus gati. Ezi ia men gara men ingaravaka ghaze, ‘A dera!’ ⁴ Kamaghin amizi, ki aruem anadi naghin itir gumazibar amamangatighti, me izi ia abinigh ian nguazim inigham. Egh me ian kantrin aven, ian tongin uari bagh uan averpenibar ingariva dar ikiam. Egh ia damamin azenibar itir dagheba ko ian bulmakaun oter eboriba, me dar amam. ⁵ Ki Raban nguibar ekiam gasighasigh a damighti, a kamelbar arighamin danganimin otoghti, da iki grazibar amam. Eghti ki Amonin

nguazim damighti a sipsipbar arighamin danganimin otoghti, da an aven iki avughsam. Eghti ia kamaghin na gifogh suam, ki Ikiavira Itir God.

⁶ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ia Israelin nguazim bar an aghuagha, uan dafaribav sogha bar akuegha uari fa uari akuri. ⁷ Kamaghin amizi, ia oragh! Ki uan gavgavim itir agharim amadagh, ia isi Kantrin Igharazibar Gumamazibar agharim datighti, me bar ia gasighasigh ia kuavaremeghti, ia ua kantrin tamin min ikian kogham. Eghti ia kamaghin na gifogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

God ghaze, Moapin kantri ikuvigham

⁸ Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migia ghaze, “Ia Moapia ko Seiria ghaze, Ia gan! Judan ikizim, me mati kantrin igharazibar mirara iti. ⁹ Kamaghin amizi, ki apanibar amamangatighti, me izi Moapin kantrin mitaghniamin boroghin itir nguibar ekiar gavgavibagh asighasigham. Egh me men nguibar ekiar dirir kaba, Bet Jesimot, Balmeon, ko Kiriataim, bar dagh asighasigham. ¹⁰ Eghti apaniba aruem anadi naghin ikegh iziti, ki Moapia ko Amonia isi apanibar agharim datighti, me me abinigh men nguazim inigham. Eghti Kantrin Igharazibar Gumamazibiba uam Amonin kantri ginighnighan kogham. ¹¹ Guizbangira, Ki Moapia amizir araziba tuisigh, ivezir kuram me daningam. Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

God ghaze, Idomin kantri ikuvigham

¹² Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Idomia ikarvazir arazim gamua, egha bar arazir kurabar Judan

25:8: Aisaia 15:1--16:14; Aisaia 25:10-12; Jeremaia 48:1-47; Amos 2:1-3; Sefanaia 2:8-11 **25:12:** Aisaia 34:5-17; 63:1-6; Jeremaia 49:7-22; Esekiel 35:1-15; Amos 1:11-12; Obadia 1:1-14; Malakai 1:2-5

ikizim gamizi, arazir kurar kam bar ekefe. Me osimtizir ekiam uari gati. ¹³ Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze: Ki datirighin uan agharir gavgavim isi Idomin kantrin amadagh, a gasighasigham. Egh Temanin nguibamin ikegh midorozir sabamin gumazamiziba ko asizibav soghirarigh mangi Dedanin nguibamin tugham. Eghti Idomin kantri pura ikiam. ¹⁴ Ki Idomian arazir kuraba ikarvaghham. Kamaghin amizi, ki uan gumazamiziba, Israelia, me amadaghti me mangi me misogham. Eghti Idomia nan adarim ko aningagharir ekiar kam iniam. Egh Idomia uari nan ikarvaghamin arazim gifogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

God ghaze, Filistiaba ikuvigham

¹⁵ Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Filistiaba fomira ikegha iza datirighin, me uan navir averiabar aven Judabar apanim gamua, apanguvir arazim men puvatigha ikarvazir arazim me gamua, arazir kurabar me gamua me gasighasigha ghuavira iti. ¹⁶ Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ia oragh! Ki uan agharir gavgavim amadagh Filistiaba bar me abiragham. Men ziar mam Keretia, kar ongarir dadarimin ikiavira itir darasi, ki bar me gasighasigham. ¹⁷ Ki adarir ekiam men iti. Ki me amizir arazir kuraba ikarvagh, pazavira me damu me gasighasigh me akuatigham. Eghti me nan mizazim inigh, egh me kamagh fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

26

God ghaze, Tair ikuvigham

25:15: Aisaia 14:29-31; Jeremaia 47:1-7; Joel 3:4-8; Amos 1:6-8; Sefanaia 2:4-7; Sekaraia 9:5-7

¹ E kalabusin itima, namba 11in azenim, an iakinir mamin aruer faragha zuim otozi,* Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ² “O nguazir kamin gumazim, Tairin nguibar ekiamin gumazamiziba bar akuegha tiariba akara kamaghin migei:

“Bar dera, Jerusalem in nguibar ekiam, a ikuvigha gifa, ezi Kantrin Igharazibar Gumazamiziba ua an mangi dagiar ingangaribar amuan kogham. Me datirighin e baghvira izi dagiar ingangarim damuti e bizir bar aviriba ikiam.

³ “Kamaghin amizi, datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ghaze:

“O Tairia, ia oragh, ki ian apanim.

Ki kantrin aviribar gumazibar aku ia misoghsi izam, eghti me ongarim dikava izi moghin izam.

⁴ Me ian nguibar ekiam avinizir divaziba akararigham.

Eghti ki bar dar tauaba avigh da makunigham.

Egh ki nguibar kamin nguaziba bar dar aning da adeghti, dagiar kinimra ikivira ikiam.

⁵ Egh dagiar kam ongarimin tongin ikiti,

osiriba isir gumaziba, uan iveba a gisin da onegh aruemin dar arigham.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme,

Kantrin Igharazibar Gumazamiziba izi

ia inigh pazavira ia damuam.

⁶ Me uan midorozir sababar ian kantrin aven itir nguibar dozibar gumazamizibav soghirarigham.

Eghti Tairia kamaghin fogh suam,

26:1: Aisaia 23:1-18; Joel 3:4-8; Amos 1:9-10; Sekaraia 9:1-4; Matyu 11:21-22;

Luk 10:13-14 * **26:1:** Hibrun akam iakinibar dibobonim itir puvati.

ki Ikiavira Itir God.

⁷ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki kamaghin migei: Babilonin kantri gativir atrivir bar gavgavim Nebukatenesar, ki an aku iziti, a Tairia ia ko misogham. A notin amadaghan ikegh izi, uan hoziaba ko, karisba ko, hoziabagh isin dapiamin gumaziba ko, midorozir gumazir bar avirim sara izam.

⁸ “A izi, nin kantrin aven itir nguibar dozibar gumazamiziba,
midorozimin aven me misoghti me arighiregham.
Apaniba izi nguibar ekiam ekiarugh
nguazim giku divazim boroghin da pozibav kinigham.

Egh me nguazir pozir kabagh isin tuivigh iki midorozim damuam,
egh uari mongsi birir gavgavibar amuam.

⁹ Egh me temer bar ekiaba inigh mangi
nguibar ekiamin divaziba akararigh,
egh uan sobiar bar gavgavibar divazimin tauaba akurarigham.

¹⁰ An hoziaba bar avirasemegh ivemar izi nguazim dikiti,
nguazir mineziba dikav bar ia avaragham.
Eghti men midorozir gumazir hoziabagh apiaziba ko, dar wilba, ko dar karisba, pamtem ivemar izi,
nguibar ekiamin tiar akabar mangigh zegh damuam.
Eghti hoziar kaba niginir bar ekiam damuti ian divaziba vazvagham.

¹¹ Men midorozir gumazibar hoziaba, ian tuavir dozibar akizirigh izi ia dikabiragham.
Eghti apaniba midorozir sababar ian gumazamizibav soghirarigham.

Eghti ian dagiar dipenir akinir gavgavir ekiaba
magiri nguazim giregham.

¹² Ian apaniba ian dagiaba okimiva,
ia dagiaba bagha amadir biziba tintinimin da iniam.
Me ian divaziba akurarighti da iriti,
me ian dipenir bar aghuiba akararigh bar adagh
asighasigham.

Egh me ian dagiaba ko temeaba ko nguaziba isi
ongarimin da makunigham.

¹³ Eghti ki ian onger akaba ko,
gitabav sozir arazim bar ada agivaghham.

¹⁴ Ki ian nguibam damighti, dagiar kinimra an ikivira
ikiam.
Eghti dagiar kamin, osiriba isir gumaziba,
uan iveba a gisin da onegh da aruem darigham.

Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme,
gumazitam ua ian nguibar ekiamin ingarighan
kogham.

¹⁵ “Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki Tairin nguibar eki-
amin gumazamiziba kamaghin me migei: Ian nguibar
ekiam akarighiregh irighti, gumazamizir ongarir miri-
amin itiba, me nguibam akaraghirezir niginim baragh,
egh gumazamiziba mizazir ekiam isir niginim baragh,
uarir tongin gumazamizibav sozi me ariaghirir niginim
baragh, digavir kuram damigh akongam. ¹⁶ Kantrin
ongarir miriamin itibar atriviba, uan atrivir dabirabiba
ategh, uan atrivir korotiaba ko tretin diribar isamizir
korotiar azenan azuiba suegh, pura nguazim dapiagh
atiatingiva inighiva akong mamaghira ikiam, eghti men

nirizir agorogem givaghan koghan. ¹⁷ Me ni bagh azirakar ighiar kam damuam:

“Ziar ekiam itir nguibar ekiam, ni bar ikufi!
 Gumazamizir nguibar ekiar kamin itiba, fomira ongarimin ize,
 Egha kurir aviriba ikia ongarim bar a gativagha,
 ongarimin ingangarir kaba me faragha dagh ami.
 Egha ongarir dadaribar boroghin nguibabar itir darazigh amizi,
 me atiatia okam nighnigha digavir kuram gami.
 Ezi datirighin ni ua ongarimin itir puvati.
 Noki!
¹⁸ Datirighin dughiar kamra,
 ni irigha gifa.
 Ezi ongarimin boroghin itir darasi, inighava agoi,
 ezi arighatizibar gumazamiziba atiatia,
 pazava otozir arazir kamin aguaghfa.

¹⁹ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: O Tair, ki ni damighti ni pura ikiam, mati nguibar ekiar akaraghirezimin min, nin gumazamiziba puvatigham. Ki ongarir konir gavgavimin ni avaragham. ²⁰ Ki nin amadaghti, ni Oveaghuezibar Nguibamin magiri gumazamizir bar fomira ikeziba ko ikiam. Ki ni damighti, ni nguazimin apengan magiri nguibar ekiar ki asighasighiziba ko zurara ikiam. Bizir kam bangin, gumazitam ua nin danganimin ikian kogham. Eghti ni ua nguazir kamin nguibar aghuitamin min otogham kogham. ²¹ Ki ni gasighasigh ni damighti, ni mati bizir kuramin min otogh gumazamizibar amuti me atiatingam. Gumazamiziba ni buriva, nin apighan kogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

27

Tairin nguibar ekiam ikuvizi, Esekiel a bagha azi

¹ Ikiavira Itir God kamagh na migei. ² “O nguazir kamin gumazim, *Tairin* nguibar ekiam ikuvigham, kamaghin amizi, ni a bagh azirakar ighiam bangi. ³ Nguibar ekiar kam, ongarir dadarimin boroghin ikiava, gumazamizir ongarir miriabar itiba ko dagiaba bagha bizibagh iveza da amadir ingangaribagh ami. Ni a mikim suam, Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei:

“O *Tair*, ni uabi uan ganganir bar dirim migia a pirafi.

⁴ Nin ingarizir gumaziba, kurir dirimin min nin ingari, ezi ongarir torim, a nin nguibar mitaghniamin min iti.

⁵ Me Hermonin Mighsiamin ghua painin temer aghuiba inigha kurir kamin ingari.

Me Lebanonin ruarimin ghua sidan temer aghuim inigha, kurimin tughav itir guarir akinim asara.

⁶ Egha me Basanin nguazimin ghua temer okin aghuiba inigha an pulbar ingari.

Egha Saiprusin Arighatizimin ghua temer aghuiba inigha, kurimin ghuriamin ingari.

Egha elefanin atariba inigha an ghuriam asingi.

⁷ Egha me Isipin kantrin ghua inir bar aghuir mam inigha kurimin duir inimin ingari.

Inir kam me digirir bar aghuiba tretin da isami.

Eghti kurim saghon mar iziti, gumazamiziba bar deragh an ganam.

Egha me Saiprusin Arighatizimin ghua

bluplan nir aghuiba ko, inir pighaghevir maba inigha kurimin da gui.

Eghti kurimin ingangarir gumaziba dar apengan dapiv ikiam.

⁸ Me Saidonin nguibar ekiam ko Arvatin nguibar ekiamin ghua,
pul damuamin gumaziba ini.

O Tair, nin ingangarir gumazir fofoziba itiba,
me nin kurimin suizir gumaziba.

⁹ Gebalin nguibamin gumazir aruaba, me kurimin ingarir fofozir gumaziba,
me ni ko arua, kurimin toriba apirir ingangarim gami.

Tairin nguibar ekiam, kurir kam a nin ababanim gami,
ezi nin fofoziba itir gumaziba, kurimin suizir gumazibar min ami.

Kantrin igharazibar kuriba bar ni bagha ize, egga dar ingarir gumaziba,
nin nguibar ekiamin aven ghua
nin biziba amadir dipenibar, dagiaba bagha ingangarir bizibagh ami.

¹⁰ Persian kantri ko Lidia ko Libia, men marasi, nin midorozir gumaziba.

Me uan oraba ko dapanir asuaba nin divazibar da gui.
Gumazir kaba nin akuragha misoghezi, ni ziar ekiam ini.

¹¹ Arvatin nguibamin midorozir gumaziba nin divazir gavgavir mitiabagh isin, tuivav ikia apaniba bagha gari.

Ezi Gamatin midorozir gumaziba nin tauan ruaribagh isin ikia,
apaniba bagha gara iti.

Gumazir kaba uan oraba nin divazibar da guigha ni gamima,
nin ganganim bar dera.

- 12 “Ni kantri Spen ko bizibagh iveza da amadir dagiar ingangarim gami.
 Ezi me ni da bizir bar aviriba iniasa,
 silva ko ain ko bizir igharazir maba sara isa
 ivezimin min ni ganidi.
- 13 Ni kantri Grik ko, kantri Tubal ko, kantri Mesek ko bizibagh iveza da amadir dagiar ingangarim gamua,
 dar ikarvazim bagh ingangarir gumazir kiniba ko
 bizir avirir me brasin ingariba isi.
- 14 Ni Togarman nguibar ekiamin gumazamiziba ko
 dagiaba bagha ingangaribagh ami.
 Egha uan biziba uari ikarvagha uari ganiga,
 me dama ingangarim damuamin hoziaba, ko
 hoziar mangi misoghamiba ko donkiba isi.
- 15 Dedanin gumazamiziba ni ko ikarvazir arazim gami,
 ezi ongarimin miriabar itir gumazamiziba, ni ko
 ikarvazir arazim gamua,
 elefanin atariba ko ebonin temer piziba ni
 ganiga ni da bizibagh ivesi.
- 16 Sirian gumazamiziba, ni ko biziba uari ikarvasi.
 Me dagiar bluplan ivezim bar pin koziba ko, inir
 pighaghevur aghuiba ko, inir me tretin diribar
 isamiziba ko,
 ongarimin dagiar bar aghuir pin koziba, ni
 ganiga,
 nin bizir me ifongezibagh ivesi.
- 17 Juda ko Israelia ni ko biziba uari ikarvasi.
 Me Minitin nguazimin itir azenibar aghuir wit ko,
 hani ko, olivin borem ko, marasin ko, bizir igharaz-
 iba ni ganiga,
 nin bizir me ifongezibagh ivesi.*

* 27:17: Hibrun akam deragha migirigiar kamın mingarim abighizir puvati.

- 18 Ezi Damaskusin gumazamiziba ni ko dagiaba bagha ingangarim gamua,
 egha wainin dipar me Helbonin nguibar ekiamin iniziba ko,
 sipsipbar arizir me Saharin danganimin iniziba, isa ni ganidi.
- 19 Wedanin adarazi ko Grikba ko Usalian adarazi[†] dagiaba bagha ingangarim ni koma a gami.
 Egha me ain ko, borer me temer igharagha garir mamin ingarizim ko, ighurunir mughuriar aghuim zuiba, me da isa,
 bizir avirir me ni da iniamibagh ivezasa bizir kaba inigha ize.
- 20 Ezi Dedanin gumazamiziba hoziabar satelin apengan arizir nir mitiaba isa,
 nin biziba bagha, ni ko ikarvazir arazim gami.
- 21 Ezi Arabian gumazamiziba ko kantri Kedarin gumazir dapaniba, ni ko dagiaba bagha ingara,
 uan sipsipin nguziba ko sipsipin apuriba ko memeba, nin biziba bagha, da isa ni ko ikarvazir arazim gami.
- 22 Ezi kantri Seba ko Raman nguibar ekiamin dagiaba bagh ingangaribagh amir gumaziba, ni ko ikarvazir arazim gami.
 Me uan gol ko pauran mughuriar aghuim zuiba ko, ivezim bar pin kozi dagiaba isa,
 ni ganigha, ni da bizibagh ivezasa.
- 23 Ezi Haranin nguibar ekiam ko, Kane ko Idenin gumaziba, ko kantri Seba ko, Asur ko Kilmatin kantri, men gumazir dagiaba bagha ingangaribagh amiba, ni ko ikarvazir arazim gami.

[†] 27:19: Hibrun akam deragha migirigiar kamın mingarim abighizir puvati.

- ²⁴ Me ikarvazir arazim gamua, korotiar bar aghuiba ko, korotiar piġhagheviba ko, korotiar me tretin diribar isamiziba ko, blanketin mitiar me ghuriabar ghuaribar, nedazir aghuariba itiba, me da righa benibar da ikegha ni bagha da inigha ize. Me bizir kaba ni daningigh, bizir ni da ini-amibagh, ivezam.
- ²⁵ Ezi kurir bar ekiaba, nin bizir avirir kaba, kantrin igharaziba bagha da ateragharui. Ni uabi, mati kurir bar ekiar mam, ongarir torimin bizir bar avirim ateri.
- ²⁶ “Ezi nin pul gamir gumaziba ni inigha ongarir torimin zuima, aruem anadi naghin aminim iza ni givarazi, ni bar saghon mar ghua uabi gasighasiki.
- ²⁷ Ezi nin dagiaba ko, dagiaba bagha amadir bizir aghuiba ko, kurkazir biziba ko, kurimin suirazir gumaziba ko, nin ingangarir gumaziba ko, nin kurimin ingarir gumaziba ko, nin biziba amadir gumaziba ko, nin midorozir gumaziba ko, kurimin aruir gumaziba, me bar kurimin itima, kurim ikuvizima, me bar ongarir torimin ovenge.
- ²⁸ Ezi kurimin suizir gumaziba, pamtem tuavara deima men tuater ararem otozi, gumazamizir ongarir dadarimin itiba a baragha nighava agoi.
- ²⁹ “Ezi kurir igharaziba, ongarim ategha dadarimin ghue. Ezi kuribar suizir gumaziba, ko gumazir pul gamiba, kuribar faghafiagha nguazimin tuifi.

- ³⁰ Egħa me bar puvira ni bagħ aziava arai.
Egħa me uan osimtizim akakagħa,
nguazir mineziba isa uan dapanibav kira av-
erenim ġipoghposi.
- ³¹ Me ni bagħa uan dapanir arizibar suigħa da asi-
agħarigħa,
azirakar korotiar biḅiziba aghui.
Me ni bagħa arava men navir averiaba bar ikufi.
- ³² Me ni bagħa azirakar ighiam gamua ghaze,
'O Tair, nguibar ekjar igharazitam ni ikuvizi mogħin
garir puvati.
Tair datirighin ongarir torimin aven nimira iti.'
- ³³ Ni dagiaba bagħa ongarir torimin azenan amadir biziba,
da kantriba bar dar ifongiaba agifa.
Atriviba, nin bizir ni amadiba bangin, biziba bar izifa.
- ³⁴ Datirighin ni ikuvigha ongarir torir konimin aven
iragħu.
Nin biziba ko gumazir nin ingariba, me bar ni ko
ongarim giraghuegħa ġivagħa puvati.
- ³⁵ Ongarir dadarimin itir gumamaziziba bar, nin biarim
baregħa digavir kuram gami.
Men atriviba uagħan agoava atiati,
ezi atiatim me gami men guaba igharagħa gari.
- ³⁶ Ni bar ikuvigha ġifa, egh ua ikian kogħam.
Ezi nguazir kamın dagiaba bagħa ingarir gumamaziz-
iba bar, akongiva atiating għuariaba su suam,
nguibar kam batozir bizim, uagħan ti e
batogħam.”

28

God ghaze, Tairin atrivim ikuvigham

¹ Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin na migei, ² “O nguazir kamin gumazim, ni Tairin atrivim mikim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin a migei:

Ni puvira uabi fa, uabi migia ghaze,
ni godin mam.

Ni ghaze, ni godin mamın min atrivir dabirabim gaper-
aghav iti,

ezi ongarim ni ekiaru.

Ni ghaze, nin nighnizim godin mamın nighnizim ko magh
ghu.

Ezi puvati! Ni pura nguazir kamin gumazir kinim!
Ni god puvati.

³ Ni ghaze, nin fofozim bar ekevegha, Danielin fofozim
gafira,

eghti bizitam nin modoghan kogham.

⁴ Nin fofozim ko ingangaribar amuamin fofozim ni
gamima,

nin gol ko silva bar aviraseme.

⁵ Ni fofozir bar aghuir dagiar ingangaribagh amiba ikia,
egha dagiar aviriba uam ada isi.

Egha uan dagiar avirir kaba bagha uabi fa,
uan navir averiamin aven puvira ifaghati.

⁶ “Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin
ni migei:

Ni ghaze, ni godin mamın min fofozim iti.

⁷ Kamaghin amizima, ki apanir bar kurabar aku ni
gasighasighsi izam.

Eghti ni fofozir ekiamın amodoghin amua inizir bizir
aghuiba ko ziar ekiam ni ganidir bizir diriba,
me bar adagh asighasigham.

⁸ Me bar ni gasighasigh ongarir torimra ni misueghti ni aremegh,
Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin magiram.

⁹ Me izi ni misoghamin dughiamin, ni ti kamaghin me mikim suam, ki godin mam.

Ni misoghamin adarazi iziti, ni men guamin gumazir kinimin otogh aremegh uam angamira ikian kogham.

Dughiar kamin ni fogh suam, ni pura nguazir kamin gumazir kinim! Ni god puvati.

¹⁰ Apanir azenan izezir kaba ni misueghti, nin ovevem bar ikuvigh,

egh mati gumazir mizirizir kinimin min otogham.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, Akar Gavgavir kam anigha gifa.”

¹¹ Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei: ¹² “O nguazir kamin gumazim, ni mangi Tairin atrivim bagh azirakam damu, a mikim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin ni migei:

Ni faragha gumazamiziba bar me gafiragha gumazir aghuimin oto.

Ezi nin fofozim bar ekeveghe ni gamizi nin ganganiba bar dera.

¹³ Ni mati Idenin azenimin iti, kar Godin azenir aghuim.

Egha ni dagiar guar avirir igharagha garir bar pin koziba uabin kurti.

Me golin diriba inigha dagiabar suizir golin kurkazibar ingari.

Dagiar kabar kara, rubi, topas, daimon, beril, kanilian, jasper, sapaia, emerald koma ganet.

Ni nguazimin otozir dughiamin, ki ni bagha dagiar kaba bar dar ingari.

¹⁴ Ki kagh enselin bar gavgavim, isa ni geghuvasav aneti. Ni nan mighsiamin ikia dagiar aghuir taghtazir kabagh isin arui.

¹⁵ Ki nin ingarizi, ni otozir dughiamin, nin araziba bar dera.

Egha iza datirikin, ni arazir kurabagh amua nan damazimin osimtizim iti.

¹⁶ Ni zurara bizibagh iveza da amadi.

Ezi bizir kam ni gamima, ni akamadariba ko arazir kurabagh ami.

Ezi ki uan Mighsiamin, bizir mizirizir kinimin min ni batosi.

Ezi enselin bar gavgavir ki ni geghuvasava atizim dikavigha,

dagiar aghuir taghtazir kabar tongin ni inigha da ategha mar ghu.

¹⁷ Ni ganganir bar aghuim gamua, uabi uabi fe.

Egha fofozir aghuim ikia ghaze,

fofozir kam ziar ekiam ko gavgavim ni daningam.

Kamaghin amizi, ki ni kavkinizi ni nguazim giri.

Ki ni isi azenara atrivir igharazibar damazim datighti, me nin iririm deragh an ganam.

¹⁸ “Ni bizibagh iveza da amaga, arazir kurar aviribagh amua,

nan ziam fer danganibagh amizi, da bar mize.

Kamaghin amizi, ki nin nguibar ekiam avim a gatizi,

a isia ghua nguazir kinim oto.

Ezi gumazamizir nin gariba, ni men damazimin averenimin oto.

¹⁹ Ezi ni bar ikuvigha gifa.

Egh ua nguazir kamin ikian kogham.
 Gumamaziziba bar moghira, ni batozir arazir kamin
 biarim baregha,
 puvira aguava atiatia digavir kuram gami.”

God ghaze, Saidonin

nguibar ekiam ikuvigham

²⁰ Ikiavira Itir God kamaghin na migei: ²¹ “O nguazir
 kamin gumazim, ni Saidonin nguibar ekiamin ganiva, a
 ikuvighsi a mikim:

²² “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei.

O Saidonia, ki ian apanim gami.

Ki ian tongin uan gavgavim ian akagham,
 eghti gumamaziziba nan ziar ekiam fam.

Ki ian arazir kuraba tuisigh ivezir kuram ia daningam.

Egh uan ziar bar zuezim ian akagham.

Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir
 God.

²³ Ki arimariar kuraba ia bagh da amangam.

Egh apanibar amangighti me bar tintinimin izi ia
 ekiarugh,

egh ian gumamazizibav soghirarigham.

Egh ghuzim damighti, a ian tuavibar emiram.

Eghti ia kamaghin fogh suam,

ki Ikiavira Itir God.”

God deraghvira Israelia damuam

²⁴ “Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migei: Israelin
 ikizimin boroghin itir kantrin igharaziba, men apanim
 gamua dibovir akar kurabar me migei, mati benir atariba
 ko dikoniba gumazimin mikarzim mitifi. Egh me gin
 uam arazir kam damuan kogham. Eghti dughiar kamin,

Israelia deragh na gifogh suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.

²⁵“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, ki Israelin ikizir ki aghamsigha tintinibar kantrin igharazibar amangizibar tongin ua me inigh, me akuvagh me inigh izam. Eghti kantriba bar Israelian ganti, ki uan zuezir arazim isi men akagham. Eghti Israelin gumazamiziba ua uan nguazimra ikiam. Kar nguazir ki uan ingangarir gumazim Jekop ganingizim. ²⁶Me nguazir kamin deravira iki, egh dipenibar ingariva wainin azeniba oparam. Men boroghin itir gumazamizir men apanim gamua dibovir akar kurabar me migeiba, ki ivezir kuram me daningam. Eghti Israelia, deravira ikiam. Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God, men God.”

29

God ghaze, Isipin kantri ikuvigham

¹ E kalabuziabar min itima, azenir namba 10in, an iakinir namba 10in, an namba 12in aruemin, Ikiavira Itir God kamaghin na migei: ²“O nguazir kamin gumazim, ni Isipin atrivimin ganiva, a ko Isipia bar ikuvighsi a mikim. ³Ni kamaghin a mikim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin Isipin atrivimin
miglia ghaze,
Ki nin apanim gami.

Ni mati, goar bar dafar Isipin dipabar itim.

Ni ghaze, Nailin Fanem, ni ua bagha an ingarizi a nin
bizimra.

⁴ Ki akezir taba isi nin aghozimningin guraghiva,
osirir dipamin itibar amighti, da nin naziabar
puegham.

^{29:1:} Aisaia 19:1-25; Jeremaia 46:2-26

^{29:4:} 2 Atriviba 19:28; Esekiel

Egh ni ko osirir nin naziabar pueghav itiba saram ekuigh, azenim mikinigham.

⁵ Ki ni ko osirir kaba isi dipaba puvatizir nguazim mikinigham.

Eghti nin kuam, me nguazim gikuigh anefaghan kogham,

a pura nguazim girighiv ikiam.

Ki daghemin min a isi kuaraziba ko asizir atiabar aninghti,

da nin kuam amam.

⁶ Eghti Isipin gumazamiziba bar fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

Ni fo, Israelia akurvazim bagha Isipia ian gari.

Israelia ghaze, ni mati, men asadivir aghorir gav-gavim.

Ezi puvati.

⁷ Me daruasa nin suirazi, ni dipirigha,

men dipizibagh amizi da mizazir kuram ini.

Me nin suirazi, ni mati ighurunir kinimin min dipirizi,

men sueba amirazi, me ira uan ogaba amiki.

⁸ “Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ia oragh! Ki apaniba inighti me midorozir sababa inigh iziva ia ekiarugh nin gumazamiziba ko asiziba bar me misoghitarigham. ⁹ Eghti Isipin kantri, a ikuvigh nguazir kinir biziba puvatizimin min ikiam. Eghti ia kamagh fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

“Atrivim, ni ghaze, Nailin Fanem, ni ua bagha an ingarizi a nin bizimra. ¹⁰ Kamaghin amizi, ki ni ko nin Nailin Fanemin apanim damuam. Ki Isipin nguazim bar a damighti a nguazir kinimin ikiam. Ki notin amadaghan Mikdolin nguibar ekiamin ikegh mangi sautin amadaghan

Aswanin nguibar ekiamin mangi Itiopian nguazir mitagh-niamin tugham. ¹¹ Eghti 40plan azenibar, gumazitam o asizitam an ikiva, a daruan kogham. ¹² Ki Kantri Isip gasighasighti, a bar ikuvigh nguazir kamin kantrin ikuviziba, bar dagh afiragham. Eghti 40plan azenibar, Isipin nguibar ekiaba bar ikuvigh, nguibar ekiar igharazir ikuvizibagh afiragham. Ki Isipia damighti, me mati nguaziba puvatizi moghin mangi Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin ikiam.

¹³ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki kamaghin migei: 40plan azeniba givaghti, Isipian aghamsigha tintinibar kantrin igharazibar itiba, ki ua me inigh izam. ¹⁴ Egh me ateghti me Isipin kantrin sautin amadagham ikiam, kar guizin men ovavibar danganimra. Me kagh ikiti, men kantri gavgaviba puvatigham. ¹⁵ Eghti men kantri pura bizir kinimin min otogham. Eghti me uam kantrin igharazibagh ativan kogham. Ki me damighti me ziaba puvatigh, fomira kantrin igharazibagh ativazi moghin gavgaviba puvatigham. ¹⁶ Eghti Israelin ikizim uam akur-vazim bagh Isipian azangsighan kogham. Isip ikuvizir eghaghanim Israelia damuti, me fogh suam, me arazir kuram gami. Egh Israelia ua kamaghin fogh suam, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.”

Atrivim Nebukatnesar Isip abiragham

¹⁷ E kalabusin itima, azenir namba 27in, an iakinir faraghavira itimin, an aruer faragha zuimin Ikiavira Itir God na migia ghaze, ¹⁸ “O nguazir kamin gumazim, Babilonin Atrivim Nebukatnesar uan midorozir gumaziba ko iza Tairin nguibar ekiam misoghavira iti. A uan midorozir gumazibagh amizi, me misoghamin bizir os-
imtiziba ateri. Egha bizir kam bangin men dapanariziba

asiaghirezi men dipizir iniba bar dizaghire. Ezi atrivim ko an midorozir gumaziba pura mizaziba inigha, uari bagha Tairian bizitam inizir puvati. ¹⁹ Ezi datirikin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei: Ki Isipin nguazim isi Atrivim Nebukatnesar daningam. Eghti a Isip gasighasigh, an dagiaba ko bizir aghuiba bar da isi uan midorozir gumaziba uan ivezimin min da inigh mangigham. ²⁰ Ki an ingangaribar ivezimin min Isipin nguazim isi a daningam. Guizbangira, an midorozir gumaziba na bagha ingari. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme. ²¹ “Bizir kam otoghamin dughiamin, ki Israelin ikizim damighti me ua gavgavigham. Eghti Esekiel, ki nin amamangatighti ni men tongin mikimti, me bar ni baragham. Egh me kamaghin bar fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

30

Ikiavira Itir God Isip gasighasigham

¹ Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, ² “O nguazir kamin gumazim, ni nan akaba inigh dar gun mikim:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei:

Iavzika!

Dughiar kuram a izi.

³ Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiam, a roghira ize.

Kar dughiar God gumazamizibagh asighasighamim.

Dughiar kamin, overiamin ghuariar ekiaba otivighti,

God kantribar araziba tuisigh, ivezir kuram me daningam.

⁴ Dughiar kamin apaniba izi Isipia misogham.

Eghti Itiopiaba osimtizir ekiam iniam.

Eghti Isipin gumazamizir avirim arighiram.

Apaniba bar a gasighasigh anekararighti a ikuvigh ikiti,

me an itir bizir aghuiba bar da inigh
mangegham.

⁵ “Midorozimin aven,
Itiopian gumazamiziba ko,
Putin gumazamiziba ko,
Lidian gumazamiziba ko,
Libian gumazamiziba ko,
nan gumazamiziba
uaghan arimighiregham.

⁶ “Ki Ikiavira Itir God ki kamaghin migei:
Gumazir manaba Isipian akurvagha me bagha misosi, me
bar arimighiregham.
Egh notin amadaghan Mikdolin nguibamin ikegh
mangi,
Sautin amadaghan Aswanin nguibamin
tugham.

Eghti Isipin midorozir gumazir gavgavir ikia uari feba, me
bar arimighiregham.
Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

⁷ Isipin nguazim bar ikuvighiva,
kantrin igharazibar nguazir ikuviziba bar dagh afi-
ragham.

Eghti an nguibar ekiaba bar akarighiregh iki,
kantrin igharazibar nguibar ekiar ikuviziba bar dagh
afiragham.

⁸ Ki avim Isip datighti a isiti,
gumazir an akuragha a bagha misoziba
arighiregham.
Eghti Isipia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir
God.

⁹ “Dughiar kamin, Itiopiaba deraviram apiagha ghaze,

bizir kuratam me bativan kogham.
 Eghti Isip ikuvightima, ki gumazitaba amadaghti
 me kuriba inigh mangi Itiopiabav kim suam,
 Isip bar ikuvigha gifa.
 Eghti Itiopiaba bar atiatigh digavir kuram damigham.
 Ia ikiangsizir akam baragh! Dughiar kurar kam,
 bar roghira izi!

- ¹⁰ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei:
 Ki Babilonian Atrivim Nebukatnesar amaman-
 gatighti,
 a Isipin gumazamizir aviriba agivagham.
- ¹¹ A uan midorozir gumazir bar kuraba ko iziva Isipin
 nguazim bar a gasighasigham.
 Me izi uan midorozir sababar Isipia misoghirarighti,
 Isipin nguazim gumazir kuaba bar a gizi-
 vagham.
- ¹² Ki Nailin Fanem damighti a dakegham.
 Egh Isip isi gumazir arazir bar kurabagh amibar
 dafarim datigham.
 Egh ki azenan izezir gumazamizibar amamangatighti,
 me izi nguazim ko a gisin itir biziba bar dagh
 asighasigham.
 Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme.
- ¹³ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei:
 Ki Isipin kantrin nguibar ekiam Memfis, an marvir guaba
 ko aseba bar adagh asighasigham.
 Eghti tam ua Isipin atrivimin ikian kogham.
 Egh ki gumazamiziba bar me damighti me bar
 atiatigham.

- ¹⁴ Ki Isipin sautin amadaghan itir nguibar ekiam Patros damighti, biziba bar an puvatigham.
Egh notin amadaghan nguibar ekiam Soan, avim a datighti a isigham.
Egh ki nguibar ekiam Tebes, an gumazamiziba tuisigh ivezir kuram a daningam.
- ¹⁵ Pelusiumin nguibar ekiam, a Isipin nguibar ekiar bar gavgavim,
ki uan aningagharim a gingegh a damighti,
an gumazamiziba osimtiziba ini maburan mizaziba ateram.
Egh Tebesin nguibar ekiam,
ki an gumazamizir avirim bar me gasighasigham.
- ¹⁶ Ki Isip avim a datigham.
Eghti nguibar ekiam Pelusium, maburan osimtiziba ko mizaziba iniam.
Eghti apaniba Tebesin nguibar ekiamin divaziba akararigham.
Eghti Memfisin nguibar ekiam, apaniba dughiabar zuraram an izivira ikiti,
an nguibar ekiam aperiam a batogham.
- ¹⁷ Eghti Heliopolisin nguibar ekiam, ko Bubastisin nguibar ekiam, aningin gumazir igiaba midorozimin arighiregham,
eghti aningin gumazamizir igharaziba, apaniba me inigh mangi
kantrin igharazimin me kalabuziabar min me arigham.
- ¹⁸ Isipia faragha uan gavgaviba bagha bar akongegha uari fe.
Eghti ki bar Isipin gavgaviba abiragham.
Eghti mitarmer kuram,
Tapanesin nguibar ekiam avaragham.
Overiamin ghuariar pizir tam Isip avaraghti,

apaniba an gumazamiziba bar me inigh kalabuziabar min me arigham.

¹⁹ Ki Isipian arazir kuraba tuisigh ivezir kuram isi me daningighti,
me fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

Isipin atrivimin gavgavim gifa

²⁰ E kalabuziabar min itima, namba 11in azenimin, an faragha zuir iakinimin, namba 7in aruemin, Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ²¹ “O nguazir kamin gumazim, ki Isipin atrivimin gavgavim abira, mati ki an agharim misogha anepiri. Ezi tav an agharim noghezir puvati, eghti a ua deragh gavgavighti, a ua midorozir sabamin suigham. ²² Datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ia oragh! Ki Isipin atrivimin apanim gami. Egh ki an agharimning uaghara aning misogh aning apirigham. Eghti an agharir aghuim ko agharir dipiriaghirizim suirazir midorozir sabam ateghti a irigham. ²³ Egh ki Isipia batuegh me aghamsighti, me tintinibar kantrin igharazibar mangegham. ²⁴ Eghti ki Babilonian atrivimin agharimning damighti aning gavgavigham. Ki uan midorozir sabam an dafarim datigham. Ki Isipin atrivimin agharimning apirighti, a mizazir bar ekiam iniam. Egh Babilonian atrivimin damazimin mati gumazim aremeghasava amua bar puvira tuava arai. ²⁵ Guizbangira, ki Isipin atrivim damighti a gavgaviba puvatigham. Egh ki Babilonian atrivim damighti a gavgavigham. Ki uan midorozir sabam isi a danighti, a Isipian akaghti me bar fogh suam, ki Ikiavira Itir God. ²⁶ Egh ki Isipia batuegh me aghamsighti, me tintinibar kantrin igharazibar mangegham. Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

31

God ghaze, Isipian atrivim mati temer sida

¹ E kalabuzibar min itima, azenir namba 11in, an iakinir namba 3in, an aruer bar faraghavira zuimin, Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ² “O nguazir kamin gumazim, ni Isipian atrivim ko an gumazamizir aviriba me mikim suam:

“Ia Isipia gavgavir bar ekiam iti.

Bizir manamra, ia an min gavgafi?

³ Ia Asirian kantri ginighnigh, a fomira tugha bar gavgavigha iti, mati Lebanonin kantrin itir temer sida ruaragha tughav ikia, aguar diriba ikia dughuazir aghuim isa ruarim ganidi.

Egha bar ruaragha ghuanaga overiamin ghuariabar suiragha iti.

⁴ Dipar aviriba nguazimin aven ikia temer kam gamizi an aghua ruara.

Ezi dipar emimirir mam nguazimin aven ikia, dipam temer sida ganidima an aghua bar ekefe.

Ezi dipar isin emirim ivemara ghua temer kamin povim boroghin ghua, uaghan ruarimin itir temer igharazir tintinibar itiba bar dar zui.

⁵ Dipar emimirir zurara itir kam bangin, temer kam deraghaviram aghua bar ruaragha ruarimin temer igharaziba bar dagh afira.

Ezi an aguaba aghua bar ekevegha ruari.

⁶ Ezi kuarazir guar igharagha garir avirim an aguabar mikonibagh ami.

Ezi asizir atiaba iza an apebamın oti.
 Ezi kantrin gavgavibar gumazamiziba,
 temer gavgavir kamın dughuazimın apengan
 avughsa iti.

⁷ Temer kam, aguar bar ruariba ikiava, an ruarimın gan-
 ganım bar dera.

Ezi an biba nguazimın aven bar iraghuezi a dipar
 aviriba isi.

⁸ Godın azenim Idenin aven, temer sidan tam a ko magh
 garir puvati.

An ganganim bar dera.

Ezi temer guar igharaziba,
 an mın aguar ruariba itir puvati.

⁹ Ki Ikiavira Itir God, ki temer kam gamizi,
 an ganganim bar deragha aguar bar aviriba iti.

Ezi Idenin azenimın itir temeaba,
 da an gara an mın otivasa.

¹⁰ “Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki
 kamaghın migei: Temer kam bar ruaragha ghuariabar
 suiragha, uabi fa ghaze, bizir tizitam na batogham?

¹¹ Kamaghın amizi, ki an aghuagha, a isa kantrin igharaz-
 ibar atrivimın agharım gati. Ezi atrivir kam temer kamın
 arazir kuram bangin ivezir kuram a ganingi. Ezi ki uabi a
 makunigha gifa. ¹² Kantrin kurar igharazibar adarazi iza,
 an okegha anetaghizi, a irighav iti. Ezi an aguaba tintini-
 bar mighsiaba ko danganir zaribar ire. Kantrin igharaz-
 ibar gumazamizir an aguabar dughuazibar apengan itiba,
 anetegha igharagha ghue. ¹³ Eghti kuaraziba izi temer
 irizir kam gisin dapiam, eghti asizir atiaba izi an aguabagh
 isin daruam. ¹⁴ Kamaghın amizi, datirighin ikegh mangiva
 temer deravira dipam isava aghuir ruaribagh amiba, ua

puvatigham. Temeba bar arighiram, mati gumazamiziba ariaghira ghua Oveaghuezibar Nguibamin iti.

¹⁵ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Temer kam, Oveaghuezibar Nguibamin ghuzir dughiamin, ki nguazimin apengan itir dipabagh amizi, da azir akam gamua bar anevara. Ki dipabar anogoroghezi, da uam emirir puvati. Ki mitarmem gamizi, a Lebanonin Mighsiaba avarazi, da temer kam bagha azi. Ezi ki ruarir ekiamin temeba bar dagh amizi, da misingi. ¹⁶ Ki temer kam, mozim magiramin temer igharaziba sara, da isi Oveaghuezibar Nguibamin me akunamin dughiamin, dar iririm tingagharim, kantriba bar a bareghiva akongam. Eghti Idenin azenimin temeba ko Lebanonin temer bar aghuiba ko, temer igharazir deravira dipam isiba, me an iririm baregh bar akongegham. ¹⁷ Gumazamizir an dughuazimin apengan ikeziba, kar kantrin an akurvaghiziba, me a ko Oveaghuezibar Nguibamin mangi apaniba faragha midorozir sabamin misoghezir gumaziba ko ikiam.

¹⁸ “Isipin atrivim, ni ko nin gumazamizir avirim, ia mati temer kam, nguazir kamin ikia bar ruaragha gavgafi. Ezi Idenin azenimin aven temetam nin min ruaragha gavgavizir puvati. Ezi datirighin, me ni okeghti ni iri, mati Idenin ikezi temeba bar ariaghire. Ni Oveaghuezibar Nguibamin mangi, God gifozir puvatiziba ko midorozimin aven ariaghirezir darazi ko ikiam. Arazir kaba, da Isipin atrivim ko an gumazamizir avirim bativam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mikemegha gifa.”

32

Isipin atrivim ikuvigham

¹ E kalabuziabar min itima, namba 12in azenim otozi, an iakinir namba 12in, an aruer faragha zuimin, Ikiavira Itir God kamaghin na migei: ² “O nguazir kamin gumazim, ni Isipin atrivim bagh azirakar ighiar kam bangiva a mikim suam:

“Atrivim, ni uabi migia ghaze,

ni mati laionin mam kantribar tongin iti.

Ezi puvati, ni goar ekar mamin min ongarim abighava arui.

Ni fanebagh aruima nin dagariba dipaba ditima da kovakova nedi.

³ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki kamaghin migei:

Ki ikizir igharazibar gumazamizir aviriba inigh izi me akuvagh men damazimin,

ki uan iver ekiam ni mikinigh ni gekuigh azenim mikinigham.

⁴ Egh ki ni isi nguazimin azenara ni akunigham.

Eghti kuarazir pin mighagha aruiba ko nguazir kamin asizir atiaba izi,
ni ami bar izevegham.

⁵ Ki nin asizir nataba mighsiabav kinigh,

egh nin asizir nar ikuviba isi,

danganir zaribav kinighti, danganir zariba bar izevegham.

⁶ Ki nin ghuzim ingeghti, a danganiba bar dar emir mangam.

Egh fanebagh izevegh mighsiaba avegham.

⁷ Ki ni gasighasighamin dughiamin,

ki overiam avaragh mikovezibar angazangariba amungegham.

32:7: Aisaia 13:10; Matyu 24:29; Mak 13:24-25; Luk 21:25; Akar Mogomem 6:12-13; 8:12

Egh overiamin ghuariabar amighti da aruer angazan-
garim apazaghti a isiraghan kogham.

Eghti iakinim uaghan isiraghan kogham.

⁸ Guizbangira, ki overiamin angazangariba bar ada
mungegham.

Eghti nin kantri bar mitarmegham. Ki Ikiavira Itir
Godin

Ekiam, ki kamaghin mikeme.

⁹ “Ki ia amadaghti ia kantrin ia fozir puvatizibar mangi
dar aven kalabuziabar min ikiam.

Eghti ikizir igharazibar gumazamizir avirim,

ki ni gasighasighizir biarir kam baregh bar ati-
atigham.

¹⁰ Ki ni gamizir bizir kam, Kantrin Igharazibar Gumaza-
mizibar amighti,

me digavir kuram damigham.

Men atriviba ian biarim baregh atiatigham.

Ki uan midorozir sabamin ni gasighasighti,

atriviba ko men gumazamiziba bizir kamin ganigh,
puvira atiatingiva nighiva akongam.

Egh me vaghvagh uarigh nighnigh kamaghin mikim
suam,

God ti arazir kamra uaghan e damigham.

¹¹ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki Isipin atrivim migia
ghaze:

Babilonin atrivim uan midorozir sabamin ni mi-
soghsi izam.

¹² Ki kantrin kurar kabar midorozir gumazir bar gavgaviba
amangighti,

me izi uan midorozir sababar nin gumazamizir
avirim bar me misoghirarigham.

Egh me bizir aghuir, ia Isipia da bagha uan ziaba fa bar akongeziba,
me bar dagh asighasigham.

¹³ Eghti nin bulmakaun dipar aviriba itir danganibar ikiava apiba,
ki bar adav soghirarigham.

Eghti bulmakauba ko gumazamiziba ua iki dipaba dikan kogham.

Egh dar amuti da nengan kogham.

¹⁴ Ki ian dipabar amighti da dikirigh,
olivin boremin min amiraghvira emir mangam.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki mikemes.

¹⁵ Ki Isipin nguazim gasighasighti a ikuvigh nguazir kinimin min ikiam.

Egh ki uaghan gumazamiziba ko bizir an aven itibagh asighasigham.

Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

¹⁶ Eghti kantrin igharazibar amiziba, Isipin kantri ko an itir gumazamizir avirim bagh azirakar ighiar kam bangam.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, Ki mikemegha gifa.”

Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin itiba

¹⁷ E kalabuziabar min itima, azenir namba 12in, an akinir faragha zuimin, aruer namba 15in, Ikiavira Itir God, kamaghin na migei:

¹⁸ “O nguazir kamin gumazim,
ni Isipin gumazamizir avirir kam bagh azi.

Egh ni me amadaghti,
me mangi kantrin gavgavir igharazibar gumazamiziba ko, Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin magari.

¹⁹ Ni kamaghin Isipian mikim suam,
 ia ghaze, ia ti bar deragha gumazamizir igharazibagh
 afira? Bar puvati.

Ia magari gumazir Oveaghuezibar Nguibamin,
 God gifozir puvatizir gumazamiziba, me ko ikiva
 avughsi.

²⁰ “Isipia gumazamizir midorozir sabamin ariaghirez-
 ibar tongin, me arimighiram. Ki me isa apanibar dafarim
 gati, ezi me Isipin gumazamizir avirim misoghasava ami.
²¹ Eghti Oveaghuezibar Nguibamin aven, gumazir faragha
 midorozimin ziar ekiaba ikeziba, Isipia ko Isipin akuragha
 misoghezir darazi mikim suam: kar Gumazir God gifozir
 puvatiziba, me midorozir sabamin ariaghiregha izaghira
 Oveaghuezibar Nguibam gireghav iti.

²² “Asirian kantri uaghan Nguibar kamin iti, ezi an
 midorozir gumazibar moziba uaghan iti. Apaniba mi-
 dorozimin aven bar moghira me misuaghariki. ²³ Ezi men
 kuaba afir moziba, Oveaghuezibar Nguibamin saghuiamin
 itir danganim iti. Ezi Asirian kantrin mozim uabi, an
 midorozir gumazibar moziba an okarizi, a men torimin iti.
 Asiriaba faragha angamira itir dughiamin, me gumaza-
 mizibagh amizi, me puvirama aguava atiati.

²⁴⁻²⁵ “Kantri Elam, ko an midorozir gumaziba bar
 moghira midorozimin ariaghire. Ezi an midorozir gumaz-
 ibar moziba bar an mozim okarizi, a tongira iti. Elamia
 God gifozir puvatigha, me angamira ikiavira ikia gumaza-
 mizir avirim gamizi, me aguava atiati. Me datirighin
 uaghira Oveaghuezibar Nguibamin ikia, gumazir aremez-
 ibar tongin ireghav ikia bar aghumsiki.

²⁶ “Kantri Mesek ko kantri Tubal, ko aningin midorozir
 gumazir avirim uaghan danganir kamin iti. Ezi aningin
 midorozir gumazibar moziba bar aningin mozimning

okarizi, aning tongira iti. Kantrin kamningin gumaziba God gifozir puvatigha, midorozimin aven bar ariaghire. Aning angamira ikiavira itir dughiamin, aning kantrin aviribar gumazamizibagh amizi me aguava atiati. ²⁷ Me nguibar kamningin midorozir gumazir kaba, mozibagh arigha gumazir onganarazibagh amibar min pura me afi. Me fomira midorozir gumaziba mozibagh arizir arazibargin ghua me afir puvati. Me men arazir kurar me fomiram amizibargin ghua, men midorozir sababa men dapanibar aghonegha, men oraba men agharibagh isin ariki, ezi me Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin ghuaghiri. Mesek ko Tubal angamira itir dughiamin, aning gumazamizir bar avirim atiatim me ganingi. Kamaghin amizi, aning arazir kurabar osimtizim aning ikiavira itima aning areme.

²⁸ “Eghti kantri Isip uaghan ikuvigh mangi, apaniba midorozimin misoagharighizir gumazibar tongin ikiam. Gumazir kaba, me God gifozir puvati.

²⁹ “Ezi kantri Idom uaghan Oveaghuezibar Nguibamin iti. A uan atriviba ko gumazir dapaniba ko iti. Fomira Idomia midorozir gumazir bar gavgavibar min ike. Egha datirighin, me ariaghiregha ghua apaniba midorozimin misoagharighizi gumaziba ko iti. Gumazir kaba God gifozir puvati.

³⁰ “Ezi notin amadaghan itir atriviba uaghan bar danganir kamin iti. Ezi Saidonia me ko iti. Idomia fomira bar gavgavigha gumazamizir aviriba atiatim me ganidi. Egha datirighin me ariaghiregha, ghua gumazir igharazir apaniba midorozimin aven misoagharighiziba ko iti. Gumazamizir kaba God gifozir puvati. Egha me gumazamizir faragha Oveaghuezibar Nguibamin itiba ko, virara ivezir kurar magh garim inigha, men min bar aghumsiki.

³¹ “Isipin atrivim, danganir kamin izegh gantima, gumazir igharazir aremeziba danganir kamin ikiam. Eghti a navim deragham, egh uan midorozir gumazir avirir ovegeziba bagh bar aghumsighan kogham. Kar an midorozir gumazir apaniba misogheziba. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme. ³² Ki uabi Isipin atrivim gamizi, a uan midorozir gumaziba ko gumazamizir avirim atiatim me ganingi. Ezi datirighin, apaniba midorozimin an midorozir gumazir avirim misoghirarighiti, me mangi Oveaghuezibar Nguibamin iki apaniba midorozimin misuagharighizir gumazibar tongin ikiam. Gumazir kaba me God gifozir puvati. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

God Israelia damight_i me ua deraghvira ikiasa,
Esekiel akam akuri

33

(Sapta 33--37)

God Israelia geghuv men ganamin gumazimin min ikiasa,
Esekiel amisefe

(Esekiel 3:16-21)

¹ Ikiavira Itir God na migia ghaze: ² “O nguazir kamin gumazim, ni uan gumazamizibav kim suam: Ki apaniba amadaghti, me kantrin tamin mangiti, kantrin kamin gumazamiziba ti uan tav amiseveghti, a men nguazir mitagniam geghuv an ganamin gumazimin otogham. ³ A ganti, apaniba iziti, a gumazamiziba fofoghsi sigham giviam. ⁴ Eghti gumazitam sigham in ikiangsizir ararem bareghiva, ari mangi uabi mongan aghuaghti, apaniba iziva a misueghti an aremegham. Eghti an ovevemin osimtizim, a uabi a iniam. ⁵ Eghti gumazir kam sigham in

ikiangsizim baregh aran aghuaghti, apaniba mar a mi-sueghti an aremegh, kar an osimtizimin an areme. Guizbangira, a ti oregha ara ghua modogha, ti osimtizim batoghan koghai. ⁶ Eghti eghuvir gumazitam apanibar ganti me iziti, a ikiangsizim damu sigham giveraghan koghti, apaniba izi gumazibav soghti me arighiregham. Eghti gumazamizir uan arazir kuraba akirizir puvatigha ariaghire, kar men osimtizim puvati. Kar eghuvir gumazir kamin osimtizim, a ikiangsizim me ganingizir puvati.

⁷ “Kamaghin amizi, nguazir kamin gumazim, ki Isra-
raelin ikizim geghuvasa ni amisefe. Ikiangsizir akar ki
ni daningamiba, ni oragh me mikim. ⁸ Ki gumazitamin
ganti an arazir kuratam damuti, ki suam, an aremegham.
Eghti ni ikiangsizim a daning a mikim suam, a uan navim
giragh arazir kurar kaba atakigh. Ni a mikiman aghuaghti,
an arazir kuraba kamaghira ikiti an aremegham. Eghti
nan damazimin, an osimtizimin ghuzim nin dafarimin
ikiam. ⁹ Eghti ni ikiangsizir akam arazir kuram gamir
gumazim mikemeghti, a uan arazir kuraba ataghiraghan
aghuaghti, an arazir kurar kam an iki a gasighasighti an
aremegham. Eghti ni bizir kamin osimtizim puvatigham,
egh ni ovengan kogham.”

Ikiavira Itir God, arazir kurabagh amir gumazamiziba
aremeghan an aghua

¹⁰ Ikiavira Itir God ua na migia ghaze, “O nguazir
kamin gumazim, ni nan akamin gun Israelin ikizim mikim
suam: Ia ghaze, e akiriba God gasaragha arazir kurar
aviribagh amigha bar osemi, egha da bagha aghariba
guni. E manmaghin angamira ikiam? ¹¹ Ni me mikim

33:6: Aisaia 56:10-11; Esekiel 3:18; 18:20; 18:24 **33:7:** Jeremaia 1:17;
26:2; Esekiel 3:17; Aposel 5:20 **33:9:** Esekiel 3:19-21; Aposel 13:40-41;
13:46 **33:11:** 2 Samuel 14:14; Esekiel 18:23; 18:31; 2 Pita 3:9

suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira ikia, egha ki uan ziamin bar guizbangira ia migei: Arazir kurabagh amir gumazamiziba ariaghirima, nan navim derazir puvati. Ki kamaghsua, me arazir kuraba ategh angamira ikiasa ki ifonge. O Israelin ikizim, ia oragh! Arazir kurar ia amiba, ia da atakigh, egh ua na bagh izi. Ia tizim bagha ovengasa?

¹² “Ezi datirighin, nguazir kamin gumazim, ni Israelia mikim suam, gumazir aghuim arazir kuram gami, an arazir aghuir a faragha amiziba an akuraghan kogham. Eghti arazir kurabagh amir gumazim uan arazir kuraba ateghti, ki a gasighasighan kogham. Eghti gumazir aghuitam arazir kurabar amuam, egh an arazir aghuir a faragha amizibagh nighnigh, da bangin nan damazimin deraghvira ikian kogham. Bar puvati. ¹³ Ki gumazir aghuibav gia ghaze, me deraghvira ikiam. Eghti gumazitam nighnigh suam, an arazir aghuir an amiziba an akuraghti a deravira ikiam, egh arazir aghuiba ategh arazir kurabar amuam, eghti ki an arazir aghuir a fomirama amizibagh nighnighan kogham. Bar puvati. A datirighin uan arazir kuraba bangin an aremegham. ¹⁴ Egh ki gumazir kuraba me mikim suam, ia aremegham. Eghti gumazir arazir kuram gamim, an akirim ragh uan arazir kurabagh asaragh, egh arazir aghuibar amuam, ¹⁵ an aremeghan kogham. Egh a uan namakam da ikarvaghamin ababanimin min inizir bizim, a uam a daningam. Egh an okemezir biziba a ua dar aningam. Egh an arazir ki ifongezir ikirimirir aghuim anidibar gintigh aremeghan kogham, an angamira ikiam. ¹⁶ An arazir aghuibar gintighti, kamaghin ki an arazir kuraba gin amadaghti an angamira ikiam.

¹⁷ “Ezi nin gumazamiziba ghaze, arazir Ekiam amizir

kam derazir puvati. Bar puvati. Men arazir me amibara derazir puvati. ¹⁸ Eghti arazir aghuibagh amir gumazim, uan arazir aghuiba ategh arazir kurabar amu, egh da bangin ovegham. ¹⁹ Eghti arazir kurabagh amir gumazim arazir kuraba ategh arazir aghuibar amu, egh da bangin angamira ikiam. ²⁰ Ezi Israelin ikizim, ia ghaze, arazir Ekiam amir kam a derazir puvati. Ki gin ia amir arazibara, da bagh vaghvagh ia tuisigham.”

*Jerusalem*in nguibar ekiam ikufi

²¹ E kalabuziabar min itima, azenir namba 12 otozi, an iakinir namba 10in aven, an aruer namba 5in, Jerusalem in ikezir gumazir mam ara na bagha iza na migia ghaze, “Jerusalem in nguibar ekiam, apaniba a inigha bar a gasighasiki.” ²² Gumazir kam tighar izamin guaratizir faragha zuimin, Ikiavira Itir Godin gavgavim, aminimin min nan mikarzimin izi. Ezi gumazir kam amimzaraghan mizaragharam oto. Ezi dughiar kamra, Ikiavira Itir God ua mikimamin gavgavim na ganingi.*

Gumazamizir kantri Israel ikiavira itiba, me arazir kurabagh ami

²³ Ikiavira Itir God kamaghin na migei, ²⁴ O nguazir kamin gumazim, Israelin nguazimin itir danganir ikuvizibar ikiavira itir gumazamiziba ghaze, Abraham a gumazir vamira, ezi nguazir kam bar moghira an anam. Ezi e bar avirasemegha ghaze, ti guizbangira, God nguazir kam e ganingi. ²⁵ Kamaghin amizi, ni me mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin migia ghaze: Ia ghuziba itir asiziba apavira iti. Egha ia asebar ziaba fava gumazamiziba sozi me ariaghiri. Ia tizimsua ghaze, nguazir kam a ian nguazim? ²⁶ Ia zurara midorozibagh

33:21: 2 Atriviba 25:3-10; Jeremaia 39:2-8; 52:4-14 * **33:22:** Ni Esekiel 24:25-27in gan.

ami da otifi. Egha ia arazir kurar ki aghuazibagh ami. Ia bar moghira poroghamiba uari bakeir arazibagh ami. Egha manmaghsua ia ghaze nguazir kam a iananam? Bar puvati, ia a inighan kogham.

²⁷ “Ni me mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei: Danganir ikuvizibar ikiavira itir gumazamiziba, apaniba izi me misoghirarigham. Ezi nguibabar azenan itir gumazamiziba, ki asizir atiabar amuti, da izi me misogh me amam. Eghti mogomer danganiba ko dagiar toribar moga iti darasi, arimariar kuraba me damuti me arighiram. ²⁸ Ki nguazir kam damighti a ikuvighti gumazamiziba ko biziba an puvatigham. Egh ki me damighti, me uari fava amir ifaghatir arazim, a bar givagham. Eghti Israelin mighsiaba bar ruaribagh avagh, mitemeghti me dar aruan aghuagham. ²⁹ Gumazamizir arazir kurar ki aghuazibagh amiba, ki pazavira me damighti, nguazim ikuvighti gumazamiziba ko biziba an puvatigham. Eghti me kamaghin ganigh fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

Gumazamiziba Godin akam inigha izir gumazimin migirigiabar gintizir puvati

³⁰ Ikiavira Itir God kamaghin migei, “Nguazir kamin gumazim, nin gumazamiziba nguibar ekiamin divazimin boroghin ikia, uan dipenibar tiar akabar uari akuva ikia ni ginighnigha, kamaghin uariv gia ghaze, ‘Ia izi. E mangi Ikiavira Itir God datirighin e mikimamin akaba baragham.’

³¹ “Nan gumazamiziba ni mikimamin migirigiaba baraghasa, nin damazimin uari kuvagha apiaghav ti. Egha arazir ni damuasa me migeiba, me dagh amir puvati. Me gumazamiziba uari isava akuva amir arazibagha amua, egha dagiaba iniasavira nighnigha iti. ³² Ni kamaghin fogh, me nin akaba barazima, da mati gumazim

amizim gifuegha uan gita misogha, uan tiarir aghuimin ighiar aghuibagh ami. Ezi me pura da baragha, dar gin mangan aghua. ³³ Eghti gin, nin migirigiaba guizbangin otivti, me kamaghin fogh suam, Godin akam inigha izir gumazir mam men tongin iti.”

34

God, Israelian gumazir dapanibar araziba tuisisi

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migia ghaze, ² “O nguazir kamin gumazim, ni Israelian gumazir dapanibar atar ikuvighsi me mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei: Iavzika! Ia izezir kuram iniam. Israelia mati sipsipin bizim, ezi ia mati sipsipbagh eghuvir gumaziba. Ia uarira uarir akuaghapi. Egha ia uan sipsipbar akuaghapir puvati. ³ Ia sipsipin aghuir mikarzi-iba sara itibav sogha da apava, dar arizibar ingarizir korotiabar uarir kurti. Egha ia dar akuaghapir puvati. ⁴ Ia sipsipin gavgaviba puvatiziba, deragha men garir puvati. Egha arimariaba itiba, ia men arimariaba agevima, me ua ghuamazir puvati. Egha duaba itiba, ia men duaba nozir puvati. Egha tintinibar zuiba, ia ua me isa izir puvati. Egha ovengeziba, ia me burir pu. Puvati. Ia uan gavgavimin dagh ativagha bar pazavira dagh ami. ⁵ Nan sipsipbagh eghuvir gumaziba puvati, kamaghin amizi, da pura tintinibar zui, ezi asizir atiaba dav sogha da api. ⁶ Nan sipsipba tintinibar arua mighsiabar ghuavanadi. Egha pura tintinibar nguazir kamin danganiba bar dar zui. Ezi tav me bagha gara me burir puvati.

⁷ “Kamaghin amizi, datirighin ia sipsipbagh eghuvir gumaziba, ia Ikiavira Itir Godin migirigiam baragh: ⁸ Ki

33:33: 1 Samuel 3:20; Esekiel 2:5 **34:5:** Diboboniba 27:17; 1 Atriviba 22:17; 2 Eghaghaniba 18:16; Aisaia 56:9; Jeremaia 12:9; Matyu 9:36; Mak 6:34

Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia maghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei: Sipsipbagh eghuvir gumaziba puvati. Kamaghin amizi, asizir atiaba dav sogha da api. Nan sipsipbagh eghuvir gumaziba tong nan sipsipba burir puvati. Me deraghasa uarira uarir akuaghapi, egha sipsipbar akuaghafir puvati. ⁹ Kamaghin amizi, ia sipsipbagh eghuvir gumaziba, ia Ikiavira Itir Godin akam deragh a baragh: ¹⁰ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze, ki ian apanim gami. Ki uan sipsipba ian dafariba dam ua da iningham, egh ia ateghti ia ua sipsipbagh eghuvir gumazibar min ikian kogham. Egh ia ua uarira uarir akuraman kogham. Ki uan sipsipba ian akatoriba da ua da inighti, ia uam damamin sipsipba puvatigham.”

Ikiavira Itir God, a uabi sipsipbagh eghuvir gumazir aghuim

¹¹ Egha Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin migei, “Ia oragh. Ki uabi uan sipsipba buriva ua me inigh izi deraghvira men ganam. ¹² Nan sipsipba tintinibar ghuegha, mitarmer ekiamin aven iti. Ezi ki gumazir dagh eghuvimin min da akumakum da inigh izam. ¹³ Ki kantrin igharazibar mangi ua da inigh Israelin kantrin izam, kar dar nguazimra. Eghti da mighsiaba ko faneba ko gumaziba itir danganibar boroghin iki, grazibar ami deraghvira ikiam. ¹⁴ Egh da Israelin mighsiabar ikiva grazir aghuibar amam. Da nguazir aghuimin iki avughsi deraghvira ikiam. ¹⁵ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki ghaze, ki uabi uan sipsipbagh eghuv dar ganam. Egh ki uabi men aku aghuvsazir danganir aghuimin mangam. ¹⁶ Eghti

34:12: Aisaia 40:11; Esekiel 30:3; Joel 2:2 **34:13:** Aisaia 65:9-10; Jeremaia 23:3; Esekiel 28:25 **34:14:** Onger Akaba 23:2; Jeremaia 33:12 **34:16:** Maika 4:6; Matyu 18:12-14; Mak 2:17; Luk 5:32

nan sipsipin taba oveghti, ki mangi da buri da bativ ua da inigh izam. Egh sipsipin tintinibar ghueziba, ki ua dar aku izam. Eghti taba ikuvigh duaba ikiti, ki dar duaba akir da nogham. Eghti taba arimariaba ikiti, ki da akirighi da ua ghumaghegham. Egh sipsipin mikarziba sara itiba ko sipsipin gavgaviba, ki dagh asighasigham. Guizbangira, ki guizin arazim damu, egh sipsipbagh eghuv dar ganam. ¹⁷ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki vaghvagh ian araziba tuisigham, egh ki sipsipba vongin dar arigh, memeba vongin dar arigham.

¹⁸ “Ian marazi grazir aghuiba apava, naviba izefi, egha grazir ikiavira itiba, ia pura da dika da mirmiri. Ia dipar dikiriaba amegha givagha, gin ia da dikabira dagh amima, da nedi. ¹⁹ Ezi nan sipsipin igharaziba, grazir ia dika mirmiriziba apava, dipar ia dikabiri negariba api. Ian arazir kam, a bar ikufi.

²⁰ “Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin ia migei: Ia oragh! Ki vaghvagh ian araziba tuisigh ia tuiragham. Egh ia sipsipin gavgavir mikarziba sara itiba ki vongin ia arigh, egh vongin sipsipin gavgaviba puvatizibar arigham. ²¹ Ia sipsipin gavgaviba itiba, ia zurara sipsipin gavgaviba puvatiziba uan komba ko, uan dapaniba ko, uan namnabar da munamadima, da tintinibar zui. ²² Kamaghin amizi, ki uan sipsipba ia da da inighti, ia ua pazavira dar amuan kogham. Ki vaghvagh uan sipsipba tuisighiva sipsipin aghuiba vongin dar arigh, egh sipsipin kuraba vongin dar arigham.

²³ “Ki uan ingangarir gumazim Devit, an ikizimin gumazitam amiseveghti, a sipsipbagh eghuvir gumazimin ikiam. Egh a deravira dar ganam. ²⁴ Eghti ki Ikiavira Itir God, ki men Godin ikiam. Eghti atrivitam, mati nan ingangarir gumazim Devitin min me gativagh men ganam. Ki

Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme. ²⁵ Me navir amirizimin iki deragh dapiagh ikisi, ki me ko Akar Dikirizir Gavgavim damuam. Me misoghirarighamin asizir atiaba, ki bar ada givagham, eghti da ua men nguazimin ikian kogham. Guizbangira, nan sipsipba deravira ikiva ruarir ekiabar dakuam.

²⁶ “Ki deravira uan gumazamiziba ko nguazir nan mighsiam avinizibar amuam. Egh amozir dughiamin, ki amozir aviribar amuti da nguazim giri a damighti a bar deragham. ²⁷ Eghti men azenibar itir temeba oviziba ikiam. Eghti azenibar dagheba otivam. Ki kantrin apanir nan gumazamiziba isa kalabuziabar min me atizim, ki kantrin kamin dafarimin ua me inigh izam. Eghti me bar moghira uan nguazibar deravira dapiagh ikiam. Egh dughiar kamin me fogh suam, ki Ikiavira Itir God. ²⁸ Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba ua me abinan kogham. Eghti asizir atiaba ua me misoghirarigh me aman kogham. Me deravira ikiti, tav ua me damuti me atiatingan kogham.

²⁹ “Ki men nguazim damuti, dagheba bar deraviram an aghungam. Eghti mitiriaba gumazamizibar azir arazim, a givagham. Eghti kantrin igharaziba ua me dipovan kogham. ³⁰ Eghti Israelia bar moghira fogh suam, ki Ikiavira Itir God men God, egha me ko iti. Ezi me nan gumazamiziba, me Israelin ikizim. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei.

³¹ “Ia nan gumazamiziba, ia nan sipsipbar min ikia, nan nguazimra iti. Ezi ki daghebar ian akuaghapa, ia geghuva, egha ian Godin iti. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mikemegha gifa.”

34:25: Aisaia 11:6-9; Jeremaia 23:6; Hosea 2:18 **34:30:** Esekiel 34:24; 37:27 **34:31:** Onger Akaba 100:3; Jon 10:11

35

God Idomia gasighasigham

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migia ghaze, ² “O nguazir kamin gumazim, ni Seirin Mighsiamin ganiva, Idomin kantri ikuvighsi akam a gasiva a mikim. ³ Egh gumazamizibav kim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ghaze:

Ni oragh! Seirin Mighsiam, ki nin apanim gami.

Ki uan agharim nin nguazimin amadagh ni damighti ni ikuvighti,
gumazamiziba ko biziba nin puvatighti,
ni pura ikiam.

⁴ Ki nin nguibar ekiabar amighti da ikuvighti,
gumazamiziba ko biziba dar puvatighti, da pura ikiam.
Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

⁵ “Ia Idomia fomira Israelian apanim gami, egha ki ivezir kuram me ganidir dughiamin, apaniba iza me misozima, ia apanibar akuragha Israelia misoghezi me ariaghire. ⁶ Kamaghin amizi, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiar angamira itim, ki guizbangira ghaze, apaniba ian agintigh ia misoghtima ia arimighiram. Ia fomira gumazamizibav sozi me ariaghirir arazimin atiatingizir puvati, kamaghin amizi, datirighin apaniba ia misueghti ia arimighiram. ⁷ Ki Seirin Mighsiam damighti, a danganir kinimin otoghti, gumazamiziba ko biziba bar an puvatigham. Eghti gumazamizir an mangigh zegh gamiba, ki bar me

35:1: Aisaia 34:5-17; 63:1-6; Jeremaia 49:7-22; Esekiel 25:12-14; Amos 1:11-12; Obadia 1:1-14; Malakai 1:2-5

kuavaremeghti, me ua ikian kogham. ⁸ Ki nin gumazamizibar kuabar amuti, da mighsiabar pura tintinibar iriv ikiam, egh uaghan danganir zariba ko daghurir dakeziba bar, men kuaba dagh izevegham. ⁹ Ki nin nguazim ko nguibar ekiabar amighti, da pura ikiti, gumazamiziba ko biziba ua dar aven ikian kogh kamaghira ikiam. Eghti ia fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

¹⁰ “Ia kamaghin migia ghaze, Juda ko Israelin kantrin nguazimning, ian nguazimning, eghti ia aning gativagham. Ezi puvati, ki Ikiavira Itir God, ki men God, ki nguazir kamningin iti. ¹¹ Kamaghin amizi, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiar angamira itim, ki uan ziamin guizbangira migei, ki ian arazir kuraba ikarvagham. Ia Israelian aghuagha men atara navir kuram men ikia pazavira me gami. Kamaghin amizi, ki arazir kurar kabara ikarvagh, dar ivezir kuram isi ia daningam. Ki tuavir kamin uabi isi Israelia akakaghti, me nan arazir ki ia gasighasighamimin ganiva, deravira na gifogham. ¹² Eghti ia Idomia kamaghin deravira fogh suam, ki Ikiavira God, ki orazima, ia Israelian mighsiaba dipova akar kurabar kamaghin dav keme, ‘Israelian mighsiaba ikuvigha bar gifa. Eghti e datirighin kantrin kam inigh a gativagham.’ ¹³ Ia Idomia puv ifaghata uari fa akar kurabar na migei. Ki ian migirigiar kaba baregha gifa. ¹⁴ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiar, ki kamaghin migei: Ki bar moghira ia gasighasighti, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghin ganigh bar akongegham. ¹⁵ Nan gumazamiziba, Israelin ikizim, ikuvigha itir dughiamin ia bar akonge. Kamaghira, ia Idomia, ki datirighin me batozir osimtizimin mirara bar moghira ia gasighasigham. Eghti Seirin Mighsiam ko ian kantrin danganiba, da danganir bar ikuvizibar min otogham. Eghti Israelia kamaghin fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir God.”

36

God deravira Israelia damuam

¹ Ikiavira Itir God kamaghin na migei: O nguazir kamin gumazim, ni Israelin mighsiaba kamaghin me mikim: “O Israelian mighsiaba, ia Ikiavira Itir Godin migirigiam baragh. ² Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Nin apaniba akam ni gasi suam, ‘Bar dera! Mighsiar ekiar kaba datirighin e dar ghuaviba ikegham!’

³ “Kamaghin amizi, ni ikuvighsi dav kim. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin migei: Israelin boroghin itir kantriba iza, ia ekiarugha ia abinigha, ia gasighasigha ia inigha kantrin igharazibagh aningi. Ezi Kantrin Igharazibar Gumazamiziba ia dipova akar kurabar ia gasa ia migei.

⁴ Kamaghin amizi, O Israelin mighsiaba, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin ia mikimasa. Ian mighsiaba ko, daghuriba ko, danganir zariba ko, danganir asighasighiziba ko nguibar ekiar akaraghiregha biziba bar puvatiziba, kantrin igharazir Israelin boroghin itiba, ian biziba okiava ia dipova akar kurabar ia migei.

⁵ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei: Ki aningagharir ekiam avimin min, kantri Idom ko kantrin igharazibar ikia, pamtem ia migei. Ia zurara navir averiar kuraba ikia bar akongegha ghaze, ki pura bizim, egha nan nguazim ini. Egha nguazir kamin aven itir tuziba ko ruaribagh ifongegha uari bagh an biziba okemegha, dar ghuaviba ikiangi.

⁶ “Kamaghin amizi, ni Israelin nguazim ginighnigh a mikim suam: Ia mighsiaba ko daghuriba ko danganir zariba, Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin ia migei: Kantrin igharaziba ia dipova akar kurabar ia migei, kamaghin amizi, ki uan aningagharir ekiam sara kamaghin ia mikimasava ami. ⁷ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam akam akirigha guizbangira migia ghaze, Israelin boroghin itir

kantriba, me uaghan igharaz darazi dipov akar kurabar me mikimam.

⁸ “Eghti Israelin mighsiaba, ia gisin temeaba ua muriva Israelin ikizim bagh uam oviziba ituam. Me bar kiran oveghangin uamategh uan nguibabar izam. ⁹ O mighsiaba, ki ia baghavira iti. Kamaghin amizi, ki deraghvira ian ganti, Israelia ian dagher azenibar ingaram. ¹⁰ Ki Israelin ikizim bar moghira me damighti, me bar avirase-megh ian ikiam. Eghti me ua nguibar ekiaba ko danganir men apaniba asighasighizibar ingaram. ¹¹ Ki ian itir gumazamiziba ko asiziba bar dar amighti, dar dibobonim mavanangam. Ian dibobonim bar ghuavanaboghti, gumazamiziba bar avirasemegham. Ki ia damighti, gumazamiziba ian danganir mikebaba bar dar ikiam, mati ia fomira ikezi moghin ikiam. Eghti ian dabirabim bar deragham, egh ia fomira ikezi dabirabim bar a gafiragham. Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God. ¹² Egh Israelia, nan gumazamiziba, ki men aku mangiti me ia dapiagh, deravira ikiam. Egh me ian ghuaviba ikegham. Eghti ia men nguazibar min ikiam. Egh ia ua men boribagh asighsighan kogham.

¹³ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Gumazamizir maba ghaze, ‘En nguazir kam, a gumazamiziba api, egha a guizbangira en boribagh asighasisi.’ ¹⁴ Ezi datirighin ikegh mangam, ia ua gumazamizibar aman kogham, egh ia uan boribagh asighsighan kogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme. ¹⁵ Eghti kantrin igharaziba, Israelin mighsiaba dipova akar kurabar ua ia mikiman kogham. Ia mighsiaba datirighin, ua men aghumsizir akaba baraghan kogham. Egh ia ua uan kantrin gumazamizibar amuti, me arazir

kuram bangin irighan kogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

God Israelia gamizi,
me gumazamizir igiabar oto

¹⁶ Egha Ikiavira Itir God uan akam isa na ganiga ghaze,
¹⁷ “Nguazir kamin gumazim, Israelin ikizim uan nguazimin itir dughiamin, me arazir bar mizirizibagh amua, nguazir kam gasighasiki. Me mati, amizim uan iakinir arimariabagh amua nan damazimin mize. ¹⁸ Me gumazir avirim misoghezi me ariaghire. Egha me marvir guabar ziaba fe, egha uan nguazim gamizima, a nan damazimin bar mize. Kamaghin amizi, ki uan aningagharim me gin-gegha, ivezir kuram isa bar me ganingi. ¹⁹ Ki men arazir kurar me amizir kaba tuisigha da ikarvaghera me batoghezi, me tintinibar kantrin igharazibar ghue. ²⁰ Me tintinibar ghuezi, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba men garima, me nan ziar bar zuezim gasighasigha ghaze, a pura ziar kinim. Ezi Kantrin Igharazibar Gumazamiziba ghaze, ‘Kar Ikiavira Itir Godin adarasi. A me gamizi, me an nguazim ategha gifa.’ ²¹ Ezi ki fo, Israelia ghuezir danganiba bar, kantrin kabar gumazamizibar tongin nan ziar bar zuezim dipovava a gasighasigha ghaze, a pura ziar kinim. Ezi ki uan ziam bagha oseme.

²² “Kamaghin amizi, ni akar kam Israelin ikizim daningh: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migia ghaze: Ia kantribar gumazamizir igharazibar tongin itima, me ian gara nan ziar bar zuezim dipova a gasighasigha ghaze, a pura ziar kinim. Bizir gavgavir ki damuamin kaba, ia Israelin ikizim, ki ia ginighnigha dagh amir pu. Bar puvati. Ki uan ziar ekiam baghavira nighnigha dar amuasa. ²³ Ki uabi Ikiavira Itir Godin Ekiam,

ki kamaghin ia migei, Ia Israelia, ia Kantrin Igharazibar Gumamazibar tongin, nan ziar ekiam gasighasigha ghaze, a pura ziar kinim. Eghti ki Kantrin Igharazibar Gumamazibar amighti, me ganigh fogh suam, ki uabi Ikiavira Itir God, ezi nan arazir ki ia gamiba, da bar moghira zue. Eghti me ziar ekiam na daningam.

²⁴ “Bizir ki ia damuamin kam a kamakin, ki kantrin ia datirighin itibar, bar ia inigh izi ua ian nguazimra ia arigham. ²⁵ Egh dipar dikiriam inigh, ian dapanibagh isin a kavamang ian arazir kuraba batueghti, ia nan damazimin bar zuegham. Egh ian arazir kurar ia marvir guaba fem bagh, ia rueghti ia zuegham. ²⁶ Egh ki ian navir averiabar amighti da ua igiabar otivigham. Egh duar igiam ia datigham. Ian naviba faragha dagiabar min gavgafi. Ki datirighin ian navir kuraba batuegh nighnizir igiam isi ian navir averiabar arigham. ²⁷ Egh ki uan duam isi ia daningam, eghti a ian navir averiabar ikiam. Egh ia fiti, ia deraghvira arazir ki ifongeziba ko bizir ki damuasa ia mikemezibar gin mangam. ²⁸ Egh ia nguazir ki fomira ian inazir afeziabagh aningizir kamin ikiam. Egh ia nan gumamazibaram otoghti, ki ian Godin ikiam.

²⁹ “Ki ian akuragh ia damuti, ia ua nan damazimin arazir mizirizibar amuan kogham. Ki ian dagher azenibar amighti, da dagher aviriba ikiam. Eghti dagheba otevir dughiaba ua ia bativan kogham. ³⁰ Ki ian temer bebar amighti, da ovizir bar aviriba iki bar avirasemegham. Eghti dagheba otevir dughiaba ua ia bativan kogham. Eghti ia Kantrin Igharazibar Gumamazibar damazimin uam aghumsighan kogham. ³¹ Egh ia uan arazir kurar ia amiziba ko arazir mizirizir ki aghuazibagh nighnigham.

Esekiel 36:32 140 Esekiel 36:38

Egh arazir kurar kaba bangin, ia uari dar aghuaghiva bar aghumsigham.

³² “O Israelin ikizim, ia kamaghin fogh, ki ian akurvaghasa arazir kabagh amir pu. Puvati, ki uan ziar ekiam ginighnigha dagh ami. Ki kamaghsua, ki arazir kabar amuti, ia uan arazir kurabagh nighnigh bar osemegh aghumsigham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

³³ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki ian arazir kuraba batueghti ia zueghamin dughiamin, ki ia ateghti ia ua uan nguibar ekiabar ikiva, ua danganir ian apaniba asighasighizibar ingaram. ³⁴ Gumazamiziba faragha ian nguazir ikuvizibagh arua dar garima, da pura ikia bar mitemegha ruarir ekiabar min gari. Eghti ki dar amighti, ia ua dar ingariva oparam. ³⁵ Eghti me bar suam, manmagh amizi, nguazir kam faragha pura ikia ruarir ekiar mitiamin min gari, egha datirighin, a deraviram oto, mati Idenin azenim. Manmagh amizi, nguibar ekiar me akara asighasighizir bar ikuviziba, Israelia datirighin ua dar ingarigha, vaghvagha da avinigha divazir gavgavibar ingari. Ezi gumazamizir bar avirim vaghvagha uam adar aven iti. ³⁶ Eghti kantrin ian boroghin ikiavira itiba fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki uabi nguibar ekiar ikuviziba, ki ua dar ingari. Egha nguazir pura itiba, kirara uam ada opari. Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin damuasa Akar Gavgavim gami. Guizbangira, ki dar amuam.

³⁷ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki Israelin ikizim ua men amamangatighti, me uarir akurvaghsi ua nan azangsigham. Eghti ki me damighti, men gumazamiziba sipsipin okoruar mamın min, bar avirasemegham. ³⁸ Me Jerusalem ofa damuasa inigha izir sipsipbar min, me bar avirasemegham. Eghti Israelia

ua ingaramin nguibar ekia kabagh izivagham. Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

37

Esekiel gumazamizibar agharir avirimin gari

¹ Ikiavira Itir Godin gavgavim nan izezi, an Duam na inigha ghua danganir zarir mamın na ati. Danganir kam, gumazamizibar agharir aviriba an iti. ² Egħa a na inigha, ga ghua danganir zarir kam garua, agharir pozir bar avirimın garima, agharir kaba bar misigha ireghav iti. ³ Ezi a kamaghin nan azara, “Nguazir kamin gumazim, ni manmaghin nighnisi, agharir kaba, da ua gumazamizibar min otivigh angamira ikiam, o puvatigham?”

Ezi ki a migia ghaze, “O Ikiavira Itir Godin Ekiam, ni uabira fo, ki fozir puvati.”

⁴ Ezi a kamaghin na migei, “Ni nan akar kam agharir kabav kim suam: Ia agharir midiariba, ki Ikiavira Itir God, ia nan akam baragh. ⁵ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin agharir kabav gei: Ki aminim ia daningam, eghti ia ua gumazamizibar min otivigh angamira ikiam. ⁶ Ki agiriba ko tuziba ia darigh, egh mikarzir inimin ian agiriba ko tuzir kaba avegham. Egh ki ia damighti ia gumazamizibar min otivighti, ki aminim ia danighti ia angamira ikiam. Eghti ia deraghvira fogh suam, ki uabi ki Ikiavira Itir God.”

⁷ Ezi ki a mikemezi moghin amua, akam akuravira ikia orazima, Maia! Niginir dafar kuram oto. Ki oraghavira itima, aghariba tingazi. Egħa ki garima, aghariba uamategħa uan danganibara ghua uariv tifi. ⁸ Egħa gin ki agiriba ko tuzibar garima, da uam agharibar poka, ezi dar mikarziba otivigha da avara. Ezi me gumazamizibar min otifi, ezi aminim men aven ghuzir puvati.

⁹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin na migei, “Nguazir kamin gumazim, ni kamaghin aminim mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki Akar Gavgavim aminim ganiga ghaze: Ni nguazir kamin otevir 4pla bar dar ikegh izi mikarzir kinir kabar aven mangiti, me uamategh angamira ikiam.” ¹⁰ Ezi ki an akar kam akurima, aminim mikarzir kuar kabar aven zuima, me angamira itir ikirimirim inigha, bar moghira tuifi. Me gumazamizir bar avirim oto. Ezi men dibobonim bar ghuavanabo.

¹¹ Ezi a kamaghin na migei, “Nguazir kamin gumazim, Israelin ikizim, mati agharir misingizibar min aremezi moghin iti. Egha me zurara ghaze: En aghariba misigha gifa. E ua deraghvira ikian kogham. Egh e bar givaghham. ¹² Kamaghin amizi, ni nan akam me mikinasa ki ifonge, egh kamaghin me mikim suam: O nan gumazamiziba, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki ian gumazir kuaba afezir mozibagh kuigh, ia inigh azenan izegh, egh ia inigh ua Israelian nguazimin mangam, kar ian nguazim. ¹³ O nan gumazamiziba, dughiar ki ian mozibagh kuigh ia feghamimin, ia deraghvira fogh suam, ki uabi ki Ikiavira Itir God. ¹⁴ Egh ki uan Duam ia danighti, ia angamira ikiam. Eghti ki ua ian aku ian nguazimra mangam, eghti ia an iki deraghvira ikiam. Eghti ki kamaghin damuamin dughiamin, ia deraghvira fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin damuasa Akar Gavgavim gami. Guizbangira, ki dar amuam.”

Israelia kantrin vamiran otogham

¹⁵ Ikiavira Itir God ua na migia ghaze, ¹⁶ “O nguazir kamin gumazim, ni ter araritam inigh akar kamin an osirigh: ‘Kar Judan adarazi ko Israelian igharazir me ko itiba, men ter ararim.’ Egh ni ter ararir igharazitam inigh

akar kamın an osirigh, ‘Kar Josepın adarasi, me Efraimın anabamın gumazamiziba ko Israelian me ko iti adarazir ter ararim.’

¹⁷ “Egh ni ter ararir kamningın ruaghatevimning uaghara uan dafarimın aningın suiragh, egh aning isa-furaghti, aning ter ararir vamıran mın iki. ¹⁸ Eghti nın gumazamiziba nın azaragham, bizir kamın mingarim manmakın? ¹⁹ Eghti ni kamaghın mikim: Ki ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın migei: Ia gan! Ter ararir kam, a Josepın adarazir ababanim gami, me Efraimın anabamın gumazamizir Israelia ko itiba, men ter ararim, ki a inigh, Judabar ter ararim sara isafuragham. Egh aning damighti aning nan dafarimın ter ararir vamıran mın ikiam.

²⁰ “Ni uan dafarimın osizirim itir ter ararimning uaghara aningın suiraghti, gumazamiziba aningın ganam. ²¹ Eghti ni me mikim suam: Ki ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın migei: Israelia ghua kantrin igharazibar tongın itibar aven, ki me akuvagh, me inigh ua men nguazimın izam. ²² Ki me damighti me kantrin vamıran otogh uan nguazimın ikiam. Eghti Israelin mighsiabar pin, atrivir vamırara me gativagh men ganam, eghti me bighan kogh ua kantrin pumuningın ikian kogham. ²³ Me ua aseba ko bizir ki aghuazibar ziaba fan kogh, nan damazimın mızeghan kogham. Egh arazir kurabar amuan kogham. Ki men akuragh arazir kurar me amibar me firighti, me ua uarigh asighasighan kogham. Ki me damighti me nan damazimın zuegham. Dughiar kamın, me nan gumazamizibar ikiti, ki men Godın ikiam. ²⁴ Eghti nan ingangarir gumazim Devit, an ikızimın tongın gumazitam men atrivimın ikiam. Me bar uari inigh atrivir vamıran apengan ikiti, a uabıra me geghuvam, mati sip-sipba geghuvir gumazim deravıra uan sipsipbagh eghufi.

Dughiar kamin, me deraghvira arazir ki ifongeziba ko bizir ki damuasa me mikemezibar gin mangam. ²⁵ Me nguazir ki uan ingangarir gumazim Jekop ganingizimin aven ikiam. Kar nguazir men inazir afeziaba ikezim. Me uan boriba ko men gin otivamin ovavir boriba, me zurara nguazir kamin iki mamaghira ikiam. Nan ingangarir gumazim, Atrivim Devit, an ikizimin gumazitam me gativagh men gan mamaghira ikiam. ²⁶ Ki me ko Akar Dikirizir Gavgavim damighti a iki mamaghira ikiam. Me Akar Dikirizir Gavgavimin gin mangi navir amirizim ko dabirabir aghuim ikiam. Eghti ki deravira me damuam. Ki me damighti, me ekiva bar avirasemegham. Egh ki uan Dipenim men tongin anetighti, a iki mamaghira ikiam. ²⁷ Nan Dipenim men tongin ikiti, ki men Godin ikiti, me nan gumazamizibar ikiam. ²⁸ Nan Dipenim zurara men tongin ikiam, eghti kantriba bar kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki Israelia ginaba, eghti me na baghvira ikiam.”

Atrivim Gokin Eghaghanim

38

(Sapta 38--39)

Ikiavira Itir God, migirigiam Atrivim Gokin iti

¹ Ikiavira Itir God kamagh na migia ghaze, ² “O nguazir kamin gumazim, ni Atrivim Gok mikim. Gok, a Magokin nguazimin gumazim. A Mesekin kantri ko Tubalin kantri, aningin atrivir faragha zuim. Ni ikuvighsi a mikim. ³ Ni kamaghin a mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ni migei: O Gok, ni Mesekin kantri ko Tubalin kantri, aningin atrivir faragha zuim. Ki nin apanim

gami. ⁴ Ki ni damighti ni ighighiregham, eghti ni ko nin midorozir gumaziba bar, ki akeziabar ian aghozibar aghuigh, ia gekuigh ia inigh mangigham. Nin hoziaba, ko hoziabagh isin apiaghiri gumaziba, ko midorozir gumazir uan midorozir biziba ateriba, ko midorozir gumazir oraba ko midorozir sabar itir bar avirim, ki bar ia gekuigh ia inigh mangam. ⁵ Ezi Persian kantri ko Itiopian kantri ko Libian kantrin midorozir gumaziba bar ia ko iti. Egha me bar oraba ko midorozimin dapanir asuaba iti. ⁶ Ezi kantri Gomerin midorozir gumaziba ko, kantri Bet Togarman notin amadaghan itir midorozir gumaziba, me uaghan ia ko iti. Ezi ikizir igharazir aviriba uaghan ia ko iti. ⁷ Atrivim Gok, ni midorozim bagh biziba akir. Egh midorozir gumazir ni ativaziba, me uari akuvagh uaghan midorozim bagh uari akir. Eghti ni deraghvira me geghuv. ⁸ Ni dughiar ruarimin mizuam mangiti, gin dughiar abuanamin ki nin diagh ni amadaghti, ni kantri Israel bagh mangam. Kantrin kam bar fomira midorozimin aven ikuvigha dughiar ruarimin gumazamiziba puvatizir danganimin min iti. Ezi ki an gumazamiziba kantrin igharazibar tongin me akuvagha me inigha uamategha men nguazimin izezi, me datirighin navir amirizimin uan nguazir mighsiabar iti. Gin izamin dughiam otoghti, ni mangi kantrin kam misogham. ⁹ Ni uan midorozir gumaziba ko, kantrin igharazibar midorozir gumaziba, ia nguazir kamin gumazamizir kabav soghsi mangam. Ia amozir ekiam ko ghuariam mitarmegha izi moghin, men nguazim avaragham.

¹⁰ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin Gok migei: Dughiar kam otoghti, nighnizir taba ni bativti ni arazir kuratabar amusi nighnigh, dar amuamin tuaviba buriam.

¹¹ Ni suam: Kantrin kamin gumamaziziba navir amirizimin ikiava deravira iti. Men nguibar ekiaba bar, divazir gavgavir da aviniziba ko tiar akar gavgaviba puvati. Kamaghin amizi, ki pura aven mangi me korogham. ¹² Men nguibar ekiaba faragha ikuvizi, me kantrin igharazibar ikegha uari akuvagha uan nguazimin ize. Egha me datirighin, bulmakauba ko biziba ikiava nguazir kamin kantribar tongira iti. Eghti ni mangi me gasighasigh men biziba okemegh da inigh mangi. ¹³ Eghti kantri Seba ko kantri Dedanin gumamaziziba, ko kantri Spenin dagiaba bagha ingarir darazi ko, an midorozir gumazir igiaba bar, me izi kamaghin ni mikimam: Ni ti biziba okimasa ize. Ni ti uan midorozir gumazir aviriba akuvagh izi, egh me korogh men bizibagh asighasigh men silva ko gol ater, men bulmakauba ko men bizir aghuir aviriba inigh mangasa.

¹⁴ “Nguazir kamin gumazim, ni nan akam an gun Atrivim Gok mikim suam, ‘Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ni ganti, nan gumamaziziba Israelia deravira dapiagh ikiam. Eghti ni dughiar kamra dikavigh me bagh mangi. ¹⁵ Ni saghon notin amadaghan ikegh, uan midorozir gumazir gavgavir avirir dafam inigh Israelia misoghsi izam. Midorozir gumazir avirir kaba, me kantrin igharazir aviribar tongin ikegh izi, egh me bar hoziabar apiagh ni ko izam. ¹⁶ Ni nan gumamaziziba Israelian apanim damusi izam, mati amozir ekiamin ghuariar pizim me avara. Dughiar abuananam otoghti, ki ni isi uan nguazim misoghsi ni amadagham. O Gok, ki kamaghsua, ni damighamin arazir kamin, ki uabi isi Kantrin Igharazibar Gumamazizibar akagham, eghti me na gifogh suam, ki Godin bar zuezim. ¹⁷ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Fomira nan ingangarir gumaziba, kar nan akam inigha izir gumaziba, ki me

mikemezi, me ikiangsizir akaba Israelia ganiga ghaze: Ki gin izamin dughiatamin apaniba amadaghti me Israelia gasighasigham. Ezi Gok, ni apanir kam, ezi dughiar kam izi.”

God pazavira Atrivim Gok damuam

¹⁸ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Atrivim Gok Israelin nguazim misoghamin dughiamin, nan aningagharim puvira dikavigham. ¹⁹ Ki atariva navir kuram iki, nan aningagharim avimin min na dikavti, ki kamaghin mikim suam: Ki mikimkizir ekiam amadaghti, a Israelin nguazimin otogh a ginobagh-nobagham. ²⁰ Ongarimin itir osiriba, ko overiamin itir kuaraziba, ko nguazimin itir asizir ekiaba ko doziba, ko gumazamizir nguazir kamin itiba, da bar nan damazimin puvira akongiva atiatingam. Mighsiaba iriti danganir kuraba bighiram, eghti nguibar ekiaba avinizir divaz-iba akarighiram. ²¹ Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki midorozir ekiam damighti, a nan mighsiabar tongin Atrivim Gok gasighasigham. Eghti an midorozir gumaziba uan midorozir sababar uari uariv soghirarigham. ²² Ki Atrivim Gokin araziba tuisigh pazavira a damighti arimariar kuraba a giram. Eghti midorozimin aven an midorozir gumazir ovengezibar ghuz-iba emir ivemaram. Eghti ki amozir dafar kuraba, ko amozir ofizir ekiar dagiabar min gariba, ko avim, ko salfan dagiar avir bar puvira isim amadaghti, da a ko an midorozir gumaziba, ko gumazamizir an akurazibagh isin iram. ²³ Arazir kamin, ki uabi isi Kantrin Igharazibar Gumazamizibar akaghti me fogham, ki Godin bar zuezim, egha ki ziar ekiam iti. Eghti me fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

39

Ikiavira Itir God Atrivim Gok abira

¹ “O nguazir kamın gumazim, ni nan akamın gun Atrivim Gok mikim: Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın migei: O Gok, ni Mesekin kantri ko Tubalın kantri, aningın atrivir faragha zuim, ni oragh! Ki nin apanim gami. ² Ki ni giraghti ni bar saghon mar notin amadagham ikegh izi, Israelin mighsiabar otoghiva Israelia misoghsi izam. ³ Eghti ki nin agharir kiriamın suirazir barir pim ko, nin agharir guvımın itir baribav sueghti da iregham. ⁴ Eghti Gok, ni uan midorozir gumaziba ko nin akurazir darasi, ia Israelin mighsiabar arighiregham. Eghti ian kuaba, kuarazir guar aviriba, ko asizir atiaba dar amam. ⁵ Ia arımighiregh azenara nguazim gireghiv ikiam. Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın mikeme.

⁶ “Ki Magokin nguazim ko ongarir dadaribar deravira apiaghav itir gumazamiziba avim me datigham. Eghti me bar moghira fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

⁷ “Ki kamaghın damightima, nan gumazamiziba Israelia, nan ziar bar zuezim gifogham. Ki ua uan ziar bar zuezim damighti, me uam aghumsızim na daningan kogh, egh kamaghın mikiman kogham, a pura bizim. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghın fogh suam, ki Ikiavira Itir God, Israelian Godın bar zuezim.

⁸ “Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki ghaze: Dughiar ki mikemezim, a kiran oveghangın otogham. Bar guizbangira, dughiar kam zuamiram otoghti, ki bizir kabar amuam. ⁹ Gumazamizir Israelin nguibar ekiabar aven itiba, me uan nguibaba ategh mangi midorozir bizir apaniba pura taghizi itiba iniam. Kar men oraba ko, barir piba ko, barir afuziba ko, afuzir ruariba ko, midorozir ifaniba. Me dazibar mın dar avibar arigh mangi 7plan

azenibar tugham. ¹⁰ Egh me ua 7plan azenir kabar ua ruariba ko, tuzibar dazibar kuan kogham. Me avibar arighsi midorozir bizir kabar ikiziba ater mangi dar avibar arigham. Gumazir men biziba okemeziba, Israelia kamaghira, me ikaragh men biziba okemegham. Apanir men bizibagh asighasighiziba, Israelia uaghan me ikaragh men bizibagh asighasigham. Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

Gokin midorozir gumaziba afamin nguazim

¹¹ Ikiavira Itir God kamaghin migei, “Bizir kaba bar otivightima, ki Israelin nguazimin Gok afisi nguazim a danigham. Danganir kam, Amangsizim Itir Dipar Akaremin aruem anadi naghin danganir zarimin ikiam, egh gumazamizir mangigh izegh gamibar tuvim apirigham. Me gin Gok uan midorozir gumaziba ko, danganir zarir kamin bar me afam. Egh me ziar kam a darigham, ‘Gokin Midorozir Gumazibar Danganir Zarim.’ ¹² Israelin ikizim, 7plan iakinibar gumazir kuaba afir ingangarim damu mangi givaghti, nguazim ua deragh zuegham. ¹³ Israelin nguazimin itir gumazamiziba bar, gumazir kuar kabar afamin ingangarim damuam. Dughiar kamin, ki uan ziar ekiam ko gavgavim men akaghti me nan ziam fam. Egh me uaghan, uan kuabar afamin ingangarir kam bangin ziar ekiam iniam. Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme. ¹⁴ Me gumaziba amiseveghti, me mangi nguazim daru gumazir kuar nguazimin ikiavira itiba buri, da isi mozibar afam. Me kamaghin damighti, nguazim ua zuegham. Me 7plan iakinibar kamaghin kuaba buriamin ingangarim damuam. ¹⁵ Me Israelian nguazimin averiam zurara manaboghin izighirigh damuva agharitar apigh, egh ifevim damigh abanimin min dar boroghin anesaragham.

Eghti gumazir kuaba afiba izi, agharir kaba inigh mangi Gokin Midorozir Gumazibar Danganir Zarimin dar afam. ¹⁶ Eghti nguibar ekar tam danganir kamin boroghin ikiam. Eghti me ziar kam a darigham, 'Midorozir Gumazir Bizir Ekiam.' Me kamaghin ingangarir kam damighti nguazim ua deragh zuegham.

¹⁷ "Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze: O nguazir kamin gumazim, ki kamaghsua, ni kuarazir guar aviriba ko, asizir atiar tintinibar itiba bar dar diaghti, me izi uari akuvagh ofan ki me bagh damuamin kam ami. Kar Israelin mighsiabar isar bar ekiam. Da iziva gumazir kuar kabar tuzibar amiva dar ghuzim dozam. ¹⁸ Ia iziva midorozir gumazir bar gavgavir kabar tuziba amiva, men ghuziba dozam, mati me Basanin Distrighin itir sipsipba ko, memeba ko, bulmakaun mikarziba sara itiba ofan min ada api. ¹⁹ Ki ofa damuasa ami moghin gumazir kabav soghirarighti, kuaraziba ko asiziba izi dar tuzibar amiva naviba bar izevegham, egh men ghuzibar ami mangi mati, me dipar onganiba apava ongani. ²⁰ Me izi nan dagher dakozeimin hoziaba ko, dagh apiaghirir gumaziba ko, midorozir gumazibar tuzibar ami mangi bar izevegham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme."

Ikiavira Itir God, ua Israelia inigham

²¹ Ikiavira Itir God ua migia ghaze, "Ki gumazamizibar arazir kuraba ikarvagh ivezir kuram me daningam. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba dughiar kamin nan gavgavir ekiamin ganigh fogham, egh ziar ekiam na daningam. ²² Egh dughiar kamin ikegh mangi dughiaba bar, Israelin ikizim kamaghin deragh fogham, Ki Ikiavira

Itir God, ki men God. ²³ Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, ki Israelin ikizim gamizir bizir mingarim gifogham. Dughiar kamin Israelia nan akam batuegha arazir kurabagh ami. Kamaghin amizi, me kantrin igharazimin kalabuziabar min ghue. Ezi ki akirim ragha me gasaragha me ataghizima, apaniba me abira midoroz-ibar me misoghariki. ²⁴ Me arazir mizirizir bar kurabagh ami. Ezi ki akirim ragha me gasarazi, me uan arazir kurar kabar ivezim ini.

²⁵ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Jekopin ovavir borir kantrin igharazibar kalabuziabar min itiba, ki datirighin men apangkuvigh ua me inigh, men ikizim damighti me ua deragham. Egh ki uan ziar zuruzim deragh an ganti, gumazitam anebiraghan kogham. ²⁶ Israelia ua deraghvira uan nguazimin ikiti, gumazitam ua me damuti, me atiatingan kogham. Egha me faragha akirim ragha na gasaragha amizir arazir kurabagh nighnigh, aghumsizir ekiam iniam. ²⁷ Ki apanibar kantribar tongin ua uan gumazamiziba inigh izam. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, ki Israelia gamizir bizir kamin ganigh fogh suam, nan araziba bar zuegha dera. ²⁸ Eghti Israelia ki me gamizir bizibagh nighnigham. Ki me amadazi me ghua kantrin igharazibar kalabusin min itima, ki ua me akuvagha me inigha men nguazimin ize. Ki men tav ateghti, a kantrin kabar aven ikivira ikian kogham. Eghti me kamaghin fogham, ki Ikiavira Itir God, men God. ²⁹ Ki uan Duam isi Israelin ikizim gingegham, egh uam akirim ragh me gasaraghan kogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

God, gin kantri Israelin otivamin bizir aghuibar
Esekielin akakasi

40*(Sapta 40--48)**Ikiavira* Itir God Esekiel inigha Jerusalemin ghu

¹ E kalabuziabar min itima, azenir namba 25 otozi, an iakinir faragha zuimin, an dughiar namba 10in, Ikiavira Itir Godin gavgavim na avara. Kar apaniba Jerusalemin nguibar ekiam inigha givazi, an azenir namba 14in gin otozi dughiam. Dughiar kamra Ikiavira Itir God uan Duamin aven na inigha Jerusalemin ghu. ² Ezi ki irebamin min garir bizimin garima, God na isa Israelin nguazimin ghua mighsiar mam in bar pin na ati. Ezi ki garima bizir mam sautin amadaghan mighsiar kamin ikia, mati nguibar ekiamin min gari. ³ A na inigha bar roghira ghuzi, ki garima gumazir mam brasin min taghtasi. A divazimin tiar akar mam in miriamin tughav ikia bizibar abarir aghorim ko, bizibar abarir benim, uan dafarimin aningin suiraghav iti.

⁴ Egha gumazir kam kamaghin na migia ghaze, “Nguazir kamin gumazim, ni gan! Deraghvira kuarim atigh! Akar ki ni migeiba baragh! God bizir kam bagha ni inigha ize, kamaghin amizi, ni deraghvira bizir ki nin akakaghamibar gan. Egh ni gin mangi bizir kabar gun Israelian ikizim mikemegh.”

Esekiel aruem anadi naghin itir divazimin tiar akamin gani

⁵ Ki ganizir bizir kam, a Godin Dipenim, ezi divazir mam anevini. Gumazir kam uan bizibar abarir aghorim inigha divazimin abari. Aghorir kamin ruarim 3 mitan tu. Ezi divazir kamin turivimin ababanim a 3 mitan tu, ezi a mitemezir ababanim 3 mitan tu. ⁶ Egha a tiar akar

40:2: Akar Mogomem 21:10

40:3: Akar Mogomem 11:1; 21:15

40:5:

1 Atriviba 6:1-38; 2 Eghaghaniba 3:1-9

aruem anadi naghin itimin ghu. A dagiar adiriziar itariba dika ghuanaga aven zuir danganimin tiar akamin gara an abari. Ezi aven zuir tuavimin ruarimin ababanim 3 mitan tu. ⁷ An aven ghua garima, gumazir divazimin garibar danganir mizuariba vong ko vongin sara iti. Egha dar aroziba ko ruariba bar moghira, 3 mita, 3 mitan tu. Ezi danganir kaba abighizir birim, an arozimin ababanim, 2 mita ko akuamin tu. Danganir kabagh itagh sivagh mangi, aven zuir tuavim iti, an tiar akam Godin Dipenim avinizir divazimin aven amadaghan gari. Gumazir kam danganir muziarir bar aven zuimin ruarimin abari, ezi an ababanim 3 mitan tu. ⁸⁻⁹ Ezi an aven zuir tuavir kamın azuarir dozimin abarima, an arozimin ababanim 4 mitan tu. Azuarir dozimin miriamningin birimning vong ko vongin ikia, aningın arozim 3 mitan tu. Azuarir dozimin vongin, tiar akar Godin Dipenim avinizir divazimin aven amadaghan gari. Gumazir kam ghua tiar akar kamın miriamın vong ko vongin itir guarir akinimningin arozimningin abarima, aningın ababanim uaghara 1 mitan tu.

¹⁰ Gumazir divazimin garibar danganir muziarir 6pla, da aven zuir tuavimin miriamningin iti. Ezi danganir kabar ababaniba vaghvagha magh ghue. 3pla vongin itima, 3pla vongin iti. Ezi guarir akinir dar tongira itibar ababaniba, uaghan uaghara ghu. ¹¹ Egha gumazir kam gin uamategha ghua tiar akar aven mangamimin abari. Ezi tiar akamin arozim uabi 6 mita ko akuamin tu. Eghti me tiam kuamin dughiamin, an arozimin ababanim 5 mitan tu. ¹² Ezi divazimin garir gumazibar danganir muziariba, da birir oteyiba iti. Dar tuiriviba 50 sentimita, ezi dar aroziba uaghan 50 sentimita. Ezi danganir kabar ruariba ko aroziba uaghara magh ghuegha, 3 mitan tu. ¹³ Gumazir kam, divazimin garir gumazibar danganir mamın aven girakirangin ikegha, an abaragha ghua vongin itir danganir mamın akirangin tu. Ababanir kam 12 mita ko

akuamin tu. Ababanir kam, a dipenir siriamin, otevir mamın ikegha ghua vongin otevir mamın tuzimin abanim, an mirara ghu. ¹⁴ Egha gumazir kam gin ghua azuarir dozimin abari. An tuirivim 10 mitan tu. Ezi tiar akar vongin azuarir dozimin itim, an miriamningin guarir akinir pumuning iti, egha a bar ghua Godin Dipenim avinizir divazimin aven ghua, uari akuvir danganim oto.* ¹⁵ Ezi Dipenim avinizir divazimin azenan itir tiar akamin ikegha, bar aven ghua azuarir dozimin vongin otozimin ruarim, 25 mitan tu. ¹⁶ Ghuridar kaba bar moghira, winduan doziba iti. Ezi gumazir divazimin garibar danganibar biriba, da bar winduaba iti. Egha dar guarir akiniba, misizibar min garir temem detin nedaziba iti.

Esekiel, divazimin aven danganir ekar uari akuvimin gari

¹⁷ Egha gumazir kam na inigha ga danganir kaba ategha, Godin Dipenim avinizir divazimin aven ghua 30plan danganir muziarir igharazibar garima, da divazir ekar kamin pueghav iti. Me fomira dagiar aviriba isa nguazim gatigha daruamin danganimin ingari. Daruamin danganir kam, danganir muziarir kabar guamin ikia divazir ekar kamin averiam bar an avini. ¹⁸ Egha daruamin danganir kam bar ghua Dipenim avinizir divazir tiar akaba itibar tu. Daruamin danganir kamin ruarimin abanim, tiar akabar arozibar abaniba ko magh ghue. Ezi uari akuvir danganir ekar kam vazimin itima, Godin Dipenim pin iti. ¹⁹ Danganir uari akuvir ekar kam, bar moghira divazir namba 2 anevini. Divazir namba 2in kam, Godin Dipenim an aven iti. Divazir namba 2in kamin aven, uari akuvir danganir igharazim ikia, egha a mong pin iti. Ezi namba 2in divazir kamin aruem anadi naghin, tiar

* **40:14:** Me Hibrun akam kagh deragha a mingarim abighizir puvati.

akar mam iti. Ezi gumazir kam nguazir divazir kamningin tizimin itimin abari. An azenan itir divazir ekiamin tiar akamin ikegha ghua, aven itir divazir namba 2in tiar kamın tu. Ezi nguazir kamın ababanım, 50 mitan tu.

Esekiel notin amadaghan itir tiar akamin gari

²⁰ Ezi gumazir kam divazir ekar notin amadaghan itir tiar akamin abanasa zui. Egha tiar akamin ruarım ko arozimin abari. ²¹⁻²² Ezi notin amadaghan itir tiar akam, an danganir muziarir 6pla iti, 3pla vongin itima 3pla vongin iti. Tiar akar kam ko, an danganir muziariba ko, biriba ko, azuarir dozım ko, winduan doziba ko, temer aghuıbar nedaziba, dar ababanıba aruem anadı naghın itir tiar akamin danganıba ko magh ghue. Tiar akamin danganıbar arozimin ababanım 12 mita ko akuamin tu. Ezi an ruarimin ababanım, 25 mitan tu. Ezi tiar akar kamın adırızıar diki mavanangamım, ıghuvır 7pla iti, eghtı me da diki pin mavanang an azuarir dozimin aven mangam. ²³ Ezi notin amadaghan itir divazir ekiamın tiar akam, an vongin, namba 2in divazimin tiar akar mam iti. Aning aruem anadı naghın itir tiar akamning ko magh ghu. Ezi gumazir kam tiar akar kamningin tizimningin itir nguazimin abari. An azenan itir divazir ekiamın tiar akamin ikegha ghua aven itir divazir namba 2in tiar kamın tu. Ezi nguazir kamın ababanım, 50 mitan tu.

Esekiel sautin amadaghan itir tiar akamin gari

²⁴⁻²⁶ Ezi gumazir kam na inıgha sautin amadaghan ghu, egha ga ghua divazir ekiamın tiar akamin oto. Egha tiar akar kamın danganıba ko guarır akınıba ko azuarır dozım, dar ruarım ko arozimin abari. Ezi tiar akar kamın aven itir danganıba ko azuarır dozım, da winduan dozıba ikıa, da tiar akar ıgharazımning itir bizıba ko bar moghıra magh ghue. Ezi danganır kamın ruarimin ababanım, 25 mitan tu, ezi an arozım 12 mita ko akuamin tu. Ezi tiar

akar kamın adiriziar diki mavanangamim, ighuvir 7pla iti, eghti me da diki pin mavanang an azuarir dozimin aven mangam. Egha adiriziamin boroghin itir guarir akinimning, vong ko vongin itima, aning misizimin min garir detin temer nedaziba iti. ²⁷ Ezi sautin amadaghan, namba 2in divazim, uaghan tiar akar mam iti. Gumazir kam ghua nguazir divazimningin tiar akar kamningin tizimin itimin abari, mati a faragha aruem anadi naghin ababanim gamizi mokin. Nguazir kamın ababanim uaghan 50 mitan tu.

Esekiel namba 2in divazimin tiar akabar gari

²⁸ Ezi gumazir kam na inigha ga namba 2in divazimin tiar akamin aven ghua, danganir me uari akuvir igharazir Godin Dipenimin guamin itimin oto. Ezi gumazir kam sautin amadaghan itir tiar akamin danganibar abarima, an ababaniba, tiar akar igharazibar ababaniba ko uaghara ghu. ²⁹ An danganir muziariba, ko an guarir akiniba, ko azuarir dozim, da danganir igharazir a faragha abaraziba ko magh ghu. Danganir kam ko an azuarir dozim, uaghan winduan dozir aviriba iti. Ezi an ruarimin ababanim, 25 mitan tu, ezi an arozimin ababanim, 12 mita ko akuamin tu. ³⁰ Danganir kam, azuarir ekiaba an vong ko vong sara iti. Azuarir kabar ruarim 12 mita ko akuamin tu, ezi dar aroziba 2 mita ko akuamin tu.† ³¹ Azuarir kaba, me azenan uari akuvir danganir ekiam guam amisuegga iti. Ezi azuarir dozimin guarir akinimning, misizimin min garir detin temer nedaziba iti. Ezi an adiriziam, ighuvir 8pla iti.

³²⁻³⁴ Ezi gumazir kam na inigha ga aruem anadi naghin itir tiar akamin aven ghua, me uari akuvir danganir igharazir mamın oto. Egha aven mangamin tiar akamin

† **40:30:** Hibrun akam vezin kam deragha an mingarim abighizir puvati.

danganibar abarima, an ababaniba tiar akar igharaziba ko magh ghu. An danganir muziariba, ko an guarir akiniba, ko azuarir dozim, da danganir igharazir a faragha abaraziba ko magh ghu. Danganir kam ko an azuarir dozim, da uaghan winduan dozir aviriba iti. Ezi an ruarimin ababanim, 25 mitan tu, ezi an arozimin ababanim, 12 mita ko akuamin tu. An azuarim, me azenan uari akuvir danganir ekiamin guam misuegħa iti. Ezi azuarir dozimin guarir akinimning, misizimin min garir detin temer nedazir aghuiba iti. Ezi an adiriziam, ighuvir 8pla iti.

³⁵⁻³⁷ Ezi gumazir kam na inigha ga ghua notin amadaghan itir namba 2in divazimin tiar akamin oto. Egha aven mangamin tiar akamin danganibar abarima, an ababaniba tiar akar igharaziba ko magh ghu. An danganir muziariba, ko an guarir akiniba ko, azuarir dozim, da danganir igharazir a faragha abaraziba ko magh ghu. Danganir kam ko an azuarir dozim, da uaghan winduan dozir aviriba iti. Ezi an ruarimin ababanim, 25 mitan tu, ezi an arozimin ababanim, 12 mita ko akuamin tu. An azuarir dozim, an azenan uari akuvir danganir ekiamin guam misuegħa iti. Ezi azuarir dozimin guarir akinimning, misizimin min garir detin temer nedazir aghuiba iti. Ezi an adiriziam, ighuvir 8pla iti.

Esekiel danganir me ofabar amuamimin gari

³⁸ Ezi divazir namba 2in notin amadaghan itir tiar akamin azuarimin boroghin, danganir mam uaghan iti. Danganir kamin tiar akam, azuarimin boroghin iti. Me ofan bar isia mighiriba bagħ asiziba inigh izi, danganir kamin aven da ruam. ³⁹ Tiar akar kamin boroghin itir azuarir kam, an aven, 4plan dakoziba iti, pumuning vongin itima, pumuning vongin iti. Ezi me ofa damuamin asiziba isa dagħ arigha dav sosi. Ofan kabanang, ofan avim

bar isia mighiriziba, ko arazir kuraba gin amangamin ofaba, ko osimtiziba agivamin ofaba. ⁴⁰ Ezi notin amadaghan itir tiar akamin boroghin itir azuarir kam, an azenan, 4plan dakozir igharaziba ua iti. Da azuarir kamin ghuavanadir adiriziamin boroghin iti. Dakozir pumuning vongin itima, pumuning vongin iti. ⁴¹ Ezi datirighin ofa damuamin asizibav soghamin dakozir 8pla iti. 4plan dakoziba, azuarimin azenan itima, 4plan dakoziba, azuarimin aven iti. ⁴² Ezi dakozir 4plan igharaziba, ua iti, me dagiabar adar ingari. Dakozir kabar turivibar ababanim 50 sentimita, ezi dar ruariba ko arozibar ababanim 75 sentimitan tu. Me dakozir kabagh isin, afuaba ko bizir igharaziba arisi, kar asizibav sogh, ofan bar isi mighiramibar amuamin biziba. ⁴³ Ezi asiziba aguamin akeziba, me azuarir kamin aven itir biribar da dui. Akezir kabar ruaribar ababaniba, 7 sentimita ko akuamin tu. Ezi me ofa damuamin asizir tuziba dakozir kabar da arisi.

Esekiel ofa gamir gumazibar ghuriabar gari

⁴⁴ Ezi gumazir kam na inigha namba 2in divazimin aven ghua, uari akuvir danganimin aven otogha garima, God bagha ighiabagh amir gumazibar danganimning iti. Danganir mam, notin itir tiar akamin boroghin ikia guam sautin misoke. Ezi danganir igharazim, sautin amadaghan itir tiar akamin boroghin ikia, guam notin misoke. ⁴⁵ Ezi gumazir kam kamaghin na migei, “Danganir guam sautin misoghezim, kar ofa gamir gumazir Godin Dipenimin ingangaribar garibar danganim. ⁴⁶ Ezi danganir guam notin misoghezim, kar ofa gamir gumazir ofan dakozibar ingangaribagh amiba, men danganim. Me Livain anabamin ovavir boribar aven otivigha Sadokin ovavir boribar adarazira. Merara, Ikiavira Itir Godin boroghin mangi an ingangarim damuam.”

Aning Godin Dipenimin oto

⁴⁷ Ezi gumazir kam Godin Dïpenimin uari akuvir danganimin abarima, an ruarim 50 mita, ezi an arozim uaghan 50 mita, egha aning uaghara ghu. Ezi ofa gamir dakozim, Godin Dïpenimin faragha iti.

⁴⁸ Ezi gumazir kam ua na inigha ghua Godin Dïpenimin otogha an azuarir mam nan aka. Egha an tiar akamin boroghin itir guarir akinir vong ko vongin itimningin abari, aningin ababanim uaghara ghugha, 2 mita ko akuamin tu. Ezi Godin Dïpenimin tiar akamin arozimin ababanim,[‡] 7 mitan tu. Ezi birir otevir tiar akamin miriamningin itimning, aning uaghara ghugha 1 mita ko akuamin tu.

⁴⁹ Ezi azuarir kamin ruarimin ababanim 10 mitan tu. Ezi an arozimin ababanim 5 mita ko akuamin tu. Egha adiriziam, danganir me uari akuvimin ikegha azuarir kamin anabo. Ezi guarir akinir dafar pumuning azuarir kamin tiar akamin miriamningin mitighav iti.

41

¹ Ezi gumazir kam na inigha Godin Dïpenimin aven ghu. Ga garima, Anogoroghezir Danganim iti. Egha a tiar akamin boroghin itir guarir akinimning vong ko vong itimin abarima, aningin arozim 3 mitan tu. ² Ezi a tiar akamin arozimin abarima, an ababanim 5 mitan tu. Ezi tiar akamin miriamningin birir otevir vong ko vongin itimning virara voroghira ghu. Aningin arozimin ababanim 2 mita ko akuamin tu. Egha gumazir kam Anogoroghezir Danganir kamin abarima, an ruarimin ababanim, 20 mita, ezi an arozimin ababanim 10 mitan tu.

[‡] **40:48:** Akar ababanir kamningin itim ua datirighin Hibrun akamin itir puvati. Akar kam fomira ikia iza datirighin a itir puvati. Akar kam ikiavira itir dughiamin, gumazir maba Grikin akamin a gira, ezi akar kam akinafarir me Grikin akamin an osirizimin iti.

³ Egha a bar aven ghua Danganir Bar Anogoroghezimin oto. Egha a tiar akamin boroghin itir guarir akinir vong ko vong itimningin abarima, aningin arozimning, 1 mitan tu. Ezi tiar akamin arozimin ababanim, 3 mitan tu. Ezi tiar akamin miriamningin birir otevir vong ko vongin itimning virara voroghira ghu. Aningin arozimningin ababanim 3 mita ko akuamin tu.* ⁴ Egha a Danganir Bar Anogoroghezir kamin abarima, an ruarim ko arozim, aning uaghara ghua 10 mitan tu. Egha a kamaghin na migei, “Danganir kam, a Danganir Bar Anogoroghezim.”

Esekiel Godin Dipenimin poghezir ghuriabar gari

⁵ Ezi gumazir kam Godin Dipenimin birir mitiamin abari, ezi an ababanim 3 mitan tu. Godin Dipenim azenan danganir muziarir aviriba anevinigha iti. Egha danganir kabar arozimin ababanim, 2 mitan tu. ⁶ Danganir muziarir kaba, da uari gisin ikia ghuava anaga 3plan ghuriaba iti, ezi 3plan ghuriar kaba, vaghvagha 30plan danganir muziarir kaba iti. Me dar ingarir dughiamin, me dipenir akiniba asegha akoriba dagh isin da arigha 3plan ghuriar danganir muziariba itiba, pin dar ingari. Eghti dar otevilla izi Godin Dipenimin birim biraghan kogham. ⁷ Danganir muziarir Godin Dipenimin avinizir kaba, dar ghuriar dar itiba kamaghin iti: Danganir vanginan itiba, dar arozim 2 mitan tu. Ezi dar pin danganir muziarir ghuriar namba 2in itiba, dar ababaniba mong ekeveggha dar apengan itir danganibar ababanibagh afira. Ezi dar pin danganir muziarir ghuriar namba 3in itiba, dar ababaniba mong ekeveggha dar apengan itir danganibar ababanibagh afira. Ezi adiriziar mam, ghuriar vanginan itimin ikegha pin

* **41:3:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim abighizir puvati. Ezi akar kam, datirighin itir Grighin akamin gin zui.

ghua namba 2in ghuriamin ghua bar pin namba 3in ghuriamin oto.†

⁸ Ki gari, Godin Dipenim ghuruar vazimin itim biragha azenan ghuzir daruamin tuavim, a ghuruar kabar apengan dar mingarimin min ikia, Dipenir miriaba bar da avini, egha a ghuruar pin itibar mingariba gavgaviba dagh anidi. Mingarir kam, nguazimin ikegha pin ghua daruamin tuavimin tu, an tuirivimin ababanim 3 mitan tu. ⁹ Danganir muziarir kabar azenan itir divazimin mitiamin ababanim, a 3 mita ko akuamin tu. Ezi vanginan itir nguazir pura itim, a Godin Dipenim avinizir danganir mizuaribar ikegha ghua, ¹⁰ Godin Dipenim avinizir dipenir igharazir mabar oto. Danganir aruir kam, Dipenim bar anevinigha gumaziba daruamin tuavimin min iti, ezi an arozimin ababanim 10 mitan tu. ¹¹ Ezi danganir mizuarir kabar aven mangamin tiar akar pumuning iti, egha aningin azenan aruir tuavim guam a misuegha iti. Egha tiar akar mam a Godin Dipenimin sautin amadaghan itima, mam notin amadaghan iti. Ezi ki ua garima, pin itir tuavim, kar danganir muziariba avinizir tuavim, an arozimin ababanim, 2 mita ko akuamin tu.

Godin Dipenimin ababanim

¹² Godin Dipenimin akirangin aruem uaghiri naghin, dipenir ekiar mam iti. Egha Godin Dipenim avinizir nguazir pura itim, guam a misuegha iti. Dipenir kamın arozimin ababanim, a 35 mitan tu, ezi an ruarim 45 mitan tu. Dipenir kamın birir azenan ghuzim, an mitiamin ababanim a 2 mita ko akuamin tu.

¹³ Egha gumazim Godin Dipenimin ruarimin abarima, a 50 mitan tu. Egha a gin nguazir Godin Dipenim avinizim ko aruem uaghiri naghin itir dipenibar abari.

† 41:7: Hibrun akam deragha migirigiar kamın mingarim abighizir puvati.

A Godin Dipenimin tiamin mikebamin ikegha an abara ghua dipenir igharazir kamin girakirangin oto. Ezi an ababanim 50 mitan tu. ¹⁴ Egha a Godin Dipenimin guam ko nguazir kinir vong ko vong sara itimin ruaribar abari, dar ababanim bar moghira uaghan 50 mitan tu.

^{15a} Egha a ghua, Godin Dipenimin akirangin itir dipenimin abari, dipenir kam Godin Dipenim avinizir nguazir kinim guam a misuegha iti. A dipenir kam ko an dipenir ruarir vuem ko vuemin itimning, dar ruaribar abarima, dar ababanim uaghan 50 mitan tu.

Esekiel Godin Dipenimin aven an biribar digiribar gari ^{15b-16} Godin Dipenimin aven zuir danganim, ko an azuarir faragha itimin birim ko Anogoroghezir Danganimin birim, ko winduan ruariba ko, 3plan birir tiar akamin boroghin itiba, me temer arariba isa, ghuriamin ikegha ghua winduabar otogha, birir kabar pogha da ariki. Egha uaghan temer arariba winduaba aven dagh ase.

¹⁷ Me Godin Dipenimin Anogoroghezir Danganim ko, Bar Anogoroghezir Danganimin biriba ko, tiar akam gisin danganir pin itimin biriba ko, Dipenimin aven zuir danganimin biriba nedazibar digiribar gin ghua da aghore. ‡

¹⁸ Digirir kam kamakin: temer aghuir mamın nedazim iti, ezi an gin enselin bar gavgavir mamın nedazim iti, ezi an gin detin tememin nedazim iti, egha ghua dar nedaziba kamaghira uari aghoravkira ghua, danganir kam bar a ini. Enselin bar gavgavir kaba vaghvagha guar pumuning iti. ¹⁹ Mam gumazir guam iti, ezi igharazim laionin guam iti. Egha aningin guamning detin tememin gari, detin temer roghira itir vong ko vongin itimningin gari. Digirir kamaghira gariba, bar Dipenimin biribagh izifa. ²⁰ Egha

‡ 41:17: Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim abighizir puvati.

da vanginan itir ghuriamin ikegha uanaga tiar akabagh afiragha isin tu. ^{21a} Anogoroghezir Danganimin guarir akinimning, 4plan miriaba iti. Egha aning magh gari.

Esekiel ofa gamir dakozimin gari,
a Ikiavira Itir Godin boroghin iti

^{21b-22} Bar Anogoroghezir Danganimin aven mangamin tiar akamin boroghin, bizir mam iti, a ofa gamir dakozir mamin min gari. Ofa gamir dakozir kam, me temer araribar an ingari. An tuirivimin ababanim, 1 mita ko akuamin tu, ezi an arozimin ababanim, 1 mitan tu, ezi an ruarim 1 mitan tu. An mikebaba, ko an dikinim,[§] ko an miriaba, me temer araribar dar ingari. Ezi gumazir kam kamaghin na migei, “Ofa gamir dakozir kam, a zurara Ikiavira Itir Godin damazimin tughav iti.”

Godin Dipenimin tiar akaba

²³⁻²⁴ Danganir Anogoroghezimin aven zuir tiar akam, tiar pumuning iti. Tiar kamning vaghvagha akuar pumuning iti, ezi me hinsbar da isav suiki. Pumuning vongin itima, pumuning vongin iti. Da kuamin dughiam, da sivagh sivagh mangi uarigh puegham. Ezi kamaghira Danganir Bar Anogoroghezim uaghan tiar pumuning iti.

²⁵ Ezi me Anogoroghezir Danganimin tiamningin, detin temeaba ko enselin bar gavgavibar nedazibar ghore, mati nedazir me Dipenimin aven itir biribar ghore. Ezi tiar akar azuarimin aven mangamimningin azenan, me temer araribar dipenir ivem, tiar akam gisin an ingari.

²⁶ Ezi aven mangamin azuarimin birimningin, vong ko vong, winduan ruariba ko detin temebar nedaziba iti.

§ 41:21b-22: Hibrun akam, akar kam, “an dikinim,” a guizbangira ghaze, “an ruarim.” Fomira itir gumazir maba akinafarir kamin akam gira, egha ghaze, akar kam ghaze, “an dikinim.”

Ezi Dîpenimin miriaba avinizir danganir muziariba, dar biriba uaghan nedazir kabanang dar iti.

42

Ofa gamir gumazibar dîpenir pumuning

¹ Egha gumazir kam na inigha azenan itir danganir me uari akuvimin aven otogha, Godin Dîpenimin notin amadaghan dîpenir ruarir mamîn gari. Dîpenir kam, daruamin nguazir kinir Godin Dîpenim avinizimin vongin iti, egha an mîkebar mam Godin Dîpenimin girakirangin itir dîpenir ekiam mong an boroghîra iti. ² Dîpenir kamîn ruarim, 50 mitan tu, ezi an arozim, 25 mitan tu.

³ Dîpenir kamîn kuebam daruamin nguazir kinir Godin Dîpenim avinizim bîra, egha azenan itir danganir me uari akuvir ekiamîn guam a misuegh iti. Me ghurîar 3pla dîpenir kamîn dar ingara ghuanabo. ⁴ Dîpenir kamningin tizimîn, daru aven mangamin tuavim iti. An arozimîn ababanim, 5 mitan tu. Ezi an aven zuir danganim notin amadaghan iti, an arozim, 50 sentimitan tu. ⁵ Dîpenir kamningin namba 3in ghuriamîn danganir muziariba, da namba 2in ghuriam ko namba 1in itir ghuriamîn danganir muziariba mong dar sufi. Me namba 3in ghuriamîn ingarir dughiam, me mong anesuvagha an ingarizi, an danganir muziariba sufi. ⁶ Dîpenir kamningin ghuriaba me dîpenir akinibagh isin da arighizir puvati, mati me uari akuvir danganimîn boroghîn itir dîpenir igharazibar ingari. Puvati. Namba 1in ghuriam, a nguazim gaperagha namba 2in ghuriam ko namba 3in ghuriam gavgavim aning ganidi. Kamaghîn amizi, pîn itir ghuriamîn danganir muziariba mong sufi.

⁷⁻⁸ Dîpenir namba 2in ruarimîn ababanim, a 25 mitan tu. Ezi dîpenir ruarir faragha itimîn ruarimîn ababanim,

a 50 mitan tu. Dipenir ruarir faragha itim, me an guamin vongin divazir mamın ingari, ezi an ruarim, mati dipenir ruarir namba 2in ruarimin min ikia, 25 mitan tu. Divazir kam, a danganir uari akuvamin azenan itimin miriamin iti. ⁹⁻¹⁰ Divazir kam, ko dipenir ruarir faragha itir kam, aningın tizimin daruamin tuavim iti. Gumazitam dipenir kamın aven mangisi, azenan ikia uari akuvir danganim ategh divazimin mikebamin boroghin aven izi, aruem anadi naghin ikegh mangi, daruamin tuavir kamın aven mangam.*

Ezi dipenir igharazir pumuning, aning uaghan Godin Dipenimin vongin, danganir uari akuvimin boroghin sautin amadaghan iti.† Egha daruamin nguazir kinir Godin Dipenim avinizimin vongin iti. Egha aningın mikebanning Godin Dipenimin girakirangın itir dipenir ekiam mong an boroghira iti.

¹¹ Dipenir kamningın ababaniba, dar aroziba ko ruariba ko tiar akaba, da bar moghira notin amadaghan itir dipenimningın ababaniba ko magh ghue. Ezi dipenir kamningın tizimin, daruamin tuavir aven mangamim, aningın tiamningın iti. ¹² Gumazitam sautin itir dipenimningın aven mangisi, divazimin mikebamin boroghin aven izi, aruem anadi naghin ikegh izi, daruamin tuavir kamın aven izam. Tuavir kam, a notin amadaghan itir tuavimin mirara gari.

¹³ Ezi gumazir kam kamaghın na migei, “Notin itir dipenir kamning ko sautin itir dipenir kamning, Godin

* **42:9-10:** Akar ves 3in ikegha ghua 10in tuziba, Hibrun akam deragha migirigiar kabar mingarim abighizir puvati.

† **42:9-10:** Hibrun akar datirighın itim, ghaze, “aruem anadi naghin.” Fomira itir gumazir maba akinafarir kam akabagh iragha da osiri, egha me ghaze, akar kam, sautin amadaghan itir naghin migei.

Dipenim avinizir nguazir kinimin vongin ikia, egha uaghan Godin danganibara, egha bar zue. Ofa gamir gumazir Ikiavira Itir Godin boroghin zuiba, me dar aven ikia ofan bar zueziba api. Ki dipenir kabagh amizi da zue. Kamaghin amizi, ofa gamir gumaziba ofan bar zueziba kagh dar arigham. Kar witba tuamin ofaba, ko arazir kuraba gin amangamin ofaba, ko osimtiziba agivamin ofaba. ¹⁴ Ofa gamir gumaziba Godin Dipenimin aven ikegh, me azenan uari akuvir danganim mangisi, me korotiar zueziba suegh dipenir kabar danganir mizuarir kabar aven dar arigham. Korotiar zuezir kaba me Ikiavira Itir Godin ingangarim damuasa da azui. Egh korotiar igharaziba aghuigh azenan itir danganir gumazamiziba uari akuvimin mangam.”

Gumazir kam divazir ekar Godin Dipenim avinizimin abari

¹⁵ Gumazir kam Godin Dipenimin aven tir danganibar abaragha givagha, na inigha ga ghua aruem anadi naghin itir tiar akamin azenan otogha, a Godin Dipenimin avinizir divazir ekiamin abari. ¹⁶ A bizibar abarir aghorim inigha aruem anadi naghin divazimin ababanim gamima, a 250 mitan tu. ¹⁷⁻¹⁹ Egha a ghua notin amadaghan ko, sautin amadaghan ko, aruem uaghiri naghin divazir kamin abarima, dar ababanibar ruariba vaghvagha 250 mitan tu. ²⁰ Godin Dipenim avinizir divazir kam, a 4plan miriaba iti, ezi dar ababaniba bar 250 mitan tu. Divazir kam, Godin bizir zueziba, ko nguazir kamin gumazamizibar bizir kiniba, tongira da abigha iti.

43

Ikiavira Itir God, uamategha uan Dipenimin ize

¹ Gumazir kam na inigha ðivazir tiar akar aruem anadi naghin garimin amadaghan ghu. ² Ezi ki garima, Israelian Godin angazangarir ekiam ko gavgavim aruem anadi naghin ikegha izi. Ezi angazangarir ekiam ko gavgavim izir dughiamin, ki niginir ekiam barazima, a mati ongarir ekiaba dipira tingazi. Ezi Godin angazangarim nguazim gamima a bar ðafogha taghtasi. ³ Irebamin min garir bizir kam mati ki faragha irebamin min garir bizimningin min ghu. Irebamin min garir bizir mamin aven, God Jerusalem gasighasighasa ami. Ezi irebamin min garir bizir igharazim, ki Kebarin Fanemin miriamin ikia an gani. Irebar ki datirikin garir kam, aning ko magh ghu. Kamaghin amizi, ki uabi fegha nguazim mikinigha guam nguazim gati. ⁴ Ikiavira Itir Godin angazangarir ekiam ko gavgavim iza aruem anadi naghin amadaghan tiar akamin aven iza Godin Dipenimin aven ghu.

⁵ Ezi Ikiavira Itir Godin Duam na fegha na inigha bar aven itir danganir me uari akuvimin ghu. Ezi ki kagh garima, Ikiavira Itir Godin angazangarir ekiam Godin Dipenim gizifa. ⁶ Ezi gumazir kam nan boroghin tughav ikiavira iti, ezi ki orazima, gumazir mamin tiarim Godin Dipenimin aven ikia na migei. ⁷ A kamaghin na migei, “O nguazir kamin gumazim, dipenir kam kar nan atrivir dabirabimin danganim. Egha a uaghan nan dagarir onimning ikiamin danganim. Ki Israelin ikizim zurara men tongin kagh ikiva, me gativagh men gan iki mamaghira ikiam. Israelin ikizim ko men atriviba, me faragha nan ziar bar zuezim gasighasigha ghaze, a pura ziar kinim. Egh gin izamin dughiamin, me ua kamaghin damuan kogham. Me faragha asebar ziaba fa arazir bar kurabagh amua mati amizim tuavir amizibar arazibar gin zui. Egh gin me ua

kamaghin damuan kogham. Eghti men atrivibar kuaba, ua danganir kamin ikian kogham. ⁸ Men atriviba faragha uan dipeniba nan Dipenimin boroghin dar ingari. Ezi men dipenir tiar akaba nan Dipenimin tiar akam boroghira iti. Ezi divazir vamira me dipeniba ko na dipenim abigha iti. Ezi me arazir bar kurar ki aghuaziba me dagh ami. Ezi bizir kamin, me nan ziar zuruzim gamizi, a nan damazimin bar mize. Bizir kam bangin, ki bar men aningaghegha me gasighasiki. ⁹ Me datirighin ua asebar ziaba fan marki, mati tuavir amizimin arazir an amiba. Egh me uan atrivibar kuaba nan saghon da arikigh. Me kamaghin damighti, ki zurara men tongin iki mamaghira ikiam.”

¹⁰ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, “O nguazir kamin gumazim, ni Dipenimin ganganir gin iki-amimin gun Israelin ikizim mikim me geghan. Eghti me uan arazir kurar me amiziba bagh aghumsigham. ¹¹ Me uan arazir kurar me amizibar aghumsigh givaghti, ni Godin Dipenimin digiriba ko ganganimin gun me mikim. An ababaniba, ko tiar akar aven ghua azenan iziba ko, an averiamin itir biziba ko, an aven ingaramin araziba ko, an bizir ki damuasa mikemeziba, ni bizir kaba men damazibar bar ada osirighti, me bar nan akabar gan dar gin mangi dar amu.

¹² “Kar Godin Dipenimin Akar Gavgavim: Mighsiar orazir Godin Dipenim aperaghav itim, an danganiba bar anevinigha itir danganiba, da bar moghira zuegh na baghvira ikiam. Guizbangira, kar Godin Dipenimin Akar Gavgavim.”

Ofa gamir dakozimin ababaniba

¹³ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Kar ofa gamir dakozimin ababanim. Ofa gamir dakozir kamin mingarimin povir nguazim gaperaghav itim, an tuirivimin ababanim, 50 sentimitan tu. Ezi an povimin miriamin ikegha aven zuir danganimin arozim, an ababanim, 50 sentimitan tu. Divazir dozir mam, an mingarir povir kamin miriaba azenan isin ikia bar anevini, ezi an tuirivimin ababanim, 25 sentimitan tu. ¹⁴⁻¹⁵ Ofa gamir dakozir kam a 3plan miteba iti. An povim gisin aperaghav itir miter namba 1, an tuirivimin ababanim 1 mitan tu. Ezi miter kamin miriamin ikegha aven zuir danganimin arozim, an ababanim, 50 sentimitan tu. Ezi miter kam gisin itir namba 2in mitem, an tuirivimin ababanim, a 2 mitan tu. Ezi miter kamin miriamin ikegha aven zuir danganimin arozim, an ababanim, 50 sentimitan tu. Ezi miter kam gisin itir namba 3in mitem, an tuirivimin ababanim 2 mitan tu. Miter bar pin itir kam, kar ofaba tuer danganim. Ezi ofaba tuer danganim, bulmakaun kombar min garir biziba, an mikebar 4pla gaseghav iti.

¹⁶ “Ofa gamir dakozimin ofaba tuer danganir kamin siriam, an ruarimning ko, arozimningin ababaniba uaghara ghuegha 6 mitan tu. ¹⁷ Ofaba tuer danganir kam, an apengan itir miter namba 2, an ruarimning ko arozimningin ababaniba magh ghugha 7 mitan tu. Ezi miter namba 2in miriamin ikegha aven zuir danganimin arozim, an ababanim, 50 sentimitan tu. Ezi divazir dozir mam, a miter kamin miriaba azenan isin ikia bar anevini, ezi an tuirivimin ababanim, a 50 sentimitan tu. Ezi adiriziar mam, ofa gamir dakozim gasaraghav ikia, guam aruem anadi naghin misuegha iti.”

*Ofa gamir dakozim,
me a isa God ganidi*

¹⁸ Ikiavira Itir God, kamaghin na migia ghaze, “Nguazir kamın gumazim, ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghin migei: Kar bizir ki damuasa mikemeziba, me ofa gamir dakozim gisin asiziba tue da mighirir ofabar amuva, ofan bar isi mighiramim damuamin asizir ghuziba, a gisin da kavamangsi, ofa gamir dakozimin ingarigh givaghti, dughiar kamra, ni arazir kabar gin mangi dar amu. ¹⁹ Ni bulmakaun apuritam inigh Livain anabamin ofa gamir gumaziba, me Sadokin ovavir boribar maba, me daningh. Merara izi nan boroghin nan ingangarim damuam. Egh ofa gamir gumazir kaba bulmakaun apuritam misuegh gumazamizibar arazir kuraba gin amangamin ofa damu. Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki Akar Gavgavir kam gami. ²⁰ Egh ni bulmakaun kamın ghuzitaba inighiva ofa gamir dakozimin, mikebabar komin 4plan kabar aghuigh. Egh gumazamizibar arazir kuraba gin amangisi ofa gamir dakozir namba 2in mitemin mikebabar aghuva, an divazir dozir bar anevinizim a daghuigh. Ni kamaghin damighti, ofa gamir dakozim nan damazimin zueghiva, na baghavira itir bizimin min ikiam. ²¹ Ia bulmakaun apurim inigh, Godın Dipenim avinizir divazimin aven itir danganir God inabazimra mangi, arazir kuraba gin amangamin ofan min, a misuegh an ofa damu. Danganir kam, a Anogoroghezir Danganimin azenan iti. ²² Egh amimzaraghan, ia memen apurir duaba puvatizitam inigh, egh arazir kuraba gin amangamin ofan min ofa damu. Eghti ofan kam ofa gamir dakozim damighti, a zuegham. Mati ia faragha bulmakaun apurimin ghuzim gamizi mokin. ²³ Ia kamaghin ofa gamir dakozim damighti a zuegh givaghti, ia bulmakaun apurir duaba puvatizitam inighiva, sipsipin okoruamin tongin sipsipin apurir duaba puvatizitam inigh, ²⁴ Ikiavira Itir Godın damazimin

izi. Eghti ofa gamir gumaziba amangsizim isi aning gisuaghsuegh, ofan bar isia mighirizimin min, aning isi Ikiavira Itir God bagh ofa damu. ²⁵ Ia 7plan aruebar, ia vaghvagh aruer vamiran memen tam inigh izi arazir kuraba gin amangamin ofan min a misuegh ofa damu. Egh uaghan bulmakaun apuritam ko sipsipin okoruamin tongin sipsipin apuritam inigh izi. Eghti asizir kaba, duatam dar mikarzibar ikian marki. ²⁶ Ofa gamir gumaziba aruer 7plan ofa gamir dakozim damighti a zueghsi, ofan kabar amuam. Me kamaghin ofa gamir dakozim damighti, a nan bizimra an min ikiam. ²⁷ Eghti 7plan aruer kaba givaghti, namba 8in aruemin ikegh mangi, ofa gamir gumaziba, Israelia ia bagh ofa damuam. Me ofan tue bar isia mighiriziba ko, gumamaziba God ko navir vamiran ikiamin ofabar amuam. Me kamaghin damighti, ki ofan kaba bagh bar akongegh da iniam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

44

Aruem anadi naghin itir tiam dukuaghav iti

¹ Ezi gumazir kam na inigha, ga ua Godin Dipenimin aruem anadi naghin amadaghan itir divazimin ghua ki gari, an tiam dukuaghavira iti. ² Ezi Ikiavira Itir God na migia ghaze, “Tiar kam dukuaghvira iki kuighirighan kogham. Gumazitam an aven mangan kogham. Ki Ikiavira Itir God, Israelian God, kirara ki an aven ize. Kamaghin amizi, a kuighirighan kogh kamaghira ikiam. ³ Atrivimin otarimra, Ikiavira Itir Godin damazimin daghebar amisi tiar akamin aven izi Dipenimin aven dapiam. A tiar akamin aven iziva, Dipenimin aven mangamin azuarimin aven izam, egh gin a mangisi a kamaghira tuavir kamra azenan mangam.”

Godin gumazamizibara, Godin Dipenimin aven mangam

⁴ Egha gumazir kam na inigha ga notin amadaghan itir tiar akamin aven ghua, Godin Dipenimin tiamin oto. Ezi ki garima, Ikiavira Itir Godin angazangarir ekiam, Ikiavira Itir Godin Dipenim bar a gizifa. Kamaghin amizi, ki degiaghirigha uan guam nguazim gati. ⁵ Ezi Ikiavira Itir God kamagh na migei, "O nguazir kamin gumazim, ni deravira ganigh. Bizir ni garava orazir kaba, ni deravira dagh nighnigh. Ki bizir Ikiavira Itir Godin Dipenimin aven damuamiba ko Akar Gavgaviba ni mikimasa. Eghti ni deravira fogham, tinara Godin Dipenimin aven mangigh uam azenan izam, eghti tina puvatigham.

⁶ "Ni Israelin ikizir akaba batozir kamin mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: O Israelin ikizim, ia amir arazir kurar ki bar aghuaziba, Ia da atakigh! ⁷ Ia na bagha ofabagh amua asizir aghuiba ko, oviba ko, ghuziba na ganidir dughiabar, ia Kantrin Igharazibar Gumazamizibar amamangatizi me nan Dipenimin aven ize. Me uan mikarzir mogomebar iniba aghorezir puvati, egha uan navir averiabar aven nighnzir gavgavim nan itir puvati. Me nan Dipenimin aven ize, ezi tuavir kamin ia nan Dipenim gamizi, a nan damazimin mize. Ia arazir kurar ki bar aghuazir aviribagh ami. Kamaghin amizi, ia nan Akar Dikirizir Gavgavim abiki. ⁸ Ia nan bizir bar zuruziba deravira dar garir puvati. Egha ia Kantrin Igharazibar Gumazamiziba arizima, me ian danganim inigha nan Dipenimin ingangarir kabagh ami.

⁹ "Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei: Kantrin Igharazibar Gumazamizir Israelin ikizimin tongin ititam, a uan mikarzir mogomemin inim atughan kogh, egh uan navir averiamin aven nighnzir gavgavim nan

ikian kogh, gumazir kam, nan Dipenimin aven izan kogham. Bar puvatigham.”

Livaiba ofa damuamin ingangarim damuan kogham

¹⁰ Ikiavira Itir God na migia ghaze, “Israelin ikizim akirim na gasaragha bar nan saghon zuima, Livain anabamin adarazi uaghan, nan aghuagha asebar ziaba fa nan saghon ghu. Kamaghin amizi, ki men arazir kuraba ikarvagh pazavira me damigham. ¹¹ Ki kamaghsua, me nan Dipenimin aven ingangaribar amuam, egh nan Dipenimin tiar akaba deraghvira dar ganam. Egh gumazamizibar akurvagh, ofan bar isia mighiriba, ko ofan igharaziba bagh asizibav soghiva, ofabar amuva gumazamizibar damazimin tuiiv, me bagh Godin ingangarim damuam. ¹² Ezi puvati, me ua Israelin ikizimin faragha ghua, asebar ziaba fe, egha me gamizi me asaghpora ira arazir kuramin aven zui. Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki akar dikirizim gamua guizbangira kamaghin me migei, ki men arazir kuraba ikarvagh pazavira me damigham. ¹³ Eghti me nan boroghin izi ofa gamir gumazibar iki nan ingangarim damuan kogham. Me nan damazimin ofan zueziba ko anogoroghezir bizitamin boroghin mangan kogham. Me uan arazir kurabagh nighnigh bar aghum-sigham. Egh arazir kurar ki bar aghuazir me amiziba bagh, ivezir kuram iniam. ¹⁴ Eghti ki me amiseveghti, me nan Dipenimin ganiva an aven damuamin ingangariba bar dar amuam.”

Ofa gamir gumazibar ingangariba

¹⁵ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze: Ofa gamir gumazir Livain anabamin itiba, me Sadokin ovavir boriba, dughiar Israelin ikizim akirim ragha na gasarazimin, merara nan Dipenimin aven itir biziba deravira dar garava, nan ingangarim bagha gavgafi.

Kamaghin amizi, merara nan ingangarim damusi nan boroghin izi, na bagh ofabar amusi asizibar oviba ko ghuziba isi ofabar min na daningam. ¹⁶ Merara nan Dipenimin aven izam. Merara nan ingangarim damusi nan dakozim boroghira izam. Merara nan bizibar ganam.

¹⁷“Ofa gamir gumaziba, namba 2in divazir nan Dipenim avinizimin tiar akamin aven mangi uari akuvir danganimin otivsi, me ofa gamir gumazibar korotiar me inir ghurghuribar ingarizibar aghuigh. Me nan Dipenimin boroghin uari akuvir danganir kamin aven iki, nan ingangarim damuamin dughiamin, me sipsipin arizibar ingarizir korotiabar aghuan marki. ¹⁸ Me inir ghurghurir avizir ruarir taba dapanir asuabar min uan dapanibagh ighuigh. Egh trausiziar oteviba isi uan korotiar ruaribar apengan dar aghuigh. Egh doriba men aghan koghsi me inir ruariba ikiva, miter gavgavibar uan ivariaba amighinan marki. ¹⁹ Me azenan ikia uari akuvir danganimin gumazamaziba bagh mangisi, me Godin Dipenimin aven ingangarim damuasa aghuizir korotiaba suegh danganir muziarir zuezibar dar arikigh. Egh me korotiar igharazitabar aghuigh azenan mangi. Puvatightima, gumazamizir kiniba men korotiar bar zuegha anogoroghezibar suigh, egh me arimighiregham. Kamaghin amizi, me korotiar igharazitabar aghuigh azenan mangam.

²⁰“Ofa gamir gumaziba uan dapanir ariziba apir, bar adagh isiti da dapanir tuziba ikian marki. Egh me uan dapanir ariziba ateghti da mangi ruarighan marki. ²¹ Ofa gamir gumaziba, aven ikia uari akuvir danganimin aven mangisi, wainin tam aman marki. ²² Ofa gamir gumazitam, amizir pam taghizir tamin ikian marki. A Israelin

44:17: Ua Me Ini 28:39-43; Ofa Gami 16:4 **44:19:** Ofa Gami 16:23; Esekiel 42:13-14 **44:20:** Ofa Gami 21:5 **44:21:** Ofa Gami 10:9 **44:22:** Ofa Gami 21:7; 21:13-14

ikizimin amizir igiar gumazitam koma akuizir puvatizitamın ikiti deragham. Egh a uaghan ofa gamir gumazir aremezimin amuir odarimin ikiti deragham. A gumazir kinir ovengezitamın amuir odarimin ikian marki.

²³ “Ofa gamir gumaziba, bizir na baghvıra itiba ko nguazir kamin bizir kiniba, nan gumazamizibar sure damu. Egh bizir manam, nan damazimin zue, ezi bizim manam nan damazimin mize, ni dar men sure damuam. ²⁴ Akam adaritam otoghti, ofa gamir gumaziba nan Akar Gavgavibagh isin tugh men adarim tuisigh. Me isar ekiabar Arazibar suigh, dagh nighnigh dar gin mangi, arazir ki ifongezibar amuva, egh Sabatin dughiamın arazimin gin mangiti, a na baghvıra itir dughiamın min ikiam.

²⁵ “Ofa gamir gumazitam, ovengezir gumazir kuamin boroghin mangi an suiragh, nan damazimin mizeghan marki. Egh an tavira, mati an afeziam o amebam, o an borir tam, o an aveghbuatam, o an amizir patamin itir puvatizim aremeghti, a men kuabar suigh dar afegh, egh a nan damazimin mizegham. ²⁶ Egh gin a ua nan damazimin zueghamin arazibar gin mangi ua nan damazimin zuegh givaghiva, gin a 7plan aruer igharazibar ua pura iki mizuamam. ²⁷ Aruer kaba givaghti, a gin Godin Dipenim avinigha uari akuvir danganimın mangi, ua bagh arazir kuram gin amangamin ofa damu. Egh a kamaghin, ua Godin Dipenimin Anogoroghezir Danganimın aven mangi ua ingaram. Ki ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.

²⁸ “Ofa gamir gumaziba, Israelin nguazimin aven nguazitam inian kogham. Me nan ingangarir kam ini, a mati men bizir aghuir ki me ganingizim. Kirara, ki bizir aghuir me inigh zurazurara suiragh ikiamin kam. ²⁹ Ofa

gamir gumaziba, me wit tuamin ofa, ko arazir kuraba gin amangamin ofa ko, osimtiziba agivamin ofaba, dagher kaba kar ofa gamir gumazibar dagheba. Egh Israelin nguazimin aven, bizir gumazamiziba na bagha arighizi da na baghvira itiba bar, ofa gamir gumaziba da iniam. ³⁰ Gumazamiziba faragha anizir dagheba asighiva, dar tongin dagher bar aghuir faraghavira itiba inigh ofa gamir gumazibar aningam. Egh bizir igharazir gumazamiziba isa nan ingangarim bagha anidiba, ofa gamir gumaziba uaghan da iniam. Gumazamiziba dughiabar zurara bretba tuva, faraghivira tuamin bretba, me ofan min da isi ofa gamir gumazibar aningigh. Egh gumazamiziba kamaghin damuti, nan bizir aghuiba men dipeniba ko ikizibagh izivagham.

³¹ “Ofa gamir gumaziba, kuarazim o, asizir uabi aremezir tam aman marki. Egh asizir igharazim misuegha atizir asizim uaghan, me aneman marki.”

45

Israelia Ikiavira Itir God bagh nguazir tam ginabagh

¹ Ikiavira Itir God ua na migia ghaze, “Ia uamategh uan kantrin mangegh, Israelia uan nguazim abigh, uan ikiziba vaghvagher me daningiva, ki Ikiavira Itir God, na bagh nguazir ekiatam atigh. Eghti an ruarim, 12 kilomita ko akuamin tugham, eghti an arozim 10 kilomitan tugham.* Eghti danganir kam bar moghira zueghiva na baghvira ikiam. ² Nguazir kamin aven, ia Godin Dipenimin ingarsi danganitam ginabagh. Nguazir kamin 4plan miriabar ababaniba bar moghira 250 mitan tugham. Egh ia ua

^{44:31}: Ofa Gami 22:8 * ^{45:1}: Hibrun akar datirighin itim, akar kam kamaghin migei, “5plan kilomita.” Ezi gumazir fomira itir maba, akar kam Grighin akamin kamaghin a gira, “10plan kilomita.”

nguazir otevir igharazitam amiseveghti, a Godin Dipenim ikiamin nguazir otevir kam avinighti, an arozim 25 mitan tughti, a pura ikiam. ³⁻⁵ Eghti ia nan nguazir ekiar kam, akuar pumuningin anebighti, akuar pumuning aning ababanir vamiran iki. Nguazir kamningin ababanimin ruarimning uaghara 12 kilomita ko akuamin tugh, eghti aningin arozim, 5 kilomitan tugh. Nguazir kamningin tam, ki ofa gamir gumaziba bagh a ginabagham, kar nguazir nan Dipenim itir kam. Ofa gamir gumazir nan Dipenimin aven ingangaribar amuasa nan boroghin iziba, me nguazir ki me bagha inabazir kamin uari bagh dipenibar ingaram. Ezi nguazir kam a danganir bar zuruzim, egha a nan bizimra, nan Dipenim uaghan danganir kamin aven ikiam. Eghti ki uan nguazir kamin otevir igharazim isi Livain adarazir aningam. Livaiba nan Dipenimin ingangarir igharazibagh ami. Egh me nguazir kamin uan nguibar ekiabar ingaram.†

⁶ “Danganir zuruzir kamin miriam, danganir igharazir mam an boroghin ikiam. An ruarimin ababanim, 12 kilomita ko akuamin tughti an arozimin ababanim, 2 kilomita ko akuamin tugham. Nguazir kam a Israelin gumamaziziba bar men nguazim, eghti me an uan nguibar ekiamin ingaram.”

God atrivim bagha nguazim ginaba

⁷ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Ia nguazir otevir pumuning atrivim bagh aning ginabagh. Nguazir otevir faragha zuim, an aruem anadi naghin amadaghan nan nguazimin miriam ko nguazir ian nguibar ekiam itimin miriamin ikegh, mangi aruem anadi naghin

† 45:3-5: *Hibrun akar datirighin itim, akar kam kamakin, “20plan danganiba.”* Egha gumazir fomira itir maba, akar kam Grighin akamin a gira, “Men nguibar ekiam.”

amadaghan Israelin kantrin nguazibar mitaghniamin tugh. Eghti namba 2in nguazir otevim, aruem uaghiri naghin amadaghan nan nguazim ko nguibar ekiam itir nguazimin miriamin ikegh, mangi aruem uaghiri naghin Israelin kantrin nguazir mitaghniamin tugh. Kamaghin amizi, nan nguazim ko nguibar ekiam itir nguazim, ko atrivimin nguazir otevimning, da Israelin kantrin danganir kam bar a iniam. Nguazir kam, aruem anadi naghin itir mitaghniamin ikegh, mangi aruem uaghiri naghin itir mitaghniamin tugham. Eghti nguazir kamin ekiamin abanim, Israelian anababa vaghvagha ghuaviba ikiangizir nguazibar ababaniba ko magh mangigh. ⁸ Israelin nguazimin aven, atrivim ua baghvira nguazim ikiam. Eghti gin atriviba, nan gumazamiziba abin ua men nguaziba inian kogham, mati atriviba faragha amizi mokin. Atriviba gin Israelin ikizimin anababa, vaghvagh men nguaziba me daningam.

⁹ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ia Israelian atriviba, ia bar dughiar ruarimin arazir kurabagh ami! Ia kuaba kurir arazim ko igharaz darazi abirir arazim atakigh. Bizir manam dera ia damu. Ia uamategh nan gumazamiziba, men nguazim me dama a inisi, me batoghan marki. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei.”

Ia guizin arazimin gintigh bizibar ababanibar amu

¹⁰ Ia bar guizin arazimin gintigh, bizibar osimtiziba ko ababanibar amu. ¹¹ Efa, a bizir midiariba tuisigh dar osimtizimin ganamin bizim. Ezi bat, a bizir dipamin itibar abanim damuamin bizim. Aningin bizibar abarir ababaniba uaghara magh ghu. Kamaghin amizi, efan 10pla, a homan vamira ko magh ghu. Ezi batin 10pla, homan

vamira, o korin vamira ko magh ghu. Bizir guar aviriba bar, me homan ababanimin gin ghua, dar osimtiziba ko ababanibar adagh ami. † 12 Bizibar osimtizibar ababanim kamakin: 20plan gera, sekelin vamira. Ezi 60plan sekel, minan vamira. §

13 “Ia Israelia dagher biziba ofan min da inigha na bagha izi, ia kamaghin dar ababanibar amu. Ia witin 60plan efa iki, egh dar tongin efan vamira isi ofa damu. Egh balin 60plan efa iki, dar tongin efan vamira isi ofa damu. 14 Egh ia uan temer olivin borer 100plan batba iki, ia dar tongin batin vamiran isi ofa damu. 15 Egh sipsipin Israelin nguazimin dadaba apir 200pla iki, ia dar tongin sipsipin vamira isi ofa damu. Ia bizir kaba inigh izi, wit tuamin ofaba, ko ofan bar isia mighiriba, ko na ko navir vamira ikiamin ofaba, ia dar amu. Ia ofan kabar amutima, ki ian arazir kuraba gin amadagham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

16 “Kantrin kamin gumazamiziba bar, bizir kaba inigh Israelian atrivim bagh mangiva ofabar amuam. 17 Kar atrivimin ingangarir a damuamim: ofan bar isia mighiriba, ko wit tuamin ofaba, ko wain ko olivin boremer inger ofaba ko, dughiar ekiabar isaba ko, iakinir igiabar dabirabiba ko, Sabatin dughia ko, Israelin ikizimin dughiar ekiar igharazir God inabaziba. Atrivim, Israelin ikizimin arazir kuraba agivsi, ofan kabar amuam. Ofan kabanang: arazir kuraba gin amadir ofaba ko, wit tuamin

† 45:11: Ababanir kamning, homa ko kor, aningin ababanim 175 litan ghu. Ezi ababanir kamning efa ko bat, aningin ababanim, 17 lita ko akuamin tu. § 45:12: Sekelin osimtizim, 11 gremen tu, ezi minan osimtizim, 648 gremen tu. Hibrun akam vezin kamin aven, “60plan sekel,” a migeir puvati. A ghaze, “20plan sekel, ko 25plan sekel, ko 15plan sekel.” Ezi kar 60plan sekel.

ofaba ko, ofan isia bar mighiriba ko, God gumazamiziba ko navir vamiran ikiamin ofaba.”

Godin ziam famin dughiar ekiaba

¹⁸ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Azeniba vaghvagha dar iakinir faragha itimin, an aruer farazimin, ia Godin Dipenim damighti a zueghsi, bulmakaun apurir igiar duaba puvatizitam inigh an ofa damu. ¹⁹ Eghti ofa gamir gumazim arazir kuraba gin amangamin ofan kamin ghuzitaba inigh, Godin Dipenimin guarir akinir tiar akamin boroghin itibar aghuva, ofa gamir dakozir namba 2in mitemin mikebar 4pla daghuva, aven itir danganir me uari akuvimin tiar akabar boroghin itir guarir akinibar aghu. ²⁰ Iakinir kamin, an namba 7in aruemin, tina deraghvira fozir puvatigha atamakuigha arazir kurar manam gami, ia a bagh ofan kabar amu. Egh tuavir kamin, ia Godin Dipenim damuti a zuegham.

²¹ “Iakinir faragha zuimin, an namba 14in aruemin, ia God Israelia Gitazir Dughiam bagh Isar Ekiam damu. Egh aruer 7plan, ia yis puvatizir bret amam. ²² Isar ekiamin dughiar faragha zuimin, atrivim uan arazir kuraba ko kantrin kamin itir gumazamizibar arazir kuraba gin amangisi, arazir kuram gin amangamin ofa damusi bulmakaun apurir igiatam isi ofa gamir gumazibar anighti, me an ofa damu. ²³ Isar kamin arueba vaghvagh, atrivim Ikiavira Itir God bagh ofan bar isia mighiribar amusi, gumazamiziba inigha izir bulmakaun apurir igiar 7pla, ko 7plan sipsipin apurir duaba puvatiziba isi ofabar amu. Egh 7plan dughiar kabar vaghvagh a uaghan memen apurim isi arazir kuraba gin amangamin ofabar amuam.

²⁴ “Egh atrivim bulmakaun apurir kaba ko sipsipin apurir kaba iniva vaghvagh 14 kilogrem wit ko 3 lita

olivin borem sara inigh izi. Eghti ofa gamir gumaziba, bulmakauba ko sipsipin kaba isi ofa damuva, wit ko olivin borem sara ofa damuam.

²⁵“Eghti iakinir namba 7in, an aruer namba 15in, Averenibar Ikiamin Dughiar Ekiam ko Dagher Abuananaba Asiamin Dughiam otogh mangi 7plan aruebar tugham. Eghti atrivim 7plan aruer kabar vaghvagh da inigh izi ofa gamir gumazibar aningam. Ofan kaba, arazir kuraba gin amangamin ofaba ko, avimin bar isia mighirir ofaba ko, wit tuamin ofaba ko, olivin boremin ofaba. Asizir kaba ko, witba ko, olivin borebar dibobonim, da God Israelia Gitazir Dughiamin ofabar dibobonim ko magh ghu.”

46

God, atrivim damuamin ofabav gei

¹“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Aven itir danganir me uari akuvimin tiar akar aruem anadi naghin itim, wighba vaghvagh, dar 6plan ingangarir aruebar, tiam dukuagh iki mamaghira iki. Egh Sabatin dughiam ko iakinir igiamin isar ekiamin dughiamin, tiam kuighirigham. ² Godin ziam famin dughiam otoghti, atrivim azenan itir me uari akuvir danganimin ikegh, izi azuarir dozir aven mangamimin mangi namba 2in divazimin aven otogh, an tiar akamin guarir akinimin boroghin tughiv ikiam. A ganti, ofa gamir gumaziba izi, an ofan bar isi mighiramim ko, gumazamiziba God ko navir vamiran ikiamin ofabar amigh givaghti, atrivim tiar akamin boroghira ikiva tevimning apirigh, dapanim aviragh, Godin ziam fam. Egh gin uamategh azenan mangam. Eghti me tiar akam asaraghan kogh iki mangi guaratizimin tugham. ³ Sabatin dughiaaba ko iakinir igiabar isaba bar, kantrin kamin gumazamiziba uaghan

tiar akar kamin azenan Ikiavira Itir Godin damazimin iki, an ziam fi teviba apirigh dapaniba avigham.

⁴ “Sabatin dughiaaba bar, atrivim izi Ikiavira Itir God bagh ofan bar isia mighiribar amusi, 6plan sipsipin nguzir duaba puvatiziba ko sipsipin apurir duaba puvatizir tam inigh izi. ⁵ A sipsipin apurir kam iniva 14 kilogrem wit sara inigh izam. A sipsipin nguziba iniva, a uan ifongiamin gin mangi witin aviritaba sara inigh izam. A witin avirir kaba bagh olivin borer da ko voroghira mangamiba inigh izi. Dar ababanim kamakin: a 14 kilogrem wit iniva, a 3 litan olivin borem sara inigh izi.

⁶ “Egh atrivim iakinir igiamin isam bagh, a bulmakaun apurir igiatam ko 6plan sipsipin igiaba, ko sipsipin apurir ekiar vamira, duaba dar mikarzibar puvatiziba, ana da inigh izam. ⁷ A bulmakaun apurir kam iniva 14 kilogrem wit sara inigh izi. A sipsipin apurir kam iniva 14 kilogrem plaua sara inigh izi. A sipsipin igiaba iniva, a uan ifongiamin gin mangi witin aviritaba sara inigh izi. Egh witin avirir kaba bagh olivin borer da ko voroghira mangamiba inigh izi. Dar ababanim kamakin: a 14 kilogrem wit iniva, a 3plan litan olivin borem sara inigh izi. ⁸ Atrivim nan ziam fisi, an azenan itir me uari akuvir danganimin ikegh, izi azuarir dozir aven mangamimin mangi namba 2in divazimin tiar akamin aven otogham. Egh a nan izam fegh givagh ua mangisi, a izezi moghin ua mangi azenan itir me uari akuvir danganimin otogham.

⁹ “Isar ekiabar dughiaabar, kantrin kamin gumazamiziba Ikiavira Itir Godin ziam fisi izi, tina notin amadaghan itir tiar akamin aven izegh, a uamategh mangisi, a sautin amadaghan itir tiar akamin azenan mangi. Eghti tina sautin amadaghan itir tiar akamin aven izegh, a uamategh azenan mangisi notin itir tiar akamin azenan mangi. Tav aven izezir tiar akam moghin uam azenan mangan

kogham, a vongin itir tiar akamin otogh azenan mangi. ¹⁰ Gumazamiziba aven izisi, atrivim uaghan me ko aven izam. Eghti me azenan mangisi, atrivim uaghan me ko azenan mangam. ¹¹ Isar ekiabar dughiaba ko ofa gamir dughiar ekiabar, gumazitam ofa damusi a bulmakaun apurir tam iniva, 14 kilogrem wit sara inigh izi. A sipsipin apurir ekiar tam iniva, 14 kilogrem plaua sara inigh izi. A sipsipin igiataba iniva, a uan ifongiamin gin mangi witin aviritaba sara inigh izi. Egh witin avirir kaba bagh olivin borer da ko voroghira mangamiba inigh izi. Dar ababanim kamakin: a 14 kilogrem wit iniva, 3plan litan olivin borem sara inigh izi.

¹² “Atrivim uabi, Ikiavira Itir God bagha, uan ifongiamin gin mangamin ofa a daningam, kar ofan bar isia mighirim ko, God ko navir vamiran ikiamin ofaba, a da isi a uan ifongiamin gin mangamin ofabar min, da inigh izi. Dughiar kamin, me a bagh namba 2in divazimin aruem anadi naghin itir tiar akam kughti, an aven mangigham. Egh a uan ofan bar isia mighirim ko, God ko navir vamiran ikiamin ofabar amuam, mati a zurara Sabatin dughiabar ofa gami moghira, an ofabar amuam. Egh a uam azenan mangiti, me tiam dukuagh.”

God, me dughiabar vaghvagh ofan damuamibav gei

¹³ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Mizarazibar zurara, ia sipsipin igiar azenir vamira ikia duaba puvatizitam inigh izi, Ikiavira Itir God bagh ofan bar isia mighirimin min ofa damu. Ofan kamaghin amizim, ia dughiabar zurara a damu. ¹⁴ Egh uaghan mizarazibar zurara, ia ofan bar isia mighiramim damusi asizim iniva, witin aghuir kilogremin pumuning ko olivin borer litan tam sara inigh izi aning veregh. Kar wit tuamin ofa. Arazir mizarazibar Ikiavira Itir God bagh ofa damuamin kam, a iki mamaghira

ikiam. ¹⁵ Ia kamaghira sipsipin igiam ko wit ko olivin borem inigh izi, mizarazibar zurazurara Ikiavira Itir God bagh ofan bar isia mighiribar amu mamaghira iki.”

*Atrivim*in nguazim

¹⁶ “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Atrivim nguazir otevir tam isi, bizir aghuimin min uan otarim danigham, eghti nguazir kam, an an ghuavim ikegham. Nguazir kam zurara an otarimin adarazir nguazimra. ¹⁷ Eghti atrivim uan nguazir otevir mam isi, uan ingangarir gumazir mam danighti, azenir namba 50 otoghti, a nguazir inizir kam uam atrivim daningam. 50plan azenibar zurara, Judaba ua biziba ikarvaghamin arazir kam damuam. Dughiar kam otoghti, nguazir kam uam atrivimin nguazim gavagham. Kar an bizimra, ezi a uan otariba ko uan ovavir boriba, me zurara an ghuavim ikegham.

¹⁸ “Eghti atrivim gumazamizibar nguazitam me dama a inian kogham. A nguazir manam isi uan otaritam daningisi, a uan nguazimra isi a daningam. Eghti nguazir kam an otarimin bizimra. A gumazamiziba abiniva men nguaziba me dama da inian kogham. Kamaghin amizi, nan gumazamiziba uan nguazibar iki deraghvira dapi- agham. Me aghamsigh tintinibar nguazir igharazibar mangan kogham.”

Esekiel Godin Dipenimin

ofa tuer danganibar gari

¹⁹ Gumazir kam na inigha, namba 2in divazimin tiar akamin aven ghua, daruamin nguazir kinir Godin Dipenim avinizimin otogha notin itir dipenimin oto. Dipenir kamin danganir doziba, da Godin danganibara, egha da bar zue. Dar aven, ofa gamir gumazir Ikiavira

Itir Godin boroghin zuiba dar iti. Ezi gumazir kam aruem uaghiri naghin itir danganim nan aka. ²⁰ Egha kamaghin na migei, “Danganir kamin aven, ofa gamir gumaziba, os-
imtiziba agivamin ofaba ko arazir kuraba gin amangamin ofabar asizir tuziba inigh izi da avigham. Egh me uaghan wit tuamin ofaba inigh izi danganir kamra da tuam. Ofa gamir gumaziba bizir zuezi taba inigh, azenan gumaziba uari akuvir danganimin mangan kogham. Puvatightima, gumazir kiniba bizir bar zuegha anogoroghezir kabar suighiva me ovengam. Kamaghin amizi, bizir zuezir kaba bar men saghon ikiam.”

²¹ Egha gumazir kam na inigha azenan ghua, me uari akuvir danganimin otogha an mikebar 4pla nan akakasi. Ki garima, an mikebar 4pla vaghvagha ua danganir muziarir maba iti. ²² Danganir muziarir kaba, dar ababaniba magh ghu. Dar ruaribar ababanim, 20 mitan tu, ezi dar arozibar ababanim, 15 mitan tu. ²³ Da vaghvagha birir dagiabar ingarizir mam iti. Ezi avim arighamin danganim dar biribar poroghav iti. ²⁴ Ezi gumazir kam kamaghin na migei, “Kar ofan dagheba tuamin danganim. Godin Dipenimin ingangarir gumaziba, gumazamiziba ofa damuasa inigha izir asiziba inigh, me kagh adar tuziba avigham.”

47

Dipam Godin Dipenimin ikegha emira ghuaghiri

¹ Egha Esekiel ghaze, gumazir kam ua na inigha Godin Dipenimin tiar akamin ize. E fo, Godin Dipenim aruem anadi naghin gari. Dughiar kamin, ki garima, Ame! Dipam tiar akar aruem anadi naghin itimin apengan otogha emira ghuaghiri. Ezi sautin amadaghan itir tiar akam

uaghan dipam an otogha sautin amadaghan itir ofa gamir dakoziimin boroghin emira ghuaghira, ofa gamir dakozi gita. ² Ezi a na inigha ghua tiar akar notin amadaghan itimin azenan ghugha, ga divazir ekiar Godin Dipenim avinizimin azenan ghu. Egha ga arua divazimin miriamin azenan ghua tiar akar aruem anadi naghin itimin oto. Egha ki dipamin garima, a sautin amadaghan itir divazimin tiar akamin apengan otogha emira zui.

³ Ezi gumazir kam uan ababanir benim inigha dipamin miriamin ghua an ruarimin abari, a aruem anadi naghin ghuaghira 500 mitan tu. Ezi a na migia ghaze: Ga dipam girigh mangam. Ezi ki an gin ghua dipam girigha vongin zuima, dipam nan duiamningin tu. ⁴ Ezi a ua dipamin miriamin sivagha ghua an abarima, a 500 mitan tu. Ezi a nan akua dipam girigha vongin zuima, dipam nan itevimningin tu. Ezi a ua dipamin miriamin sivagha an abarima, a 500 mitan tu. Ezi a ua nan akua dipam girigha vongin zuima, dipam nan ivariam tu. ⁵ Ezi a ua dipamin miriamin sivagha an abarima, a 500 mitan tu. Dipam kagh faner ekiamin otogha bar kone. Ezi ki an aven daru vongin mangan ibura. Gumazir uabi afozofogh damuan fozitam, a ti tong an aven mangam. Kar faner ekiar gumazitam vongin mangan koghamim. ⁶ Ezi gumazir kam kamaghin na migei, “O nguazir kamin gumazim, ni ti bizir kaba deravira dar gari?” Egha gumazir kam ua na inigha faner dadarimin miriamin ghu.

⁷ Ki kagh otozir dughiamin, ki garima temer bar avirim, faner miriamningin uaghara bar izivagha iti. ⁸ Ezi a kamaghin na migei, “Dipar aruem anadi naghin ikegha ivemarim, a Jordanin Fanemin ghua Araban danganir zarimin ghuaghiri, egha bar ghua Amangsizim Itir Dipamin tu. E fo, ongarir kam, amangsizim bar a gizifa. Eghti faner kam a damuti, a dipar aghuimin otogh

amangsizim puvatigham. ⁹ Eghti faner kam zuir danganiba, asizir igharagha gariba izi an boroghin ikiam. Eghti osirir aviriba an ikiam. Guizbangira, faner kam Amangsizim Itir Dipam damuti a deragham. Egh faner kam ivemara ghuaghirir naghin, biziba bar angamira ikiam. ¹⁰ Eghti osiriba isir gumaziba, Amangsizim Itir Dipamin miriamin boroghin tughiv iki, Engedin dipam emirava otivi naghin ikegh, bar mangi Eneklamin dipam emirava otivi naghin tugh, osiriba buriam. Egh me danganir kamin uan iveba aruemin da onegh da kirkiram. Eghti Mediterenianin Ongarir Ekiamin itir osirir guar aviriba iti moghin, da kagh ikiam. ¹¹ Eghti danganir kamin boroghin itir dipar muziarir beghneazim izivaziba, dar dipaba deraghvira otivan kogham. Puvatigham, amangsizim dagh izivagham. ¹² Ezi Godin Dipenimin otozir faner kamin miriamningin, temer igharagha garir aghuiba otiv bivira ikiam. Temer kabar dafariba da misingan kogham. Temer kaba, dipar iza Godin Dipenimin otozimin boroghin iti, kamaghin amizi, da iakinibar zurara bivira ikiam. Eghti gumazamiziba temer kabar ovizibar amiva, dar dafariba iniva uan duaba ko arimari-aba akiram.”

Kantri Israelin nguazir mitaghniaba

¹³⁻¹⁴ Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Ki bar fomira akar dikirizim ian inazir afeziaba bagha a gamua ghaze, ki Israelin nguazir kam isi ia danighti, a zurara ian nguazimra ikiam. Kamaghin amizi, ia nguazir kam deraghvira a tuisigh bar uari romegh Israelian anabar 12pla bagh anebigh me daning. Anababa bar, da vaghvagh nguazir otevir tam iniam, eghti Josepin anabam, a nguazir otevir pumuning iniam. Nguazir kamin mitaghniabar, kara.

¹⁵⁻¹⁶ “Nguazir kamin mitaghniyam, a Notin amadaghan Mediterenianin Ongarir Ekiamin miriamin ikegh, mangi aruem anadi naghin mangi nguibar ekiam Hetlonin otogh mangi, nguibar ekiam Hamatin mangamin tu-avir akar ekiamin otogh mangi, nguibar ekiam Sedatin mangi, Berota ko Sibraimin nguibar ekiamningin otogham. Sibraim, a nguibar ekiam Damaskus ko nguibar ekiam Hamat, aningin mitaghniyam tizimin iti. Eghti ian mitaghniyam bar mangi nguibar ekiam Tikonin tugham. Tikon, a Hauranin Distrighin mitaghniyam iti.

¹⁷ Kamaghin amizi, Israelin nguazimin mitaghniyar notin itim, a Mediterenianin Ongarir Ekiamin ikegh, bar vongin mangi aruem anadi naghin amadaghan mangi, nguibar ekiam Enonin otogham. Nguibar kam, Damaskusin nguazim ko Hamatin nguazimin mitaghniyam iti. Kar Israelin nguazir notin amadaghan itir mitaghniyam.

¹⁸ “Eghti aruem anadi naghin nguazir mitaghniyam, a nguibar ekiam Damaskus ko Hauran Distrighin tizimin ikegh mangi, Jordanin Fanemin magari sautin amadaghan mangi, Gileatin Distrik ko Israelin nguazimin tizim abighiva bar sautin mangi, Amangsizim Itir Dipamin tugham. Kar Israelin nguazir aruem anadi naghin amadaghan itir mitaghniyam.

¹⁹ “Eghti sautin itir nguazir mitaghniyam, a nguibar ekiam Tamarin ikegh mangi, aruem uaghiri naghin amadaghan bar mangi, dipam itir danganim, Kades Meriban otogham. Egh mangi Isipin nguazir mitaghniyam itir fanemin magari, Mediterenianin Ongarir Ekiamin otogham. Kar Israelin nguazir sautin amadaghan itir mitaghniyam.

²⁰ “Eghti aruem ghuaghiri naghin itir nguazir mitaghniyam, a Mediterenianin Ongarir Ekiam. A sautin ikegh ongarimin dadarimin mangi, bar notin amadaghan mangi

nguibar ekiam Hamatin otogham. Kar Israelin nguazir aruem ghuaghiri naghin amadaghan itir mitaghniyam.

²¹ “Ia arazir kamin gin mangi nguazir kam, uari bagh uan anababa ko, anebigh vaghvagh uari daningam.

²² Nguazir kam, a zurara ia ko ian ovavir boribar bizimra min ikiam. Kantrin igharazibar gumazamizir ian tongin itiba, ko tina ian tongin ikia boriba isi, ia nguazir kam abigha uari ganidir dughiam, ia uaghan nguazir asizitaba me bagh da abigh me daningigh. Me mati bar Israelian gumazamizibar min, ia arazir aghuibar me damu. Eghti me uaghan Israelian anababar tongin, nguazir otevíba ia ko da inighti, da zurara me ko men ovavir boribar nguazibara ikiam. ²³ Kantrin igharazibar gumazamizir iza ia ko ian gumazamizibar tongin apiaziba, me uaghan uari bagh danganir me itibar nguazir otevitaba iniam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

48

Me notin itir nguazim abigha Israelian anababa vaghvagha me ganidi

¹ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Israelian anababar ziabar kara:

“Kantri Israelin nguazir mitaghniyar notin itim, a Mediterenianin Ongarir Ekiamin miriamin ikegh mangi, aruem anadi naghin mangi nguibar ekiam Hetlonin otogham, kar nguibar ekiam Hamatin zuir tuavir akam. Egh an mitaghniyam mangi nguibar ekiam Enonin otogh mangi, nguibar ekiamning Damaskus ko Hamatin mitaghniyam tugham. Eghti Danin anabamin adarasi, notin amadaghan itir nguazir kamin, nguazir otevir kam iniam. Men nguazimin mitaghniyam, kantrin kamin aruem anadi naghin itir mitaghniyam ikegh, ua izi aruem uaghiri

naghin amadaghan mangi, Mediterenianin Ongarir Eki-amin tugham.

²⁻⁷ “Ezi Aserin anabamin nguazim Danin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Naptalin anabamin nguazim, Aserin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Manasen anabamin nguazim, Naptalin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Efraimin anabamin nguazim, Manasen anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Rubenin anabamin nguazim, Efraimin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Judan anabamin nguazim, Rubenin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Nguazir mitaghniar kaba bar aruem anadi naghin ikegha, ghua aruem uaghiri naghin tu.”

God ghaze, Israelin kantrin tongira, nguazir ekiar mam ikiam

(Esekiel 45:1-8)

⁸ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Judan anabamin nguazimin mitaghniamin, sautin amadaghan nguazir otevir ekiar mam ikiam. Ia an ingangarir bar igharazim bagh anebigh igharaghvira anetigh. An arozimin ababanim, 12 kilomita ko akuamin tugham, kar arozir notin ikegh mangi sautin otoghamim. Eghti nguazir otevir kam, aruem anadi naghin ikegh mangi aruem uaghiri naghin Mediterenianin Ongarir Ekiamin otogham, an ruarimin ababanim mati Israelin anababar nguazibar ruarimin ababanim. Eghti Godin Dipenim nguazir otevir kamin tongira ikiam.

⁹⁻¹⁰ “Nguazir kamin tongira, ia nguazir otevir tam isi Ikiavira Itir God bagh anetigh. An mitaghniar notin itim ko mitaghniar sautin itim, aningin ababanimning uaghara mangi, 12 kilomita ko akuamin tugham. Eghti an mitaghniar aruem anadi naghin itim ko mitaghniar aruem ghughiri naghin itim, aningin ababanimning

uaghara mangi, 5 kilomitan tugham. Nguazir otevir kam, a ofa gamir gumazibar nguazimra. Eghti Ikiavira Itir Godin Dipenim, nguazir otevir kamin tongira ikiam. ¹¹ Nguazir kam bar zuegh na baghvira iki. Egh ofa gamir gumazibar tongin, Sadokin ovavir boriba, me na baghvira ikiamin gumaziba, a men nguazimra. Sadokin ovavir boriba, dughiar Israelin ikizim akirim ragha na gasarazimin, merara nan Dipenimin aven itir biziba deravira dar garava nan ingangarim bagha gavgafi. Mati Livain anabamin adarazir marazi amizi moghin, me amizir puvati. Kamaghin amizi, na baghvira ikiamin nguazir kam, ia me baghvira anetigh. ¹² Kamaghin amizima, ki nguazir otevir kam isi me daningam. A bar moghira anogoregh, bar zuezir nguazimin ikiam. Nguazir kamin mitaghniam, a Livain anabamin nguazir mitaghniam ko poroghiv ikiam.

¹³ “Eghti Livain anabamin adarasi, men nguazim, ofa gamir gumazir kabar nguazimin miriamin mitaghniam ko poroghiv ikiam. Eghti an ruarimin ababanim, 12 kilomita ko akuamin tugham, eghti an arozimin ababanim, 5 kilomitan tugham. ¹⁴ Nguazir me bigha Ikiavira Itir God baghvira ikiamim, a nguazir bar aghuir nguazir igharaziba bar dagh afiraghamim. Eghti ofa gamir gumaziba an akua tam isi dagiaba bagh anemangan kogham. Me bizir igharaziba bagh a ikarvaghan kogham. Me gumazir igharazitamin amamangatighti, an a inian kogham. Bar guizbangira, a Ikiavira Itir Godin nguazimra, egh bar anogoregham.

¹⁵ “Nguazir zuruzir kamin akuigha itir danganir igharazim, a pura nguazir kinim. An ruarimin ababanim, 12 kilomita ko akuamin tughti, an arozimin ababanim, 2 kilomita ko akuamin tugham. Nguazir kamin, nguibar ekiar mam an tongin iki, eghti nguibar ekiamin gumazamiziba, an uan dipenibar ingaram. Eghti an

danganir maba pura ikiam. ¹⁶ Eghti nguibar ekiam kam avinizir divazimîn miriar 4pla, dar ababaniba uaghara mangi, 2,250 mitan tugham. ¹⁷ Nguibar ekiam avinizir nguazir azenan itim, a pura ikiam. Eghti an arozimîn ababanim, 125 mitan tugham. ¹⁸ Men nguibar ekiam, gumazamizibar nguazimîn tongin an ingarigh givaghti, nguibar ekiam nguazim abighiti nguazir otevir pumuning otogh, vong ko vong iki pura ikiam. Nguazir otevir tam, aruem anadi naghin ikiti, nguazir otevir igharazim aruem ghuaghiri naghin ikiam. Eghti aningin ruarimningin ababanimning uaghara 5 kilomitan tugham. Nguazir otevir kamning, gumazamizir nguibar ekiamin aven ingar ikiamiba, aningin ingariva opar aningin daghebar amam. ¹⁹ Israelin gumazamiziba nguibar ekiam kamin aven ikia ingariba, me nguazir kamningin azenibar ingariva oparam.

²⁰ “Eghti nguazir ekiam otevir kam, an aven, nguazir me God bagh datighamim ko ofa gamir gumazibar nguazim, ko Livain anabamin adarazir nguazim, ko gumazamizir nguibar ekiamin itibar nguazim, da bar nguazir ekiam kamin ikiam. Eghti an ruarimning ko arozimningin ababaniba, uaghara mangi 12 kilomita ko akuamin tugham.

²¹⁻²² “Nguazir na baghvira ikiamin kam, ko gumazamiziba itir nguibar ekiamin nguazir kam, aning nguazir bar ekiamin tongira iti. Eghti ki nguazir bar ekiam isi, ingangarir igharazim bagh anetigham. Nguazir an vong ko vongin itimning, aning atrivimin nguazimningra. Nguazir otevir mam, na baghvira ikiamin nguazimîn ikegh mangi aruem anadi naghin Jordanin Fanemin tugham. Eghti nguazir otevir igharazim, na baghvira ikiamin nguazimîn ikegh mangi aruem ghuaghiri naghin Mediterenianin Ongarir Ekiamin tugham. Eghti nguazir otevir nan Dipenim an torimin ikiamim, ko gumazamiz-

ibar nguazir men nguibar ekiam ikiamim ko Livaibar nguazim, da bar atrivimin nguazimin torimra ikiam. Egh mangi notin amadaghan Judan anabamin nguazir mitaghniamin otogham. Egh mangi sautin amadaghan, Benjaminin anabamin nguazir mitaghniamin tugham.”

Anabar igharazibar nguazir otevíba

²³⁻²⁷ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Israelin anabar igharazibar nguaziba, ia me bagh nguazir otevir kaba isi me daningam:

“Nguazir me bigha God bagh datighamimin mitagh-niam, sautin amadaghan itir nguazim, a Benjaminin anabamin adarazir nguazir otevim. Men nguazimin mitagh-niam, kantrin kamin aruem anadi naghin itir mitagh-niamin ikegh, ua izi aruem uaghiri naghin amadaghan mangi, Mediterenianin Ongarir Ekiamin tugham.

“Ezi Simeonin anabamin nguazim, a Benjaminin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Isakaran anabamin nguazim, a Simeonin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Sebulunin anabamin nguazim, a Isakaran nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Gatin anabamin nguazim, a Sebulunin nguazir otevimin akuighav iti. Nguazir mitaghniar kaba bar aruem anadi naghin ikegha ghua, aruem uaghiri naghin tu.

²⁸ “Nguazir me bigh Gatin anabamin adarazi daningamim, kantrin kamin sautin itir nguazir mitaghniamin iti. A nguibar ekiam Tamarin ikegh mangi aruem uaghiri naghin amadaghan bar mangi, dipaba itir danganim, Kades Meriban otogham. Egh mangi Isipin nguazir mitaghniamin itir fanemin magiri bar mangi Mediterenianin Ongarir Ekiamin otogham. Kar Israelin kantrin sautin amadaghan itir mitagh-niam. ²⁹ Ia arazir kamin gin mangi nguazim abigh Israelin anababar

aningighti, me dar iki uari bagh da iniam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

*God Jerusalem*in tiar akabar gun migei

³⁰⁻³⁴ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Gin otivamin nguibar ekiam avinamin divazim, an azenan mangamin tiar akar 12pla iki. Eghti divazir kamin 4plan miriaba vaghvagh dar ababaniba, uaghara mangi, 2,250 mitan tugham. Egh divazimin miriar 4plan kaba vaghvagh, 3plan tiar akaba iki. Tiar akaba, Israelin anababar ziaba vaghvagh dar iki. Tiar akar notin amadaghan ikiamibar ziabar kara: Ruben, Juda, ko Livai. Ezi tiar akar aruem anadi naghin ikiamibar ziabar kara: Josep, Benjamin, ko Dan. Ezi tiar akar sautin ikiamibar ziabar kara: Simeon, Isakar, ko Sebulun. Ezi tiar akar aruem uaghiri naghin ikiamibar ziabar kara: Gat, Aser, ko Naptali. ³⁵ Kamaghin amizi, nguibar ekiam avinizir divazimin 4plan miriaba, dar ababanim bar moghira 9,000 mitan tugham. Eghti dughiar kamin ikegh mangi zurazurara ikiamin dughiamin, me nguibar ekiar kamin ziam dipon suam, ‘Ikiavira Itir God Kagh Iti.’”

48:30-34: Akar Mogomem 21:12-13 **48:35:** Jeremaia 3:17; 33:16; Joel 3:21; Sekaraia 2:10; Akar Mogomem 21:3; 22:3

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir Ghurim ko
Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang Province,
Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins long
Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 19 Oct 2021

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea